



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Sanctorum Joachim Et Annæ Geneseos, Vitæ, Transitus Et Connexorum

Polius, Jacobus

Herbipoli, 1652

Pars Secvnda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43946

QVÆSTIONES
PRO TUENDA VERI-
TATE ASCETICÆ.

PARS SECUNDA.

I. QVÆ-



I. QVÆSTIO.

De Virginis Deiparæ Stirpe Paternâ.

Jesu nomine invocato, qui lapis angularis facit utraque unum, dignum censemus ejusdem humanæ generationis benedictam stirpem, quæ ad virginem matrem & ulterius ascendit principe loco eruderare; atque ut perfectius attingamus Verbum carnem factum, sapientiam Patris æternam, concursu egemus lucis veræ, quæ *illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*, qui etiam Ecclesiæ fidelium promisit: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi*. Itaque hac in re S. Matrem Ecclesiam, atque SS. Patres à Spiritu sancto apprimè illuminatos, primum audiemus.

2. Fides Ecclesiæ Romanæ in Breviario, editionis 1649. Coloniensis, octavâ lectione festi S. Joachim paternam genealogiam aperit ex S. Joannis Damasceni verbis hujusmodi: *Ex stirpe David, Levi genuit Melchi & Pantherem, Panther autem genuit Barpantherem, nam ita vocabatur, Barpanther rursus genuit Joachim: Joachim denique genuit sanctam Dei genitricem*. Iterum autem Damascenus addit hæc de genere Joseph: *Rursus ex stirpe Salomonis filii David, ex uxore suâ Mathan genuit Jacob. Mortuo autem Mathan Melchi ex tribu Nathan filius Levi ac frater Pantheris*

theris uxorem ipsius Mathan (que etiam Jacobi mater erat) sibi matrimonio copulavit, atque ex eâ genuit Heli. Ita uerini fratres erant Jacob & Heli, ille nimirum ex tribu Salomonis, hic ex tribu Nathan oriundus. Porro Heli, qui ex tribu Nathan erat, nullis liberis susceptus è vitâ migravit: eâ de causâ Jacob ipsius frater semen excitavit, ac Joseph progeniit. Joseph quidem natura filius Jacob erat à Salomone oriundus, legis autem ratione patrem habebat Heli ex Nathan proveniente. Atque istâ lectione 7. die secundâ infra Octavam Nat. B. Virg. Breviarium præmembratum ex S. Hieronymo etiam recitat.

3. PATRUM illa est sententia, quam S. Thomas Doctor Angelicus q. 31. a. 3. ad 2. aliis veriorē affirmat; Franciscus Toletus Cardinalis annot. 56 in c. 3. Lucæ communiter receptam scribit: P. Joannes Maldonatus in Matthæi cap. 1. cæteris probabiliorem asserit & subjungit: *Hec interpretatio ab ipsis, ut ait Africanus, Christi cognatis accepta, & ab eodē Africano in Epistolâ ad Aristidem exposita, summo ab omni antiquitate consensu probata est, à Justino q. ad Orthodox. 66 ab Eusebio lib. 1. historia Eccles. c. 7. ab Hieronymo in comment. super 1. cap. Matthæi, ab Ambrosio lib. 3. in Lucam c. 3. ab Eucherio q. 3. in Matth. à Damasceno lib. 4. de fide cap. 15. à Beda in Lucam q. 10. à Theophilacto in Lucam c. 3. Quo magis mirum est, uni non fuisse probatam Augustino lib. 2. qq. Evangel. q. 5. quamquam is ipse eam sub finem vitæ doctior*

doctior

doctior probaverit lib. 2. Retract. cap. 7. & 12. ne-
moque de eâ postea dubitaverit, donec Evangelium
nostri invenerunt, quo omnia quæ in Evangelio es-
sent, quasi altioris ingenii homines in dubium, re-
vocarent. (& paulo post subjungit) Quisquis ergo
tot, tantorumque Auctorum non contentus senten-
tiâ, aliam quarit, videat ne pejorem inveniat.

4. Patrum præmissorum locis adjungi pote-
runt Gregorius Nazianzenus in carmine de Ge-
nealogiâ Christi, Damasc. orat. 3. de nat. Mariæ:
Euthymius c. 6. in Lucam. Bestrenus in c. 3. Lucæ:
Anselmus. & pari passu Beda in c. 1. Matth. & cap.
3. Lucæ, Paschasius Radbertus lib. 1. in Matth.
colum. 58. SS. Doctores quoque Scholastici &
Commentatores: D. Bonaventura in cap. 3. Lu-
cæ, D. Thomas in par. 3. q. 31. art. 3. atque in cate-
nâ super cap. 1. Matth. Bertrandus Cardinal.
serm. 2. de natali Domini. Abulens. in c. 1. Matth.
q. 26. Themefwarstellari lib. 8. p. 2. a. 3. c. 1. Ni-
colaus Liranus & Hugo Cardinalis in c. 1. Matth.
Antoninus par. 1. histor. tit. 15. c. 6. Guïlhel. Paris.
in Concept. B. Virg. Alphonsus Salmeron, tomò
3. pag. 269: Joannes Hesselius; Tacitus Nico-
laus Zeegerus & Matthias Bredenbachius in c. 1.
Matth. Martinus Eifengrin in Nat. B. Virg. Joan-
nes Eckius homil. 1. in Nat. B. Virg. Fridericus
Nausca homil. 88. de Sanctis. Angelus del Pas
in Luc. l. 4. c. 23. Gerson par. 3. in Nativ. B. Virg.
Hugo Cardinalis in c. 1. Matth. & 3. Lucæ, Syl-
vester de Prierio in Nat. B. Virg. Robertus de
Licio

Licio ferm. de nat. Mariæ Bufenſis p. 2. princ.
 Marialis ferm. 3. Joannes Arboreus in c. 1. Matth.
 Cajetanus Cardinalis in c. 1. Matth. Dionys. Ri-
 chelius a. 2. super Matth. & a. 9. super Luc. Jo-
 nes Stephanus Menochius in c. 3. Lucæ. Henri-
 cus Fabritius in feſto S. Joſeph & de Nat. B. M. V.
 Emanuel 50. ſcholio 58. in c. 1. Matth.

5. Beneficio Theologorum & typorum urbis
 Coloniensis in bibliothecâ magnâ SS. Patrum
 tomo 14. pag. 35. anno 1618. ibidem primum in
 lucem editus est vetustus Dialogus contra Ju-
 dæos. Auctorem ejusdem doctissimus Cardina-
 lis Wilhelmus Sirletus nominaverat Enthymium
 Zigabenum, qui anno 1118. tempore Alexii
 Comneni Imperatoris Græcorum floruit, sed
 Epitome Bibliothecæ Gesnerianæ illum Andro-
 nico Constantinopolitano attribuit, cujus dia-
 logi trigessimum octavum caput sic orditur: *Quin-
 etiam de Davidis genere atque stirpe virginem da-
 bo, neque id vero ex nostris scriptis & decretis, sed
 judaico quodam libro in quem Orestia de incidi,
 apud Judæum Eliam legisperitum cognomine. Is
 in virginem debachatus sic habet: Quid tantoperè
 Mariam extollunt Christiani, Cherubinis augu-
 stiosem, Seraphinis sine comparatione digniosem,
 solaribus radiis puriosem appellantes? siquidem
 femina est Davidicæ gentis, Annâ matre, Joachi-
 mo parente nata, qui Pantheri fuit filius, Panther
 & Melchi fratres filii Levi stirpis Nathan, cui Da-
 vid Pater ex tribu Juda. Igitur defuncto Mathan*
 P Jacobi

Jacobi patre, Melchi Mathanis uxore Jacobi matre viduâ ductâ, ex eâ Elin sustulit: Ita erant Jacob & Eli uterini & non germani fratres. Eli anno quinto & quadragesimo sine liberis extincto, Jacob uxorem Eli defuncti lege duxit, semen fratri excitaturus: qui ex ea filium Josephum genuit, prolem natura sibi quasitam, lege Eli. Fuere igitur Panther & Melchi fratres Levi filii. Verba sunt Dialogi prælibati.

6. Rursum S. Romana Ecclesia infra octavam Nativ. B. Virg. Lect. 8. diei secundæ & Lect. 7. in festo S. Joachim explicitè credit, canit, & docet, quare generationis ordo à Matthæo & Luca usque ad Joseph deductus sit, stirps autem B. Mariæ virginis omissa. Sebastianus Barradius Commentariorum tomi 1. lib. 5. c. 30. editionis 1601. Moguntia pag. 246. id ipsum tradit, his formalibus: *Matthæus & Lucas uterque putativum genus descripsit. Quidquid ergo Fansenius & alii nostri seculi Scriptores velint, Patrum sententia rectè explicata & facilis & verisimilis est, quorum in exponendis sacris literis vestigia, summâ cum veneratione sequenda sunt.* Concurrit in id ipsum Toletus ubi supra, post multa concludens: *ab istâ communi viâ non esse recedendum.* Vincentius Regius Evangelicarum elucidationum lib. 1. c. 3. theoriâ 2. n. 6. Barradii locum præscriptum citans collaudat, atque ob Africani, tantorumq; Patrum auctoritatem probabilem agnoscit. Porro Joânes Azorius instit. moral. tomi 2. lib. 1. cap. 19. edit.

edit. 1608. Coloniensis col. 131. memoratam sententiam communem, omnium Patrum consensu receptam affirmat, concludens illam reverentendam, tum propter Patres, tum quia à Con- sanguineis Christi accepta sit.

7. Rationes & causas SS. Patres similiter adduxerunt, cur ab Evangelistis Josephi nativitas recenseatur & non B. M. Virg. nominatim S. Hieronymus, Chrysostronus, Hilarius, Euthymius, Anselm. Theophilactus, Euseb. Emiffenus, Damasc. Fulbertus Carnotensis, Paschasius, Andronicus, & Cardinalis Cajetanus in c. 1. Matth. commentatur, quod Evangelista deduxerit generationem ad Joseph patrem putaticium, propter Judæos ex fundamento à Patribus adducto: aliàs potuisset Evangelista per masculinam lineam ex David deducere generationem Joachim patris Mariæ & concludere: Barpanther autem genuit Joachim patrem Mariæ. Hic itaque insigniter quadrat pronunciatum S. Hildephonsi Archiepiscopi Toletani serm. 5. de Assumpt. B. M. *Invi- det nos sanctarum Scripturarum sinceritas, & Catholicorum Patrum fidelis auctoritas nos doceat, in quorum intellectu & scriptis fidei pietas & veritas non vacillat.* Unde & S. Athanasius semper habebat in ore, veterum Patrum consensum non pro iudicio aliquo sed pro divino responso esse habendum.

8. Sententiâ tali S. Romanæ Ecclesiæ atque SS. Patrum hæctenus sufficienter confirmatâ, re-

stat dispicienda contraria recens traditio per tractatum Germanicum vulgo proposita, num scilicet sæpè memoratus Heli Beatissimæ virginis pater naturalis fuerit? Agedum siquidem S. Romana Ecclesia Lect. 8. in festo S. Joachim signanter credit & docet, quod Heli nullis liberis susceptis è vita migrarit, quod SS. Patres etiam expresse docuerunt; jam nunc resultat quæstio, quomodo fieri potuerit, quod idem Heli (alias Joachim dictus, ut nonnulli opinantur) pater B. Virginis fuerit, si improlis obiit? opinioni tali obviat loco citato Toletus his formalibus: *Modi hujus nemo antiquorum meminit, quod argumento mihi videtur, cum improbabilem esse, tum quia longè diversa sunt nomina Heli & Joachim; asserere autem fuisse binomium, aut quod quidam dicunt Joachim & Heliachim idem esse; Heli autem idem esse quod Heliachim, quasi per quandam syllabarum abbreviationem, cum nullâ hac ratione aut auctoritate dicantur, recipienda non sunt: tum etiam quia ex Damasceno contrariû habemus & c. Azorius loco præcitato juniorum interpretum opiniones refutans sic terminat: Tertio non videtur cum Luca sensu convenire, qui fuit Heli, id est qui fuit gener: nam in cæteris Lucas semper intelligit, cum ait: Qui fuit hujus vel illius, id est, qui fuit filius vel nepos. Accedit quod nullo Scripturæ testimonio probatur, Heli fuisse eundem qui Joachim, quamvis Heliachim aliquando fuerit idem quod Joachim. Tenenda est igitur communis veterum*

serum

terum Patrum sententia, Josephum sponsum virginis fuisse filium naturalem Jacob & legalem Heli. Porro sicut Cardinalis Toletus in c. 3. Lucae annot. 56. dixit, quod Heli, Heliachim & Joachim non coincidunt: ita etiam S. Hieronymus Commentarii in Matth. princip. V. Beda & Joannes Driedo annotarunt distincta esse nomina Joakim & Joachim, quæ tamen scriptorum vitio & longitudine temporum apud Græcos Latinosque confusa sint.

9. Hujus itaque secundæ classis opinio per Joannis Annii Philonem de temporibus pseudographum & supposititium, (sicut part. 1. §. 6. n. 3. probavimus) procusa, & principio exacti seculi à nonnullis hausta, pari, quâ objicitur facilitate, etiam meritò rejicitur. Nam & rationibus tota caret, & scripturæ exemplis, infirmiorque est, quam ut Judæorum compescat calumnias, vel saltem hæsitantem erigat & confirmet. Nec enim apud Evangelistas affinitatis, sed generis & profapiæ liber & catalogus contexitur: & socer generum nec Scripturæ, nec politico loquendi more generare dicitur; neque etiam alias ex sacris eloquiis demonstrari potest, uxorem dici filiam Patris mariti, vel Maritum dici filium patris uxoris. Nam etsi socer vocaret nurum suam filiam, ut Noemi vocabat Ruth, non tamen in tertiâ personâ historicus, & maximè tenendo genealogiam mariti, poneret socerum loco parentis, atque hoc insolitum est, etiamsi oretenus

ipse gener vocaret focerum parentis nomine, & focer generum filii nomine. Sic quoque Maldonatus in c. 1. Matth. scribit: *Sententia ista recentiorum mihi placeret, nisi viderem Evangelistas verum Iosephi genus describere velle.* Jansenio similem novam commentationem producenti, Barradius tom. 1. lib. 5. c. 3. obviat dicens: *Major est Patrum auctoritas, quam ut Jansenii dictis cedere debeat: neque enim quod opinatur satis probat.* Pro Patribus facit Tertullianus lib. 1. contra Marc. c. 13. ubi ait: *Omnino res Christiana sancta antiquitate stat, nec ruinosam rectius reparabitur, quam si ad originem censeatur.*

10. Nec quidquam pensanda venit ratio in tractatu Germanico prætenfa, quod non exigua laus atque præconium, SS. Conjugibus atque Deiparæ virgini resultet, ab Evangelistis Matthæo & Luca ipsorum genealogiam esse descriptam, pro cuius asserti expeditione cultor eximius virginis S. Bonaventura primum nobis audiendus videtur in 3. sentent. dist. 3. sub finem quæstionis 2. pronuncians: *Sufficiunt virgini alia dignitates, quas sibi filius communicavit & dedit, in quibus superexcellit omnes humanas laudes & devotiones, & ideo non oportet novos honores confingere ad honorem virginis, que non indiget nostro mendacio, & plena est veritate.* Magni nominis & auctoritatis P. Alphonsus Salmeron comment. tomo 3. tract. 28. pag. 217. ad instantiam propositam specialiter respondet: *Ne in minimo*
qui-

quidem id ad ipsorum gloriam pertinuit; nam si hoc aliquo modo ad huiusmodi gloriam spectasset, procul dubio factum fuisset.

II. Viden', amice Lector, ut veritas agitata splendescat? Auctor Exegetici cap. 3. pag. 12. asseruit sanctum Joachim genitorem beatissimæ virg. Mariæ ab avo Panthere, patre Barpanthere genitum fuisse, juxta priorum seculorum doctrinam in Ecclesia usitatam, ut patet parte primâ §. 7. n. 2. quod jam nunc secundis curis confirmavimus num. 2. ex fide S. R. Ecclesiæ, numeris item 2. 5. 7. & 8. ex SS. Patribus & aliis: Oppositam autem opinionem refutando demonstravimus, Helin, S. Lucâ attestante, aliis progenitoribus exortum, à memorato Joachimo extitisse diversum, improlem obiisse, atque idcirco dici non posse naturalem virginis patrem fuisse, sed patrem legalem Josephi factum, ob suscitatum ab uterino fratre Jacob semen juxta fidem S. R. Ecclesiæ, SS. Patrum unanimum consensum atque Doctorum Scholasticorum concursum.

12. Hactenus de paternâ Deiparæ virginis origine. Pater in generatione hominis pars potior est, cum ejus semen sit activum, sive efficiens principium, ut tradunt Arist. lib. 15. de historiâ animal. & lib. 1. de generatione c. 20. atque B. Thomas 3. p. q. 31. a. 5. ad 3. tom. 13. Joachimi itaque ex Barpanthere geniti, naturalis filia fuit virgo Maria, de cujus purissimo sanguine Verbum æternum carnem assumpsit. Positâ hac basi irre-

fragabili, ne in vestibulo hæreamus, ad reliqua accingamur.

II. QVÆSTIO.

De Virginis origine maternâ.

MAjor fortassè difficultas circa hanc quæ-
stionem consurgit; siquidem circa avum
virginis maternum quatuor differentes opinio-
nes reperiuntur, quarum tres primas author Exe-
getici volens silentio involvit. Primam omnium
P. Canisius & alii Doctores modestissimè refe-
runt, licet quartam amplectantur. Recens autem
tractatus Germanicus primâ istam crassi erroris
damnat, velut contrariam SS. Patribus, sacre Scri-
pturæ & Catholicæ fidei; ideoque hic non saltim
sed aliquantò pressius delibanda veniet. Historia
duodecim tribuum vetustissima, in Breviario Ro-
mano anno 1520. Parisiis procuso, summatim
quidem, attamen ad scopum intentum affluen-
ter traditur in festis SS. Joachim & Annæ, imò
multò amplior, quam contineatur in epistolâ
S. Hieronymi: *Petitis à me &c. ad Chromatium*
& Heliodorum Episcopos directâ, complexu
tamen sermonis consimili: In festo namque S.
Joachim lect. 3. syllabatim de eodem leguntur
verba hujusmodi: *Decursis in timore Dei & sim-
plicitate ter denis ferè annis, JOACHIM divino*
nutu uxorem duxit Annam, virginem ingenue
stirpis, & annorum viginti, moribus & vitâ consi-
milem, in castro cui vocabulum est Sephora usque
hodie

hodie famoso, non longè à monte Carmeli, duobus
duntaxat miliaribus à Nazareth distante, ex Sto-
lano & Emerentianâ sanctis parentibus, quam-
quam, ex Bethlehem esset oriunda.

2. Cyrillus Patriarcha Alexandrinus in syno-
do Ephesinâ clarissimus propugnator fidei Ca-
tholicæ, sub annum Domini CCCCXXXIII.
contra Nestorium Episcopum Constantinopo-
litanum, dogmatizantem, quod virgo Maria dici
non debeat Theodocos, id est, Deipara, sed Chri-
stotocos seu Christipara, quasi hominem tantum
hæc puerpera genuerit, libellum fertur conscri-
pisse de ortu B. Mariæ, qui modo non extat, sed
alibi delitescit. Verba sunt R. P. Laurentii Cupe-
ri, SS. Theologiæ Licentiati, & Carmelitarum
quondam Provincialis cap. 4. vitæ S. Annæ; Tri-
themius quoque lib. de Scriptoribus Ecclesiasti-
cis, Tractatu quoque de laudibus S. Annæ c. 6 &
principio libri de miraculis S. Annæ eidem Cy-
rillo similiter assignat tractatum de vitâ & con-
versatione S. Annæ ad Cælestinum Papam I.
transmissum: quibuscum consentiunt quæ pri-
dem antea à Dorlando & Bornio, nec non à Ba-
tavo anonymo principio vitæ S. Annæ, à Pepino
ab Amando Zirixiensi c. 1. Legendæ S. Annæ, à
Mantuana in Fastis, ab Henrico Mauroy & in
Passionali Sanctorum tradita suppetunt.

3. S. Cyrillus præmemoratus, sicut & alii Sto-
lanum & Emerentianam parentes Ismeriæ & An-
næ, sororum, atque Ismeriæ filiam Elizabetham,

matrem S. Joannis Baptistæ commemorant. Hierosolymitanæ Ecclesiæ usus sic tradit, quem simul cum Cyrillo citat Eckius homil. 4. de Annunciat. Ea opinio reperitur in serm. 26. S. Augustini ad Eremitas editionis 1513 Parisiensis, sed Basileensis & Antwerpensis edit. serm. 25. Id ipsum tradiderunt Bertrandus Cardinalis serm. 2. de nativ. Domini, Sigebertus monachus in Chronico ad annum 399. Antoninus p. 1. histor. tom. 5. c. 6. §. 10. Gabriel Biel suppl. dist. 20. q. 2. Mantuan. in fine lib. 1. Parthenices. Speculum Redemptionis humanæ pag. 12. Eckius homilia 1. de S. Jos. & in festo S. Annæ. Fasciculus temporum edit. 1485 Venetianæ fol. 66. Historia Lombardica n. 126. Catalogus Sanctorum Episcopi Equilini lib. 4 c. 162. De Trugillo in festo S. Annæ, Joannes Major Doctor Parisiensis. Dorlandus vitæ S. Annæ lib. 1. c. 2. Anonymus Batavus fol. 13. Mauroy Apologiæ p. 1. c. 36. Rickelius art. 2. super Matth. Conrad. Wimpenna de trinitio fol. 162. Trithemius c. 6. Driedo lib. 3. tract. 3. cap. 1. par. 4. de dogmat. Odolavus, Wilderad principio vineti. Lansbergius serm. de S. Annæ edit. 1570. Antwerp. Surius 13. Maji in vita S. Servatii, Michael de Hungaria serm. de S. Anna, Hartmannus Scheidel in Chronico, Salmeron Tomo 3 tract. 8. pag. 71. & tom. 4. par. 2. tract. 11. Cornelius Jansenius Concordiæ evang. c. 3. Didacus Stella in c. 1. Lucæ. Jacobus à Logenhausen, atque alii multi, quos adducit noster Mauroy

roy Doctor Sorbonicus in apologiâ pro Judæis Christianis anno 1555. Parisiis editâ. part. 1. c. 36, fol. 166. quæ quidem traditio tantisper grassata est, donec à novis succedentibus corriperetur.

4. Sed & ultima ætate eandem traditionem de Stolano & Emerentianâ Parentibus S. Annæ atque Ismeriæ præter Bornium anno 1601. 1610. & 1639. recusum Antwerpiæ pervulgarunt, ejusdem translator, Gallus Josephus Petrochius Rothomagi apud Davidem Ferdinandum publicatus, Guilhelmus Estius in c. 7. ad Hebr. Veron. in triumpho Joachim & Annæ, Regius & Hieron. Natalis in annotationibus, Diez Conc. 3. in Visitat. Toletus annot. 108. in c. 1. Lucæ.

5. Altera traditio, quod Isachar Annæ pater fuerit, in supplemento Jacobi Philippi Bergomensis ad annum mundi 5180. reperitur, pro quo Isachare & Nasaphat Conjugibus volumen vetus M. S. Bibliothecæ Lobkowitziæ allegat Sylvester Steierus historiæ genealogicæ D. N. Jesu Christi par. 2. pag. 90. Præterea opinio tertia successit, quasi Anna Gaziro genitore mundo illuxisset, cujus meminit Petrus de Natalibus Catalogi lib. 8. c. 51. Binæ opiniones istæ velut minus certæ à paucis sectatoribus frequentatæ, antiquatæ sunt celerius.

6. Recentior Sententia, Ordine quarta, superiori seculo ad umbelicum devoluto, in Ecclesiâ Latinâ primum enata est, videlicet quod Mathan Sacerdos & Maria Conjuges Annam procrea-

crearint, atque in dicti asserti probationem Nicephorus Calistus, qui circa annum salutis 1300. in Græciâ vixit, suæ historiæ Ecclesiasticæ lib. 2. c. 3. inseruit fragmentum Hippolyti, non alterius quam Thebani, sicut evidenter patet ex M. S. Chronico Græco, ejusdem Thebani in Bibliothecâ Vaticanâ Romæ, quod ipsum ex Serenissimi Bavariæ Ducis bibliothecâ mutuatum Henricus Canisius SS. Canonum Ingolstadii Professor, publici juris fecit; & Antonius Possëvinus exinde accuratè admonuit contra Nicephorum, qui dicti fragmenti auctorem nominaverat divinum Hippolytum, Portuensem Episcopum, quem alii sanctissimum Christi Martyrem crebrius indigitant. Chronicon Thebani cum memorati Canisii notis, Theologi Almæ Universitatis Coloniensis posteritati consecrarunt bibliothecæ magnæ Patrum Tomi 9. par. 1. pag. 1007. Suspensâ itaque per Nicephorum gloriosâ hederâ *divini Episcopi Portuensis*, atque ad eò vetusti Scriptoris, nil mirum quod talibus præconiis acciti, ille-ctique recentiorum multi, obviis quasi ulnis traditam genealogiam amplexi sint. Portuensem illum anno Christi 220. sed Thebanum Hippolytum anno 950. (intervallo satis prolixo 730. annorum) vixisse memorant. Nicephorus anno 1553. primum Latinus factus prodiit.

7. Auctor Dialogi contra Judæos (quæstionis primæ num. 5. descriptus) loco ibidem citato subtexit hunc tenorem: *Habebat idem liber*

Elia

Elia Iudæi & Iosephi genealogiam & genuinam, quæ in sacro Matthæi Evangelio descripta est. Cæterum agebat habuisse Iosephum filios quatuor ex uxore Salome, Iacobum, Simonem, Iudam, & Iosen; filias tres Esther, Thamar, & Salomen, quæ Zebedæo conjunx, Iacobum & Evangelistam Ioannem edidit. Erat autem Iosephi uxor Aggæi filia fratris Zachariæ Sacerdotis, Patris Ioannis Baptistæ. Zacharias & Aggæus Barachia filii, Abiâ Sacerdote nati. Porro erat id temporis Ioseph viduus: ut fuerint Salome & Ioannes Baptista fratrum filii & huic Aggæus, illi Zacharias patruus. Salomen dico non obstetricem virg. Mariæ, sed Iosephi fratris uxorem. Nam Obstetrix illa consobrina erat Elizabetha atque virginis, ut ostendit S. Luca Evangelium. Erant enim tres sorores Bethlehemeses ex Cleopatra & Soripatris regno, ante Herodis Antipatris regnum. Prima nomen Mariæ, alteri Soba, tertia Anna, Earum prima in Bethleem nupta Salomen obstetricem peperit. Altera & ipsa in Bethleem Elizabetham. Tertia in Galilea genuit virginem Mariam, quam & Deiparam Christiani vocant; ut sint Salome & Elizabetha & Virgo trium Sororum filia. Ita is liber genealogiam Virginis explicitam continebat, qui & aliorum quorundam

Iudæo-

Iudeorum genus declarabat, qui nihil interest ut nunc dicantur. Hactenus Dialogus, qui eodem sententiarum situ & ordine cum fragmento Hippolyti Thebani coincidit, hoc solum excepto, quod uterque aliquid addat aut demat.

8. Jam nunc indice porrecto, saltem demonstrando considerandum; Eliæ Judæi librum verosimiliter vetustum fuisse, nam recens conscriptus primâ fronte explodi potuisset; Vetustate autem præsuppositâ, si Hippolyto Thebano Synchronus fuerit, quæritur uter ex altero suam implevit lacunam? Ambo interim enormiter hallucinantur; dum castissimum Joseph, (contra tam multos Patres qui præcesserant, imo contra fidem Ecclesiæ, sicut Petrus Damianus Cardinalis olim scripsit) asserunt bigamum, & quidem genitorem sex vel septem prolium, secundo dum virgini matri obstetricem assignant, à quo paralogismo SS. Patres & Doctores Scholastici penitus abhorrent, tertio Germanicus tractatus tenorem Hippolyti, non ex integro reddens, sollicitè cavit, ne Mathanem trium fororum Bethlehemiticarum genitorem, indigaret *Sacerdotem*: mysterium istius silentii tertius aliquis edisserat. Plura in duobus præmemoratis Scriptoribus suppetunt suspecta & affectata nimis, quæ dilectæ brevitatis studio hîc suppressa, prudens Lector facili negotio eliciet, si fragmentum Hippolyti a Nicephoro adductum, cum libro Eliæ Judæi
 supe-

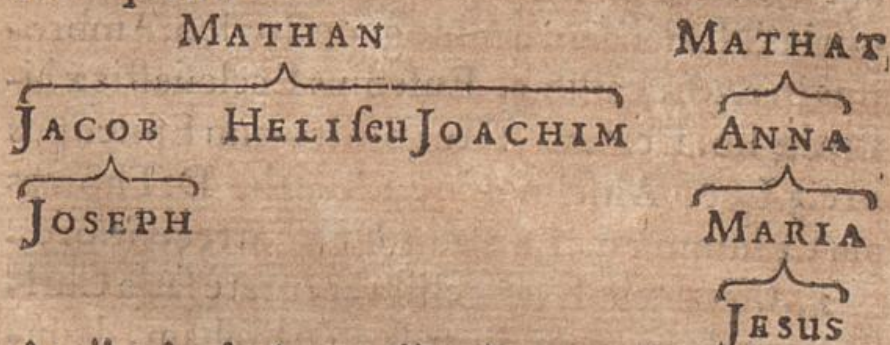
superius recitato sagaciter expendat. Pro naturâ
primi commenti addendum obiter, quidquid
olim Christianorum calamis de Iosephi prolibus
influxit, ex Judæorum suggestione haustum fuisse,
cujus rei testis est vetustus Scriptor Origenes
super cap. 13. Matthæi. Nec dissimulandum quod
sub incunabulis Ecclesiæ, Hebræorum Sacerdotes,
Scribæ & Seniores in omnes gentes literas
transmiserint ad Judæos dispersos, ne Christi
doctrinam reciperent, ut tradit Oecumenius in
cap. 40. Actuum Apostolorum. Insuper Judæorum
machinationes in fraudem, & Christianorum
exterminium, atque blasphemias continuas,
deducunt S. Hieronymus comm. in epistolam ad
Titum lib. 1. c. 3. Tertull. adversus Judæos, Am-
brof. lib. 3. in Lucam. Irenæus in Dialogo cum
Triphone. Sozomenus Ecclesiast. historiæ libri
2. c. 8. D. Thomas 3. par. Julianus Pomerius lib. 3.
contra Judæos. Bernardinus de Bustis Rosarii
part. 1. serm. 14. in adjuncto consilio. Petrus Ca-
nisius Doctor Marialis lib. 2. c. 6. Cæsar Baronius
Cardinalis Apparatus n. 35. & 36. Angelus del
Pastomi 2. in Lucam lib. 22. c. 12. & Joannes Lo-
rinus in actus Apostolorum c. 7. v. 52.

9. Andronici Dialogus pro auctore nomi-
nat librum Eliæ Judæi. Nos sanè Thebani Hip-
polyti felicitatem admiramur, cum Evodius,
Africanus, Eusebius Cæsariensis, S. Hieronymus
in arcanis Hebræorum versatissimi, Joannes Da-
masc. Hebræus natus, & ut verbo dicam tam
multi

multi illustres Patres antiqui Græciæ, istius geneleos venam non attigerint, neque à mille quingentis annis, Latinæ Ecclesiæ Scriptorum calamistratio isthæc influxerit unquam. Hippolyti Thebani aliquot errata & Nicephori sphalmata multa taxant Baronius in Annalibus, Bellarminus de Scriptoribus, Possevinus in Apparatu, & quidem in bibliothecâ selectâ, Nicephorum asserit Schismaticum, & parum æquum Latinis; quocirca Occidentalis Ecclesia à Spiritu sancto directa, maturius egit, quam quod ad Nicephori pronunciatum, nullo alio digniori testimonio adminiculante, asserti Hippolyti traditionem ad Breviarium aut Martyrologium Romanum hæctenus admitteret. Attamen Cuperus cap. II. sibi elegit sequi Hippolytum, *nisi postmodum aliquid certius innotescat.* Toletus in cap. I. Lucæ annot. 108. recitata auctoritate Hippolyti mox subnectit: *Nihil tamen certi hac in parte constituere possumus.* Idem sentiens P. Salmeron aliam opinionem amplexus est. Auctor Exegetici ob causas rationabiliter moventes, Hippolytum secutus, voluit loqui ut plures, donec radiis æterni Solis, nebulæ, si quæ intercurrant, dispergantur, & veritas omni caligine submotâ propalam denudetur, quâ viâ factu facile erit, ut *multa renascantur, quæ nunc cecidêre.*

10. Nonnulli recentiorum ab Hippolyti genealogiâ elongati, in diversa abeunt. Petrus Opnerus Heli uxorem facit Annam, Franciscus Lucas

Lucas Brugenſis cap. 3. Lucæ verſ. 23. Ego, inquit, malim intelligere hunc Heli avum fuiſſe B. Mariæ, patrem Annæ. Cornel. à Lapide in cap. 36. Numer. commentatur, quod Lucas deſcribat parentes S. Annæ, unde cum is ait de Heli, qui fuit MATHAT, intelligendus non ſit filius, ſed gener. MATHAT enim, inquit, fuit pater non Heliſive Joakim, ſed Annæ uxoris Joakim. Cornelium ſequitur Matthias Faber conc. 8. de Concept. Virginis atque (à Nicolao Lyrano in c. 1. Matth. & ab Opmerop pag. 181. ſuæ Chronographiæ longè diverſum) exprimit ſchema genealogicum ſubſequens.



Antilogius hujusmodi quis non miretur? Fundamenta & congruentias aliorum examini relinquimus, & an talibus conjecturis opus ſit, ubi ſenſus apertus Eccleſiæ, & gravia teſtimonia prævalent.

III. QVÆSTIO.

An Mathan Evangelicus idem ſit cum Mathane Hippolyti?

Augustinus Tornielus in ſacris annalibus ad annum Mundi 4037. n. 3. ex Damasceno
Q
ſpe-

specificat ortum Deiparæ paternum: dein num̄
 4. sequenti ex Hippolyto adornat originem me-
 diante Mathane Sacerdote, Patre S. Annæ, ma-
 ternam sic concludens: *Ex quo patet prædictum
 Mathan diversum omnino esse ab eo, cuius memi-
 nit Matthæus in genealogiâ Salvatoris. Siquidem
 ille dicitur fuisse Sacerdos: hic autem de tribu Juda.*
 Auctor Exegetici c. 3. pag. 12. Torielli verbis
 inhæsit, cum ex fundamento præallegato, tum
 quod Mathan ab Hippolyto introductus conju-
 gem habuerit Mariam, sed Mathan à Matthæo
 descriptus uxorem habuit Esthan sive Hestam
 aut Escham, quod attestantur Africanus, S. Gre-
 gorius Nazian. in carmine genealogico, Ambro-
 sius in c. 3. Lucæ lib. 3. Eusebius Ecclesiasticæ hi-
 storix lib. 1. c. 6. 7. Titus Bostrorum Episcopus
 in c. 3. Luc. Anselmus in c. 1. Matth. D. Thomas
 part. 3. summæ q. 31 a. 3. ad 2. & passim recentiores.

2. Matthæus Evangelista accuratè satis Chri-
 sti genealogiam auspiciatus ab Abraham, dedu-
 xit ad Judam, à Juda ad David: illis quippe pro-
 missio facta fuerat, quod de eorum semine Salva-
 tor Israelis nasceretur. Rursum idem Evangelista
 à David per Salomonem profecquitur, usque ad
 Eleazar ubi ponitur: *Eleazar autem genuit Ma-
 than.* Hic jam ad mentem novi Schematis ge-
 nealogici quæritur, Evangelista quo fundamen-
 to, quâ veritate, ad prosapiam Judæ intrudere
 poterit Mathanem Sacerdotem Levitici gene-
 ris? Et quorsum attinebat tot generationes te-
 xere

xere stemmatis Judæ, si tandem in viro Levitico degenerare intendebat? Et quomodo subsistet veritas verbi: *Genuit?* harmonia sanè genealogica similis foret, symmetriæ inæquali ac monstruosæ potius, videlicet, humano capiti corpus si pictor equinum adfingat. Toletus annotatione 58. in c. 3. Lucæ scribit, quod tam una quam altera (Matthæi & Lucæ) sit Davidica generatio, omnesque sint posterii ipsius, ad quos Sacerdotium non spectabat, nec Sacerdotes esse poterant uti enuntiat etiam Azorius tomi 2. lib. 1. c. 19. col. 133. Porro si Evangelista sacerdotale genus recensebat, sacerdotes imprimis debuit nominare, ut recte Maldonatus argumentatur in c. 1. Matth. edit. 1602. Lugdunensis col. 28.

3. Si Mathan Sacerdos genuit Jacob, Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ, corrigendus veniet Gabriel Archangelus dicens: *Joseph fili David*, nam sic juxta præmissa Joseph immediatos progenitores habuisset ex linea Levi?

4. Rursum si Helin apud Lucam, Patrem Josephi Legalem, uti n. 2. primæ quæstionis probatum est, faceremus esse Joachim patrem virginis Deiparæ naturalem, & jam nunc Mathanem Sacerdotem genealogiæ Matthæi insertum esse concederemus, utique errassent contrarium dicentes SS. Patres Hieronymus & Damasc. principio capitis 2. Exegetici relati. Hilarius can. 1. in Matth. Chrysof. hom. 1. & 2. in cap. 1. Matth. Theophilaetus & Anselmus in cap. 1. Matth.

Q 2

Pascha-

Paschasius Radbertus lib. I. in Matth. col. 60. & 61.
 Eusebius Emiffenus hom. de nativ. B. M. Virg.
 Eucherius Lugdunensis Episcopus edit. 1531.
 Basil. pag. 268. Euthymius in c. I. Matth. Con-
 currunt clarissimi Theologi Sylvester de Prierio
 in nat. B. Virg. Barradius lib. 5. c. 30. pag. 247.
 Joannes Carthagenæ & Labata c. 2. Exegetici re-
 lati. Torniel anno mundi 4037. n. 3. & anno
 mundi 4051. n. 14. Cum autem omnis novitas
 soleat in Ecclesia esse suspecta, & in antiquitate
 usque veteri semper reperitur firma securitas,
 absit ut contra S. Evangelium, rem novam à mil-
 le quingentis annis sanctis Patribus & majori-
 bus nostris inauditam, credamus, sicut Clemens
 Alexandrinus lib. 7. Stromatum serio monet: *Si
 quis novum aliquod cuderet, quod dissentiat à Pa-
 tribus, tanquam adulteratam monetam rejecta-
 erunt.* Evitando itaque odiosam in rebus fidei
 metamorphosin, inconcussa perstet conclusio,
 quod Mathan Sacerdos diversus sit à Mathane
 Evangelico, prout q. 4. & 6. n. 4. & seqq. amplius
 confirmabitur.

IV. QVÆSTIO.

An Iacob fuerit frater S. Annæ?

TRita est regula Aristot. 2. de cælo & mundo,
quod contraria juxta se posita magis elucescant,
 cui consonant pragmatici ex l. I. cum simili, ff. de
 his qui sunt sui vel alieni juris, dicentes: *quod
 cognito ex contrariis uno cognoscatur & reliquum*
 lubet

lubet itaque cum omni antiquitate lucidius confrontare Schema genealogicum, in tractatu Germanico novum, cuius auctor commutare voluerat Mathanem Hippolyti Thebani cum Mathane Evangelico, sed quæstione 3. immediate præambulâ detecta est falsitas; unde liquet quod Jacob & Anna aliis atque aliis, tam patre, quam matre, geniti sint, adeò ut Jacob Annæ frater germanus dici nequeat. Secundo juxta quæstionem primam ex SS. Patribus, imò ex fide Ecclesiæ Romanæ constat, Helin & Jacob uterinos fratres fuisse, quod Schema recentius omittit, unde meritò reprobandum. Inconvenientia & contradictoria gravissima paulò post demonstrabimus.

2. Antequam provehamur ulterius, quæritur cur Hippolytus tribus Bethleemitanis sororibus earum fratrem germanum Jacob, uti facit Schema novum, in suâ genealogiâ, non adjunxerit? Germanicus tractatus respondet, quod Hippolytus censuerit sat superque ex divinis eloquiis constare, quod à Mathan genitus sit Jacob, ideoque intenderit tres sorores tantum nominare, in genealogiâ Evangelicâ non expressas; Ad quod replicamus: De intentione equidem istâ in mente Hippolyti olim radicâtâ, talis quidem allegari potest conjectura, quam ut credamus argumentum nullum apparet; quin & verba Hippolyti atque Andronici Dialogus, longè diversum enunciant, ubi stirpes conglomerantur. Anne
 Q; igitur

igitur in tantâ amplitudine & congerie generationem, vir prudens quispiam credet, quod Hippolytus æstimarit superfluum, Jacob fratrem nominare velut ab Evangelistâ expressum? Notus reddebatur Jacob fidelibus exinde, ut filius Mathanis, non ut frater trium sororum. Sic nec istius Jacob meminit Judæus in Dialogo, in quo tamen promissa fuit Josephi genealogia, & quidem vir negligi non debuit, cum & Judæus pro Christianis non scripserit, nec ad fidem textus Evangelistæ se reflectere voluerit. Quia autem Judæus & Hippolytus, uterque totam istius ætatis cognationem adduxerunt, quam maxime simul adducere oportuisset germanum fratrem Jacobum, Josephi genitorem, cujus tam sollicitè quilibet primam conjugem Salomen, & proles nominatim introduxit. Qui attentat rem aliquam gerere, debet eam explere cum circumstantiis debitis & requisitis; unde aptè non concludunt verba, quod Hippolytus solum intendere deducere & probare ipsum Mathan ex conjugē suâ Mariâ, præter Jacobum ab Evangelistâ nominatum (cujus Evangelistâ ne semel meminit) procreasse tres filias, quarum novissima ANNA, facta sit mater Deiparæ: Siquidem ejusdem respectu, eadem facilitate potuisset ac debuisset, germanum fratrem Jacobum connumerare, & liquidò patuisset ad oculum, quam vicinus consanguinitate huic virgini fuisset castissimus ejus sponsus Joseph, quippe non tantum de eâ tribu
& fa-

& familiâ sed & de eâdem domo proximâ exortus, circa quam rem SS. Patres atque Scriptores calamum multum acuerunt, personâ tamen certâ, & vicinitatem sanguinis non potuerunt demonstrare eandem. Sed neque Petrus Opmerus quæstione præcedenti relatas genealogias adornans tribus præmemoratis sororibus aliquem fratrem adjungit.

3. Attamen fingamus quod Heli, idem qui & Joachim ex Annâ Coniuge fuscitarit virginem Mariam, Jacob autem pro masculino semine fuscitando Annam viduam duxerit, & ex eâdem filium Joseph procrearit (credit enim Ecclesia factam fuscitationem seminis) an non consequens erit, quod juxta novam assertionem genealogicam, Jacob Annam sororem duxerit conjugem? & rursum quod Maria uterino fratri necdum ephobo in sponsam tradita sit? siquidem Joachim abortu filie Mariæ, teste Epiphanio & Cedreno duodecim prope annis supervixit, & postea Annam reliquit viduam. Addamus hic ex fide Ecclesiæ, quod Heli frater fuerit Jacobi, quod etiam Cornelius à Lapide in c. 36. Levitici docet, ergo & Annæ frater, cuius, is Heli, alias Joachim dictus, primus maritus fuit. Quis unquam talia sub lege connubia descripsit, aut docuit? & anne Ecclesia tam arctam consanguinitatem annis mille sexcentis & ultra ignorare potuit? quæ duo matrimonia contra legem Moylis, etiam de sanctis hominibus præsumi non possunt. Testatur enim

S. Gregorius Nyssenus serm. de S. Christi Nativ. quod apud Joachim & Annam fuerit *in signis & exacta secundum legem vivendi ratio*. Et rursum: *quod vita eorum fuerit simplex & recta ante Dominum, apud homines irreprehensibilis & pia*, juxta Fulbertum Carnotensem Episcopum serm. 2. de nat. B. Virg. Mariæ. In gradu, itaque eminenti credimus illos Zelatores fuisse legis. Levitici 18. *Omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedet*. Lex ea ligabat maximè eo tempore, serò factis, dum tribus Juda multiplicata esset nimis, & post captivitatem Babylonicam duæ tribus Juda & Benjamin, solæ in Palestina superessent. Videmus hîc quam appositè currat pronunciatum R. P. Maldonati ad finem numeri tertii quæstionis primæ relatum in effectu hujusmodi: Quisquis Theodidactorum veterumque sententiâ non contentus, novam quærit, videat ne in pejo remincidat.

4. Quod autem in allegatis connubiis, homines simplices & recti, justî & sancti, cum scandalo publico, contra justitiam legalem prævaricati fuissent, patet, nam si Philonem audire lubet, is libro de specialibus legibus edit. 1554. Basileensis pag. 490. refert *nuptias veritas sororum, neptium, consobrinarum, nuruum, privignarum &c.* Insuper Magister historiâ 24. Levitici rem omnem lucidius declarat, quibus cum concordant Beda histor. Anglorum lib. 1. c. 27. resp. 6. Joannes Cochleus miscel. 4. lib. 3. tract. 4. a. 18.

Joan.

Joannes Viguerius c. 16. de matrim. §. 7. v. 9. & Ruardus Tapper Academiae olim Lovaniensis Cancellarius, in explicatione articulorum ejusdem generalis studii anno 1565. Lovanii impressa tom. 2. art. 20. pag. 361.

5. AUCTORES pro contrariâ sententiâ citati, fuere Menologium Græcorum quod anno 1588. commentario Gilberti Genebrardi in Psalmos, Parisiis præfixum, ne jota tradit de quatuor prolibus Mathanis Sacerdotis. neque similia Menologia alibi invulgata tale quid canunt. Insuper Græci plurimis retrò seculis Schismatici extiterunt, aliquando reducti, mox relapsi, graves fidelium orthodoxorum persecutores. Anne fas erit cogitare, Latinam Ecclesiam, ceu Spiritus sancti illustratione destitutam, ignorasse, quod demum à Schismaticis discere necesse sit? Ex Latinâ Ecclesiâ antiquior nominatur Liranus noster, qui citato c. 3. Lucæ, novæ geneleos ne semel meminit: remittit Lectorem ad cap. 1. Matth. ubi genealogicum schema ex mente Patrum principio quæstionis primæ productorum, exhibet. Philo de temporibus auctor fictus est, juxta testes p. 1. §. 6. n. 3. productos, cui Joannes Annius Commentarium superædificavit: Joannes Lucidus, Judaicum ducatum secutus fuit, Georgius Vicelius, Mathani Sacerdoti quatuor adductas proles non assignat, nec Galatinus, nec Cajetanus. Isti sunt testes quos Tirinus nominat c. 46. Chronici. Postea in c. 3. Lucæ, post secundam Pa-

trum sententiam consulit, ut eligat Lector utram mavult. An non ergo Tirinus aliud sentire videtur quàm prius, & quidem sine ullo teste. Tractatus Germanicus tales pro se adducit, quorum nuda asserta, cum contra sanctos Patres, iudicium Romanæ Ecclesiæ, & rationes hæctenus deductas, non prævaleant, frustra nodus in Scirpo quæritur.

V. QVÆSTIO.

De Mariâ primogenitâ & Cleophâ conjugibus.

EX tribus Sororibus Bethleemitanis, Hippolytus apud Nicephorum, atque Judæus in Dialogo Andronici primogenitam faciunt Mariam. Augustini Tornielli Schema genealogicum huic maritum assignat Cleopham, atque in gradu descendenti collocat alteram Mariam, quæ Joan. 19. Maria Cleophæ, & soror (subaudi consobrina) B. Virginis Mariæ inscripta, facta fuit uxor Alphæi, (alterius ab eo qui Marc. 2. Pater Matthæi asseritur) de Mariâ Alphæi conjugis, rursus in gradu descendenti producuntur proles masculæ & fœmellæ, quæ in Evangelio appellantur fratres & sorores Domini. Auctor Exegetici genealogiam istam secutus fuit, velut magis congruam, & plurimum testimonio comprobam.

2. Siquidem ex Mariâ Cleophæ uxore, alteram genitam Mariæ Alphæo enuptam, matrem eorum,

eorum, quos Evangelium vocat fratres & so-
res Domini, testes sunt Abdias, ejusque interpres
Julius Africanus princ. Libri 6. Hieronymus
contra Helvid. Theophil. in c. 27. Matth. Hila-
rius contra Helvid. Glossa in c. 19. Joannis,
Chrysoftomus, Isidorus Episc. Hispalensis apud
Lipomanum pag. 363. Paschasius lib. 6. in Matth.
c. 15. Haymo, Photius, S. Thomas par. 3. q. 29. a. 3.
ad 6. & in c. 13. & 27. Matth. Hugo in c. 19. Joan-
nis, Lombardica historiam. 63. & 154. Canis. lib. 1.
Marial. c. 4. Suarez 3. part. q. 28. disp. 5. sect. 4.
Canus lib. 11. de locis c. 5. ad 2. Salmeron tomo 4.
par. 2. tract. 11. & tom. 10. tract. 41. & tomo 15.
disput. 21. Toletus in c. 2. Joannis annot. 18.
Eckius in festo S. Annæ. Franc. Feuard. in c. 1. Ja-
cobi. Maldonatus in c. 13. Matth. p. 277. Joachi-
mus Perionius in vita S. Jacobi, itidem & Simo-
nis & Judæ. Aloysius Lipomanus Episcopus Ve-
ronensis in vitis Sanctorum anno 1571. Lovanii
impressis pag. 36. & 252. Cornel. Jansenius c. 19.
Concordiæ, Joannes Lorinus Act. cap. 1. v. 14.
Hieronymus de Rebdorf 20. Julii & 28. Octob.
Gregor. de Valentia tom. 4. disp. 2. q. 2. part. 2.
pag. 550. Marianus Victorius in Indice post 3. to-
mum S. Hieronymi. Joannes Hesselius in cap. 27.
Matth. Barthol. à Medina in 3. partem D. Tho-
mæ q. 28. a. 3. Franciscus Lucas in c. 10. Matth. v. 3.
Baronius apparatus n. 66. & 67. Lansberg in fe-
sto S. Annæ serm. Date ei: edit. 1570. Antwer-
piensis. Claudius Espensæus 2. Tim. 4. digres. 26.
Bar-

Barradius, Balduinus Junius Chronici moralis pag. 75. Torniel. anno mundi 4082. n. 7. P. Hadrianus Lyræus Trisagii Mariani lib. 2. modo 2.

3. Vocantur autem fratres Domini non isti solum, sed & de quacunque cognatione propinqui, tam virginis Matris, quam patris putatici. Ita S. August. tomo 9. tract. 10. in c. 2. Joannis & lib. 22. contra Faust. Anselmus in c. 12. Matth. Pererius in c. 24. Genes. vers. 43. disput. 8. Lyræus loco citato.

VI. QVÆSTIO.

De Ioseph, ejusque fratris Cleophæ connubiis.

Joseph teste Matthæo filius Jacob, monogamus fuit, & solius virginis Deiparæ sponsus castissimus; sed ex adverso hæretici dixerunt, illum ex virgine Mariâ post natum Christum procreasse proles, quæ in sacris literis vocarentur fratres & sorores Domini. Huic heterodoxo opposuit se S. Hieronymus scribens contra Helvidium, & Hillephonsum, quorum argumenta atque solutiones commemorat Cardinalis Tole- tus in Joannem c. 2. annot. 18.

2. Atque ut Deipara post partum vindicaretur virgo, & contra hæreticos defenderetur, invaluit olim nonnullorum Patrum opinio Fratres Domini ex primâ conjugè Joseph generatos, de quibus Baronius Apparatus n. 61. & 62. Lipomanus in vitis SS. pag. 251. Torniel. anno mundi 4082. n. 7.

3. Verùm enim verò contra erroneam huiusmodi opinionem, ex Sanctis Hieronymo, Augustino, Gregorio, Anselmo, Theodoro, Beda, Chryologo, itidem, Alcuino, Hugone Victorino, Petro Damiani, & recentioribus part. I. §. 23. relatis constat, quod Joseph virginis custos, & ipse virgo permanferit, nec bigamus fuerit: quamobrem ut ille à tam falsà paternitate eximeretur, adductus est Cleophas, quem ex Hegesippo Eusebius lib. 3. c. 13. & 26. ipsius Joseph fratrem Germanum constituit, de quo mox dicemus.

4. Primus Cleophas, fortè juxta Opmerum Saphoro oriundus Mariæ primogenitæ, Sororis S. Annæ, maritus, principio quæstionis præcedentis productus, dudum transierat. Longius post Josephum & Cleopham secundum, ex tribu Juda fratres, ortu & origine Bethleemitanos statuimus. Tertius Cleophas discipulus Domini, post resurrectionem in viâ versus Emaus socius, ex eodem tribus Benjamin, vel ut aliis placet tribus Dan castello, natus, ac civis ibidem fuisse memoratur; idemque ab Hieronymo in epitaphio Paulæ ad Eustochium, à Bedâ tomo 3. in martyrologio ad VII. Cal. Octob. & à Christiano Adrichomio theatri terræ sanctæ edit. 1590. Antwerp. pag. 47. in eodem castello, in eademque domo, in quâ mensam peregrino Domino præparaverat, pro confessione ejus à Judæis occisus narratur. Cleophæ domum ibidem in Ecclesiam à Domino consecratam, annotat in resurrectione Christi

Christi Hieronymus Natalis. Hæc carptim, ne mens Lectoris propter viros cognomines confundatur, uti rectè etiam alii Scriptores distinguunt.

5. Cardo quæstionis genealogicæ de ortu Fratrum Domini hic recurrit. Qui dicunt à secundo Cleophâ fratre Josephi illos exortos, necesse habent ut illum Cleopham non faciant secundum S. Annæ maritum, sed potius eidem, si lubet, quærant uxorem nomine Mariam, juxta probationes q. 5. n. 2. adductas; deinde eisdem conjugibus attribuant filiam Mariam, ex quâ Alphæus suscitaret fratres & sorores Domini, communiter dictos. Ita enim faciendum consulit Aloysius Lipomanus in vitis SS. edit. 1571. Louanienfis pag. 254. & mox subjungit: Quod si nec hoc tibi placet, aliam tu excogita rationem meliorem, cui ego libens ac quiescam.

6. Rebus si compositis, sagax Lector probe expendat, quod Synchroni sint, & velut generationis gradu æquali constituti, Mathan Sacerdos, & Mathan Evangelicus, ceu progenitores & stipites eorum, de quibus controvertitur. Post ipsos in primo gradu locamus Sacerdotis istius filias, Mariam uxorem primi Cleophæ, dein sororem istius Mariæ, Annam uxorem Joachimi. Paripassu collateralem statuimus Jacob, filium Evangelici Mathanis. Hinc in secundo gradu locamus Mariam, primi Cleophæ filiam, Alphæo enuptam, Mariam itidem Annæ filiam, Josephum & Cleo-

& Cleopham fratres, & pro tempore fingimus
aliam quoque Mariam huius secundi Cleophæ
conjugem. Unde jam nunc in tertio gradu se-
quuntur Christus Dominus, Alphæi proles Fra-
tres & sorores Domini dictæ, in Nazareth edu-
cata, & fingenda Maria secundi Cleophæ filia;
circa quam signanter notandum quod huiusMa-
riæ proles, quas erronea opinio fratres & soro-
res Domini facere satagit, in quarto gradu inve-
nirentur.

7. Posito quod si hic geniti extiterint in re-
rum naturâ, ecce mox consurgit quæstio: an
Christus pueros seu tenellos adolescentes elige-
rit in Apostolos & discipulos, pro tam arduo
Christianæ fidei propugnandæ negotio? quod
nullus prudens facilè astruere attentabit; atque
idem argumentum currit contra eos, qui ex ter-
tio gradu Alphæi filiam Salomen, faciunt Zebe-
dæi uxorem, matrem Jacobi majoris & Joannis
Evangelistæ. Tali etiam argumento utitur P. Sal-
meron. tom. 4. part. 2. tract. II. propter quæ in-
convenientia probè librata, recta ratio facilius
assentietur iis, quæ num. 1. & 2. quintæ quæstio-
nis promissa fuerunt.

VII. QVÆSTIO.

De Sede natali, tribuque Ioachim & Anna.

TRaditio prima: Post S. Hieronymum de or-
tu virg. Mariæ Fulbertus serm. 2. de Nat. B.
Virg. bibliothecæ magnæ SS. Patrum edit. 1618.
Colon.

Colon. tom. II. pag. 36. scribit: *Nata est in Nazareth, Patre ex eadem urbe oriundo, Matre vero Annâ ex Bethleem civitate oriundâ.* Concurrunt Baptista Mantuanus in fine libri 2. parthenices, Dorlandus Prior Carthusianorum in Zelem, in vita S. Annæ & alii. Est autem Nazareth in tribu Zabulon, uti Hieronymus Natalis annotat fer. 2. post Dominicam 3. quadragesimæ & Adrichom. in theatro terræ sanctæ.

2. Altera traditio: Christianus Adrichomius in theatro terræ sanctæ loco 88. tribus Zabulon, *Urbs Sefhoron, Sefhorum & Sefhorus dicta, natalis, ut putatur, locus beatorum Joachim atque Annae Deiparæ virginis parentum.* Consonat Bernardus à Breidenbach Decanus Moguntiaë Metropolitanus in suo hodæporico anni 1486. Annam etiam Sefhoro oriundam opinantur Vincent. lib. 32. spec. histor. cap. 62. Christian. Massæus princip. Chron. Mundi & Ludolphus de Saxonia vitæ JESU Christi part. I. c. 2. Porro Salmeron. refert opinionem Adrichomii præscriptam, suamque interponit tomo I. prolegomeno 41. edit. 1602. Colon. pag. 499. dicens: *Joachim melius ab aliis creditur fuisse Bethlemitanus.* Prima interim traditio communis est.

3. Cæterum S. Annam genere sacerdotali ortam, memorat principium capituli 2. Exegetici de S. Annâ historici. Confirmat id præter Epiphanius Nazianzenus in carmine de genealogiâ Christi: Sergius Agiopolitanus in cantico Nat.

B. Virg.

B. Virg. Germanus Episcopus Constantinopolitanus, apud quem in Encomio Deiparæ, ejus mater introducitur sic prolocuta: *Ego sum Anna, nata quidem ex genere Sacerdotali, tribu Aarónica, quæ verba plenius prosequuntur Aloysius, Surius, Baronius in Apparatu, & Torniellus ad annum mundi 4037. n. 4. Hippolytus quoque Thebanus dum Annæ parentem Mathan Sacerdotem inscribit.*

4. Remeandem ibidem clarius explicat Torniellus dicens patrem Annæ fuisse de tribu Levi, matrem de tribu Juda. Ita & apud Regium Elucidationum theoriâ s. n. 2. Toletum annot. 59 in c. 3. Lucæ, & apud nostrum Franciscum Feu-ardentium cap. 1. lib. 10. Theomachix argumentum reperitur: *Si Mathan Sacerdos fuit Pater, ergo Anna ex tribu Levi.* Ita & Mariam Elizabethæ cognatam fuisse per Annam matrem, & non per Joachim, asserunt Cajetanus in c. 1. Matth. & Salmeron tom. 2. tract. 8. edit. 1602. Colon. pag. 71. Porro Annam de tribu Levi fuisse referunt Hugo Victorinus q. 71. circa epistolam Pauli ad Hebræos. Joannes Major in c. 1. Matth. Joannes Duns Scotus Doctor subtilis in 4. dist. 30. q. 2. Hugo Cavellus ibidem in Scholio. Richard. de media villa in 4. sent. dist. 30. a. 2. q. 2. Toletus annot. 108. in c. 1. Lucæ. Jacob Philip. Bergorn: in supplem. Canis. in Mariali l. 1. c. 3. Feuchtius serm. 1. in Concept. Bzovius in thesauro laudum B. V. serm. 3. Nicolaus à Montmorencii in solemnibus

R

suo

suo convivio, meditatione de concept. immacu-
lata B. Virg. Joannes Hesselbach serm. 2, de con-
cept. Simeon Manhardus tom. 3. lib. 12. serm. 3.
in Nat. B. Virg.

15. Breviarium Romanum anno 1520. & Bre-
viar. Cisterciense anno 1617. proculsa Parisiis, in
hymno ad Vesperas S. Annam sic collaudarunt:
*Abraha proles, SACERDOTUM semen, Filia Re-
gum, Specimen Hebraum, Stirpem Sanctorum me-
ritis & vitâ nobilitavit.* Coloniense Breviarium
in folio Parisiis anno 1521. prælo commissum in
Responsorio secundo Matutini hæc habet: *Stirps
Aaron sanctam cum stirpe David dedit Annam.*
Breviar. PP. Ordinis S. Crucis anno 1625. restitu-
tum & Leodii recusum in secundo Responsorio
festi S. Annæ: *Fulget beatissima Anna fructu salu-
tis fecundata, quæ ex sacerdotali inclytâ prosapia
est progenita.* Liber Odarum spiritualium Jacobi
Montani Spirensis edit. 1513. Argentinensis de
S. Annâ sic accinit: *Virginis summa genitrix ave-
ro, Anna sublimi generosa stirpe, quam Sacerdotum,
pariterque regum stemmata comunt.*

16. Cur Joachim de tribu Juda fuerit, & Anna
de tribu Levi esse potuerit, rationem eandem af-
signant non tam recentiores, quam veteres, de
quorum numero S. Joannes Chrystost. *Dignum,*
inquit, *atque conveniens erat cælesti mysterio, ut
eadem Maria, quæ mater Dei secundum carnem
esse meruit, ex regali genere & ex sacerdotali origi-
ne nasceretur, de quâ Filius Dei, qui Rex & Sacerdos*

ater-

æternus est, corpus humana carnis assumpsit. Faustus Manichæus, malitiosè asservit Joachim de genere Levi fuisse, quem S. Augustinus refutavit. Julianus apostata Christianis objecit Christum ex Juda non descendere. Judæis impiis proprium est, Christianæ genti obrectare, Scripturæ loca eradere, invertere, depravare, & adulterare. Ita Galatinus lib. i. de arcanis c. 8. P. Canisius tom. 2. lib. i. c. 3. refert impium commentum Suidæ operibus agglutinatum, quasi cuidam Rabbino fabulanti habenda foret fides, quod Jesus Mariæ filius, verusque ille noster Messias, communi Sacerdotum Legalium suffragio coaptatus, & aliorum Sacerdotum, qui pro veteri more, templo Hierosolymitano inserviebant, albo solemniter adscriptus, adeoque pro Aaronico Sacerdotio à Judæis palam receptus & comprobatus fuerit. Verum P. Canisius nervosè vindicat, probatque Christi genealogiam ex tribu Juda atque ex stirpe David ortam esse. Concurrunt Suarez tom. i. in 3. part. Thomæ q. 22. a. 4. disp. 46. sect. 3. Cornelius à Lapide Hebr. 7. v. 14. & Guilielmus Estius ibidem.

7. Alia inconvenientia, suprà quæst. 3. deducta, huc quoque recurrunt, ad quæ fideliter & diligenter attendendum est, adeò ut sole clarius elucescat, quod novus genealogista non satis aptè dixerit, Annam esse de tribu Juda, sed & magis incongruè Mathan Evangelicum transformare attentarit in Mathan Sacerdotem. Unde

S. Basilius libello de verâ & piâ fide: *Quæ ejus generis essent, ut præter vocis novitatem, sensum etiam nobis novum atque inusitatum adferrent, & apud sanctos viros nusquam in usu fuisse reperirentur, hæc omnia veluti peregrina atque à piâ fide penitus repudianda atque averfanda insinuat.*

VIII. QVÆSTIO.

De Educatione & monogamiâ S. Annæ.

Hierosolymis in circuitu templi nonaginta cellæ constructæ erant amplissimæ, in quibus fœminæ Deo oblatae degere poterant, quod probat Baronius Apparatus n. 50. Annam quinquennio inibi sanctissimè educatam fuisse perhibent Michael de Hungaria ferm 1. de S. Anna. Bornius c. 7. vitæ S. Annæ. Wilderad c. 4. Vinetii

2. Cæterum siquidem Germanicus Tractatus solemniter protestetur, apud quosdam Scriptores multa sine fundamento veritatis posita, quæ fidelibus sanæ mentis, atque SS. Annæ & Joachim, Mariæ & Jesu bene affectis, minimè probarentur, velut sacris eloquiis, genuino Ecclesiæ sensui, ac SS. Patribus directè contraria, ubi inter exempla secundo loco S. Annæ triplex connubium introducit, idem quoque Tractatus c. 24. referat trinubium S. Annæ afferentibus prope à cunctis contradici, eò quod longè aberrant, nec pro S. Annæ ejusque filia & Nepotis honore satis congruè loquantur, neque sententia eadem in sacris literis aut historiis expressa

pressa sit &c. huiusmodi censuræ respondendo, non abs re fuerit pro utrâque sententiâ classicos aliquot Scriptores breviter introducere. Laurentius Cuperus genealogiæ & vitæ S. Annæ c. 10. quæstionem statuit, *Utrum plus semel Anna Maria parens nupserit?* & mox respondet: *Est profecto hæc oppido perquam abdita rei quæstio, cuius utraque pars tam affirmativa quam negativa probabilis est.* Azorius tomi 2. l. 5. c. 19. col. 134. de S. Annâ trigamâ profitetur, fuisse olim communem sententiâ historicorum, communi consensu Scholasticorum receptam. Doctor Petrus Bessæus illam opinionem scribit esse primam, vulgarem, numero potiore, à pluribus perillustribus viris propugnatam. Eximius vir Jacobus Marchantius SS. Theol. Professor vitis florigeræ part. 2. lect. 8. post alios recentior, asserit, eandem opinionem haud contemnendam, cum ex sacrâ Scripturâ aut certâ historiâ vel auctoritate non possit convinci. Ex quibus elucet, viri isti doctrinâ & religione præstantissimi, quanto cum candore, & modestiâ locuti sint de sententiâ, quam tamen ipsi amplexi non sunt. Reverentiâ tali utique digni fuerunt, qui S. Annam crediderunt trinubam, *antiqui Patres*, Chrysostomus, Hieronymus, Cyrillus Alexandrinus, Anselmus, D. Bernardus, Isidorus, Beda, Paschasius, Glossa ordinaria, Haymo in fine Passionis Dominicæ secundum Matthæum & Marcum, Cardinalis Bertrandus, Hugo Cardinalis & Hugo Victori-

nus. *Doctores Scholastici*, S. Bonaventura, S. Thomas, Petrus de Tarantasia, S. Antoninus, Mayronius, Thomas de Argentina, Alphonsus Tostatus, Albertus Magnus Abulensis, Ricardus de media villa, Guilelmus Vorrilonus, Jacobus de Clusa, Gerson, Paulus de Palacio, Joannes Hesselius, Michael de Hungaria, Oliverius, Maillardus, Joannes Major, Stephanus Brulefer, Gabriel Biel, Petrus Sutor, Hungarius, Eckius, Thomas de Trugillo, Clichtovæus, & Natalis Beda. *Historici*: Magister Scholasticæ Historiæ, Fasciculus temporum, Speculum redemptionis humanæ, Montanus part. I. §. 10. n. 8. adductus, Rebdorf, Vincentius Historialis, Ludolphus, Jacobus de Voragine, Philippus Bergomensis S. Coletæ c. 21. apud Surium & Jacobum Marchant, Episcopus Equilinus, Baptista Mantuanus, Dorlandus, Amandus Zirixiensis, Bornius, Passionale, Lombardica historia, Anonymus Batavus, Christianus Massæus, Wilderad, Beiffelius, Trithemius. *Recentiores*: Eckius, Daniel Agricola, Mauroy, Wicelius, Lansbergius, Adamus Sasbout, Matthias Bredenbachius, Conradus Wimpena, Hieronymus Embserus, Nausea, Salmeron, Toletus, Jansenius, Oliverius Maillardus, & quidem *ultima etate*, Gregorius de Valentia, Hieronymus Natalis, Didacus de la Vega, Philippus Posquir, & F. Severinus Craconiensis in arbore genealogicâ Romæ invulgatâ, confirmant idem Revelationes Brigittæ.

3. Causam cur patres aliquot Latini, plures autem Græci opinati fuerint Joseph ex aliâ uxore suscepisse fratres Domini P. Medina in 3. part. D. Thomæ q. 28. a. 3. pag. 369. hanc reddit: *SS. Patres in illam sententiam ex conjecturis de venerunt, nam cum in Evangelio Fratres Domini legantur, & religio vetaret filios Mariae suspicari, Scripturae expositoribus conjectandum fuit, quoniam id pacto fieri potuerit, ut veritas Evangelii cum Mariae perpetuâ virginitate congrueret. Alia rationes à Doctoribus excogitatae violenta esse videntur. Eadem omnino ratio multos induxit, ut Annam tribus filiarum matrem, contra quos P. Liræus lib. 2. modo 2. sic resonat: Meramige ac nenia, quibus Fratres Domini quaesiti, nec inventi, occasionem dedisse videntur, glossâ ordinariâ his partibus infeliciter obstetricante. Meminisse sanè debuerant hi boni viri, fuisse fratres Domini in Evangelio appellatos, non filios fororum Deiparæ, sed cognatos, quos multos habebat, tam veros ex Virgine matre, quam existimatos ex Josepho. Quemadmodum enim hic pater Christi esse credebatur, ita cognati eius, Christi quoque cognati esse ferebantur.*

4. Monogamam autem Annam fuisse credunt recentiores plurimi & cum ipsis Auctor Exegetici, pro cuius sententiæ conclusione P. Canisius Marialis lib. 1. c. 4. scribit: *Est autem consentaneum, quod eruditi quidam affirmant, & probant, hanc Annam univiram & non tertio nuptam*

R 4

fuisse,

fuisse, qua liberos è singulis viris procreavit. Etenim hoc multiplex Anna conjugium, nescio quam prudenter & solide tam male castam proponat. Salmeron in Evangelia tom. 4. pag. 327. ait: Sententia de trigamiâ S. Annæ, parum honorifica aut conveniens sanctitati S. Annæ, aut dignitati Mariæ virginis ejus filia, aut denique ipsi Christo, cujus gloria, gloria matris est. Cuperus & Leuchius c. 10. vitæ S. Annæ æstimant, grave fore audire Annam post natam Reginam cæli, ad secunda & tertia vota provolasse, quin & parum honorificum; quod Cornelius Jansenius c. 143. concordia, & P. Joannes Bonifacius in vita Virg. Mariæ tradunt. Bessæus contra Poligamiam S. Annæ concludendo dicit: *Illud credere revera absurdum ac nefas esse, & plane commentitium videri, neque ullam apud viros cordatos fidem invenire.* Talibus usi sunt formulis viri graves, atque ut intra metas veritatis saltem probabilis nos coarctemus, curandum de verborum debito moderamine, ne plus ultra audendo orbitam transfiliamus, cum Germanicus tractatus pro hac recentiori sententiâ nulla loca SS. Patrum recitet, nec ullum antiquum Doctorem aut historicum nominet, ne dum adducere possit fidem, seu consensum **Ecclesiæ Romanæ, quæ omnium**

aliarum mater est.

IX. QVA-

* R

IX. QVÆSTIO.

*An Traditio de Parentelâ Mariæ antiquitus
obscura fuerit vel apocrypha?*

HActenus absolvimus partem potiore, eamque propriè genealogicam Christi, in plenitudine temporis humanitatem induiti: Superest Pars altera de vetustâ SS. Joachim & Annæ historiâ, atque ut tam dictorum, quam dicendorum formetur Coronis iustissima, visum fuit introductam quæstionum hoc loco statuere. Laurentius Cuperus istam materiam principio genealogiæ & vitæ S. Annæ adornavit, quem imitatus tractatus Germanicus eandem telam texuit, sed non satis integrè. Ad omnem disciplinam, terminorum præcognitionem requiri in confesso est. *Apocryphon*, Græca dictio, rem occultam & reconditam significat, atque in hoc sensu S. Gregorius Nyssenus serm. de nat. Christi scribit, se de parentibus Deiparæ audivisse arcanam & occultam quandam historiam, hoc est, apocrypham, quam tamen idem S. Pater veram credidit sicut demonstrant Salmeron tom. 2. tract. 12. pag. III. & Carthagena lib. 3. de arcanis Deiparæ hom. I. n. I.

2. Tractatus Germanicus c. I. pag. 6. vers. 5. asserit: Apocrypha & non canonica, sunt scripta rejeçtita, damnata & inutilia: versu autem 16. postea cum Cupero ex Joanne Driedone & Sixto Senensi apocryphorum multiplicem ad-

R 5

ducit

ducit notionem. Doctorum super hac re digniorem juxta ac clariorem juvat introducere. Eminentissimus Cardinalis Bellarminus l. I. de verbo Dei c. 20. ait: Ecclesie Scriptores interdum vocant Apocryphas Scripturas eas, de quibus non est certum, aut sint canonicæ & divinæ, etiam si satis constat, nullos in eis errores inveniri: interdum autem vocant apocryphos libros eos, qui errores admixtos habent. Quod autem glossa in canone: *Sancta Romana* dist. 5 dicit apocryphos vocari libros, quorum author ignoratur non est probabile. Nam tunc multi libri sacri essent apocryphi, quæ omnia ex SS. Patribus Bellarminus comprobavit.

3. Ut ergo introducta quæstio inclarescat, applicemus exempla, Epiphanius Episcopus Constantiæ Cypri vixit anno Christi 384. qui contra Collyridianos meminit SS. Joachim & Annæ parentum Virg. Mariæ. E contra ejusdem Synchronus Gregorius Nyssenus Episcopus suprarelatus, de eadem hanc quæstionem format: *Prius quenam hæc & unde sit audiamus*: & mox narrans Parentum vitam, non tamen illos nominat, nec locum natalem exprimit: sicut facit in carmine de genealogiâ Christi, alius S. Gregorius Nazianzenus, Nysseno Coævus, S. Joannes Chrysost. vixit anno Christi 410. Sub ejus nomine auctor operis imperfecti hom. I. ait: *Virgo autem qua ejus mater est, non ostenditur ex quibus parentibus, avis proavisque nascatur*. Post istos

Patres

Patres Græcos sequuntur S. Hieronymus & S. August. latinæ Ecclesiæ eminentissima Sydera, de quibus paulo post agemus. Seculo novissime exacto Lansbergius Carthusianus serm. 4. de S. Annâ edit. 1545 Colon. in terminis ponit: Quid mirum si de S. Annâ præterquam in apocryphis nihil scriptum sit? Hic Lansbergius in primo sensu Bellarmini locutus fuit, ut patet part. 1. §. 9. Ad Nysseni, Chrysostomi aliorumque plurimum antiquorum patrum de nominibus Joachim & Annæ silentium, una est responsio, quod ut nemo repente fit summus, ita Ecclesia Dei sua habet incunabula maturitatis incrementa, certaque tempora, quibus magis magisque illuminetur. Alia ratio dari potest, quod sicut S. Scriptura motore Spiritu sancto, eadem nomina studiosè subtrahit, ita & PP. Ecclesiæ antiquiores fecerunt ob causas, quas varii varias assignant.

4. Tractatus Germanicus c. 1. pag. 5. & 6. introducit de Joachim S. Augustinum contra Faustum lib. 23. c. 9. Reddo cummet propriis verbis dicentem: *Quod de generatione Mariæ Faustus posuit, quod patrem habuerit ex tribu Levi Sacerdotem quondam nomine Joachim, quia canonicum non est, non me constringit, sed etiamsi hoc crederem, ipsum potius Joachim dicerem aliquo modo ad David sanguinem pertinuisse, & aliquo modo ex tribu Juda in tribum Levi fuisse adoptatum, vel ipsum, vel ejus aliquem progenitorem; vel certe in tribu Levi ita natum, ut de stirpe David Consanguini-*
nita-

nitatem aliquam duceret, (& paulo post) Hoc ergo potius vel tale aliquid crederem, si illius apocryphae Scriptura, ubi Joachim pater Mariae legit, auctoritate detinerer, quam mentiri Evangelium, in quo scriptum est, & Jesum Christum filium Dei Salvatorem ex semine David secundum carnem & per Mariam virginem procreatum: ita S. Augustinus. Tractatus in super Germanicus præallegatæ paginæ 6. v. 7. refert S. Augustinum dicentem: Si ergo ex solis istis Scriptis (apocryphis) constat origo Mariæ, valeant Joachim & Anna. Hujusmodi verba Augustinus præmemorato loco non habet, atque S. Anna ne semel meminit Ad rem. Totus liber 23 contra Faustum, concuditur unico folio & versibus viginti edit. 1576. Antwerp. tom. 6. pag. 187. ubi col. 2. conclusio verborum Fausti hæc est: Proinde nec virginis ipsius origo ex hac tribu (Juda) fuisse demonstratur. Unde constat esse David: sed ex tribu Levi unde Sacerdotes, quod ipsum palam est, quia eadem patrem habuerit Sacerdotem quendam nomine JOACHIM, cuius tamen in generatione hac (apud Evangelistam) nulla usquam habitamentio est, quomodo ergo ad hanc Davidicæ cognationis prosapiam Maria pertinere dicetur? Ecce patet cardo totius quæstionis, quod autem Maria & Joseph de cognatione David fuerit, ex sacro Evangelio ibidem probat S. Augustinus: quo salvo, etiam si de patre Mariæ, quod ex tribu Levi Sacerdos fuisset, arctaretur per apocrypha, juxta principio adducta verba, expli-

explicat Doctor sanctus, quomodo diceret Joachim aliquo modo ad David sanguinem pertinuisse. P. Alphonfus Salmeron tom. 3. tract. 28. de iisdem verbis S. Augustini contra Faustum sic loquitur: *Non dubitat bonus Pater Joachimum esse verum virginis parentem; sed illud in dubium vocabat, an esset de tribu Levi Sacerdos: & apocryphum librum vocat eum, qui est extra Canonem sacrorum librorum: quanquam nihil veter in libro etiam proprie apocrypho aliquam veritatem contineri.*

5. Ad tertium sensum glossæ à Bellarmino relatæ (si sic placet) regristandus veniet sermo S. Hieronymo adscriptus: *Postulastis filia Jerusalem*, Baronio 26. Julii in martyrologio docente, apocryphus, licet contenta ejus satis præclara, libris per aliquot retro secula incorporarint viri doctissimi, atque itidem non tam Exegetici, quam tractatus Germanici Auctores, suis usibus adaptarint.

6. Porro ut quæsitis plenissimè respondeamus, ex Græcis PP. Virg. Deiparæ parentes nominatim expresserunt S. Ignatius Epistola ad Joannem juxta bibliothecam Patrum edit. Parisi. & Colon. Eusebius in Menologio Græcorum: Epiphanius supra relatus: Cyrillus Alexandrinus in Epistola sub Ephesino Concil. conscripta. Sergius Hierapolita orat. de natali Mariæ: Anatholius in cantico Nat. B. Virginis. Germanus Constantinopolitanus in Psal 44. & homil. de nat. Mariæ:

Mariæ:

Mariæ: Joannes Damascenus homil. i. de nat. Mariæ: Hippolytus Thebanus in Chronico. Ex Patribus Latinis S. Hieronymus de ortu Virg. S. Augustin. serm. 25. ad Fratres in eremo: Beda homilia in Vigilia Joannis. Hildephons. serm. in nat. Mariæ. Fulbert. Carnotens. in sermonibus de ortu Virg. Honorius Augustodun. in speculo Ecclesiæ, & demum quod supereminet, Martyrologium Romanum Martio & Julio mensibus; unde non est quod hic anchoram figamus diutius, quin potius ad ulteriora enavigemus Mariæ, quæ nos manent.

QVÆSTIO X.

*Quæ sit legalitas seu fides historia S. Ioa-
chim in templo repulsi?*

PLurimæ probationes q. sequenti demon-
strandæ, pro veritate hujus historiæ militant,
cui tamen Germanicus tractatus frigidam suf-
fundere pro viribus attentavit. S. Hieronymus
in oculis ac manibus frequentior, disceptationi-
bus subjacuit, pro cuius integritate vindicandâ,
rein ab ovo aperire necesse est. Vetus codex
inscriptus: *Epistola S. Hieronymi* in celebri Oliva-
rum Conventu Coloniae superest, absque tamen
anno, loco aut nomine impressoris: ante cujus
medium folio 148. epistola centesima argumen-
tum præfert hujusmodi: *Epistola Chromatii &
Heliodori Episcoporum, ad beatum Hieronymum,
librum DE ORTU VIRGINIS MARIÆ, qui à
beato*

beato Matthæo Evangelista editus dicebatur, transferri postulantium. Subnectitur epistola B. Hieronymi ad prædictos Episcopos de eadem re responsiva. Et immediate post, epistola 102. *Petitis à me*, argumento tali insignitur: *Expositio seu translatio HISTORIÆ ANNÆ ET JOACHIM DE CONCEPTU VIRGINIS Mariæ, pro ut à beato Matthæo scriptum ferebatur.* Postquam volumen istud sacrarum epistolarum crebrò impressioni traditum fuisset, Magister Joannes de gradibus utriusque Juris Professor, anno 1513. id ipsum Lugduni castigatiùs & distinctiùs recudifecit; in cuius secundæ partis tractatu secundo sub numeris 23. 24. & 25. sicut & in Lugdunensi recusione anno 1518. factâ, tres præmemoratæ Epistolæ reperiuntur, eisdem præfixis argumentis (sicut & in alio exemplari anno 1492. per Nicolaum Kesler Basileæ procuso) ne in minimo jota variatis. Anno 1516. ingressit se Des. Erasmus Roterodamus, Basileæ apud Joannem Frobenium S. Hieronymi opera evulgans, ubi arrogatâ sibi plenipotentia ex corpore epistolarum prælibatas tres epistolas evisceravit, atque solitis argumentis spoliatas, suisque obfuscatas Scholiis in Tomi quarti calcem, protrusit velut indoctas, fictitias & à Stylo S. Hieronymi penitus absonas. Paulus Theodorici Clisorius vitæ S. Annæ nuper editæ cap. 1. pag. 9. versu 5. scribit, quod Erasmus istum tractatum seu epistolam: *Petitis à me* S. Hieronymo auctori abrogarit, nullo fultus fun-

fun-

fundamento, ratione, vel auctoritate, ex meriti
 proprii genii libidine, sicut mundo constaret
 universo Jacobo Gretsero Defensionum Bel-
 larmini tom. 2. c. 8. lib. 4. col. 301. lis fuit cum stre-
 nuissimo quodam Negatore, cui Germanorum
 opposuit proverbium, Fatuum plura posse ne-
 gare, quam decem sapientes probare. Erasmus
 istis sanè temporibus, & quamdiu terram grava-
 vit, ob calamum infeliciter luxuriantem, in cen-
 suras plurimorum illustrium, doctissimorum ac
 pientissimorum hominum ineidit, quas evadere
 conatus fuit scriptis apologeticis, quibus Solis
 tomus novus operum ipsius refertus est, & præ
 singulis aliis turget amplius. Condignis quoque
 coloribus hominem istum adumbrarunt Cani-
 sius Marialis lib. 5. Marianus Victorinus in Scho-
 liis epistolarum Hieronymi, Gretserus in Defen-
 sionibus Bellarmini, Possevinus in Apparatu,
 Nicolaus Serarius in trihæresio Judæorum, &
 recentiores, qui à cupido lectore consuli pos-
 sunt. In proposito nostro, suo se ore judicat Era-
 smus, si epistolæ ejus ad tomum 4. Hieronymi, &
 ad Psalterium Arnobii anno 1522. Basileæ emis-
 sum, præliminares, probè expendantur. Videat-
 ur quoque Joannis Nopelii Præfatio in Confes-
 sionem Ambrosianam. Erasmus scribit multa de
 quibus sub finem vitæ indoluit, ut Theodorus
 Petreius in hæreticorum catalogo commemo-
 rat. Erasmo itaque prurientis, præcocisque in-
 genii impudentem rectè attribuemus impetum,
 quo

quo non consideravit infælices sequelas, quas in Lectorum mentibus peperit; aliis viam nutandi stravit, cum tamen ipse historiã rejecti in templo Joachim crediderit, ut patebit ex sequentibus.

2. Sunt qui opponunt Cæsarem Baronium, reprobantem sententiam eorum, qui tractatum de ortu B. Virginis S. Hieronymo auctori adscribunt. Insuper Baronius in Apparatu n. 39. Seleucum ait tractatui de ortu Virginis miscuisse insana & delira quædam commenta, asserente id ipsum auctore ceu Translatore istius Tractatus hæcenus incerto. Ita Baronius. Animadvertendum tamen in operibus Hieronymi tom. 4. Basileensis, Lugdunensis & tomo 9. Antwerpiensis editionis, imò in vetustioribus anno 1508. & 1513 Lugduni procuris, nihil poni quod moribus Ecclesiæ receptum non sit, nec quidquam insanum aut delirum posse reputari, tametsi ante exortum typum, abbreviatores quibusdam exemplaribus fortè absona quædam addiderunt, quorum farraginem reperire licet in Petri de Natalibus catalogo, lib. 8. c. 51. Aliqua etiam Driedo lib. 3. c. 5. par. 4. sub finem ex Annio de Panthere & Barpanthere recitat; & Maldonatus in cap. 1. Matth. edit. 1603. Lugdun. col. 26. rursus alia refert, quasi Heli apud Lucam pater Josephi dictus sit, non quod ejus pater sed quod socer esset, quæ verba sicut & præcedentia in tractatu de *Ortu Virginis* sæpe memorato minimè reperiuntur. commentum prius justè carpit Salmeron tomo

S

2. tract.

2. tract. 38. pag. 209. sanè historiam ejusdem tractatus S. Antoninus par. 1. historiali tit. 4. c. 6. §. 10. asserit rationi consonam, Richelius serm. 2. de Concept. credibilem satis contestatur. In epilogo hujus quæstionis plenissimè concludet P. Lyræus. Aliud dictum Baronii de Isachare Pontifice minus integrum & forte unicum in vectiva ejusdem incentivum, oportunam inveniet satisfactionem q. 11. infra.

3. Nicolaus Serrarius in c. 2. lib. 2. Machabæorum sic scribit: *Sunt in Scripturâ plurimi impiorum sermones & orationes, quarum tamen epitomen & quasi summam Spiritus S. in Scripturis posuit. Cur ergo pia minimè impiorum auctorum scripta, si velit, in breviarium redigere, nobisq; tradere, non possit? cur veritati etiam à prophano prolata divinum testimonium dare non possit, quemadmodum per D. Paulum facit Act. 17. Nonne per gentiles Sybillas, per impium Caipham, per bruta Asina os Dominus locutus est? Veritas à quocunque dicatur à Spiritu sancto est. Ad idem propositum concurrunt apud P. Canisium de incomparabili Virgine lib. 1. c. 13. sequentia: Nihil aliud adversarii faciunt, nisi quod cum Iudæis, Turcis, & Impiis, pro suo arbitrio ea negent, quæ adversus eos facere, & vel Mariæ gloriam, vel Ecclesiæ consuetudinem, sæpè & doctrinam confirmare posse videntur. Hinc illi toties tergiversantur, excipiunt, mordent, rejiciunt, calumniantur, nullo*

in-

interim rationum pondere muniti, nullaque veterum auctoritate communiti, nisi quod suo & suorum palato velint satisfacere. Non recipiunt, sat scio, quæ in operibus Hieronymianis de Maria ortu, presentatione, pueritiâque leguntur, neque nos contendemus, ut isthac narratio auctori Hieronymo Stridonensi attribuat. Verum enim verò, ut opus hoc non sit Hieronymi proprium, an idcirco Christiani etiam ac veteris Doctoris bonique Theologi opus esse desistet? Quis libros Regum & Iob scripseris nondum convenit inter eruditos, & plura sunt Scripta Biblica, de quorum certis auctoribus adhuc sub iudice lis est. Idem multorum veterum monumentis accidit, quæ propterea, velut suspecta, notha & impura non sunt rejicienda, quod velut exposititii partus suos parentes ignorent: An non morosi conviva, ac nimium inhumani videntur hospites, qui cibos aliunde ex locis longinquis apportatos, vel à locis peregrinis apparatus fastidiunt, & contemnunt? digni sanè quos fames tantisper excruciet, donec se gratiores, magisque comes declararent hospiti à quo sunt ad mensam invitati. Vtinam huic seculo mentem largiatur saniolem Deus, ut quid dicatur, non verò quis dicat, attendent homines, ac veritatem ipsam omni studio

candidè per vestigarent, neque tanto supercilio
 inexplorata damnarent, ac de alienis tam tem-
 mere judicarent. Ego nihil omnino vetare cen-
 seo, quo minus eas complectamur historias, quæ
 nihil periculi ac vitii habent admixtum, &
 majorum traditione, veterumque Scriptorum
 narratione fulciuntur, nullo unquam ex bonis
 piisque Doctõribus contradicente. Quod si su-
 perciliosi quidam & nauseabundi adhuc respu-
 unt, quæ de Mariæ parentibus, oblatione, pue-
 ritiaque veteres crediderunt, docuerunt, atque
 scripserunt, non deerunt tamen alii ac majori
 quidem judicio scientiâque præditi, qui ean-
 dem non modo amplectantur, sed cum fructu
 etiam legant, sibi que persuadeant Deum, ut ali-
 bi sæpè, ita etiam in Mariâ virgunculâ glorio-
 sum ac mirabilem extitisse. Hæc ex Canisio ad
 c. 8. vitæ. S. Annæ rescripserunt Cuperus &
 Leuchtius Theologi, vitâ & ætate dum viverent
 graves admodum.

4. Scholasticæ historiæ magister cap. 6. Evan-
 gelicæ historiæ ad nativitatem Salvatoris appli-
 cans prophetias: *Cognovit bos possessorem suum,*
& asinus præsepe Domini sui. In medio duorum
animalium cognosceris, mox subjungit: *Etiã in*
picturis Ecclesiarum, quæ sunt quasi libri Laicorum
hoc representatur nobis. Damascenus quoque
orat. I. de imaginibus ait: Imagines sunt moni-
menta

menta quadam: etenim illiteratis hominibus hoc sunt quod literatis libri. Enimverò si tractatus is de ortu Virginis, velut incerti auctoris rejiciendus foret, ponitur quæstio, an historiæ S. Joachim picturæ, ex templis & claustris abradendæ veniant, laminæ quoque & formulæ libris impressæ eliminandæ? an reformandi quoque veniant testes veritatis multo numero inferius producendi? recognoscendi & recudendi libri? in Cathedris, Doctorum & Concionatorum ora recludenda? veruntamen si liceat antiquorum scripta in dubium vocare, mores, consuetudines, & traditiones Ecclesiæ retractare, an non plurima alia suum robur & firmamentum amittent; sequeturque maxima incertitudo atque confusio rerum in Ecclesiâ Dei. Cui malo obviando juribus provisum est, quod *diuturni mores consensu utentium approbati legem imitentur*. Et juxta S. Augustinum, *quod in iis rebus, de quibus nihil certi statuit divina Scriptura, mos populi Dei & instituta majorum pro lege tenenda sint*. Quibus etiam insigniter consonat S. Thomas summæ par. 2. q. 10. a. 12. verbis hujusmodi: *Dicendum est quod maximam habet auctoritatem Ecclesiæ consuetudo, quæ est in omnibus emulanda quia & ipsa doctrina Catholicorum Doctorum, ab Ecclesiâ auctoritatem habet; unde magis standum est auctoritati Ecclesiæ, quam Augustini & Hieronymi vel cujuscunque Doctoris*. Ita S. Thomas. *Quis igitur subvertat (verbis utor S. Leonis Papæ) quod du-*

dum traditio decrevit, & consuetudo firmavit, nec eruditio ignorat, nec pietas pratermittit?

5. Refilio ad S. Hieronymum, de quo Trithemius libro de Ecclesiasticis Scriptoribus: *Hic est verus dispensator Evangelicus, fidelis, prudens, qui proferens de thesauro suo nova & vetera, dansque in tempore spiritualis tritici mensuram conservis suis, Hebræos superbos spoliavit, humilesque ditavit Latinos. Hic est Ecclesie Christi Doctor egregius, qui vestes Esau per devia errorum vagantis, domi otiose reconditas, cum piâ matre Rebeckâ, id est gratiâ Dei protulit, ac mansuetum Jacob, fidelemque & Christo servientem vestivit. Hæc carptim pro gloria S. Hieronymi, qui Hebraicæ historiæ abbreviator legitur, sed primus id negavit Erasmus cujus hac in re facinus n. r. supra denudavimus. Cassiodorus Monachus temporibus B. Hieronymi vicinissimus, in libro unico institutionis divinarum lectionum, suam posuit censuram de libris B. Hieronymi dubiis, quibus non accensuit tractatum de ortu B. Virginis. Quamobrem eruditissimus Canisius lib. r. c. 4. ait: *Quæ in libris Hieronymianis leguntur, parentum Mariæ historiam efficiunt luculentiorē, quæ tametsi ab Hieronymo scripta non essent, ut plerique suspicantur, tamen probatorum aliorum scriptis, quæ diximus haud malè congruunt, & probabiliorē certè narrationem faciunt, sed antiqua fidei scriptorem redolent, cum ob alia, tum in eo*
sanè*

sanè laudandum, quod adulterinam Seleuci Manichæi de ortu Mariæ historiam, quæ olim etiam piis imponebat, hoc suo labore castiget, ac dissipet, sicut ipse in operis sui præfatione testatur. Quid ergo mirum quod è Theologis & Historiographis prodierunt multi, quemadmodum Germanus, Damascenus, Nicephorus, Metaphrastes, Cedrenus, qui post multos alios Patres præsentis historię sunt veritatem amplexi atque professi. Haftenus Canisius.

6. Auctorem tractatus huiusmodi, ceu doctum & gravem ad effectum probationis vel doctrinæ, citarunt Franciscus Suarez pluries tomo 3. in 3. par. D. Thomæ q. 27. disp. 2. sect. 1. Sebast. Baradius lib. 6. c. 3. & 6. Joannes Maldonatus in c. 1. Matth. edit. anno 1602. Lugdunensis col. 26. noster Jacobus Suarez Doctor Theol. & anno 1597. Christianissimi Regis Concionator in festo Concept. Mariæ. Joannes Lorinus Act. c. 1. vers. 14. Joannes Bonifacius c. 6. vitæ B. Virginis. Lucas Pinellus in meditationibus ex B. Virg. Historiis depromptis Colonix anno 1601. editis. Franciscus de Mendoza in libri 1. Reg. 1. cap. n. 20. & n. 23. Abrahamus Bzovius Princ. Panegyrici 3. in nat. B. Virg. Matth. Faber SS. Theol. Licentiatus in conc. in nat. B. Virg. & totus propè Chorus Præfulum, Doctorum, & Regularium paulò post sequenti quæst. ulterius producendorum. Imò Erasmus ipsemet licet tractatum de

Ortu Virginis S. Hieronymo auctori abrogari, contenta tamen ejusdem credidit, ut videre licebit tom. 5. operum Erasmi anno 1540. Basileæ edito pag. 1109 inter hymnos, & in Hagiologio Georgii Vicelii ad festum S. Annæ, ubi Rithmus Jambicus in laudem S. Annæ Avixæ JESU Christi ab Erasmo depromptus sic incipit: *Salve parens sanctissima, sacro beatâ Conjuge, sacratione filiâ, nepote sacratissimo.* Particularia historiae suis locis dabimus.

7. Quid moramur? Erasmus rimam coepit, quæ aliorum quorundam concursu graviolem hiatum sortita, ut nobilissimâ coronide refarcitur, restat. Doctissimus Pater Hadrianus Liræus Trisagii Mariani lib. 1. sono 34. subministrat sequentia: *Verum quidem est S. Evangelii codicem nihil de his commemorare, sed tantam, tamque luculentam è SS. Patribus impositam nobis esse testium nubem, ut amentes planè dicendi simus si his negaverimus fidem.* Princeps in eam rem prodeat S. Hieronymus, qui aureo illo, quod de ortu ac nativitate B. Virg. Mariæ inscribitur, opusculo, probè rem totam contestatam reliquit. Ne verò quisquam de libri hujus authoritate ambigat, ob Melchioris Cani liberiores obelos, gravioresque asteriscos, quibus illum cum Sixto suo Senensi confodere ac jugulare conatus est, paucis expedio veritatem.

Olim

Olim teste S. Epiphanio heresi 26. editus erat pestilens quidam ac nefarius liber, stirpis Mariana nomine insignis: qui cum mendaciis plurimis scateret, à Gelasio Pontifice damnatus fuit: ex tituli affinitate pati quoque innocens cœpit, ac pro annili fabulatore inter homines censeri, cum tamen in toto illo libro, re forsitan unâ, alterâve, uti homines sumus, exceptâ, legatur nihil, quod à gravissimis auctorebus Eustachio in hexameron, Germano in encomio de presentat. Evodio, Ioanne Damasceno, Simeone Metaphraste, Nicephoro, aliisque non referatur. Ad auctorem verò quod attinet, magnum ubique silentium, nisi quod omnes Hebraum quendam fuisse velint, virum doctum ac pium, quem deinde alius in Græcam linguam mutavit, ex Græcâ autem S. ipse Hieronymus rei dignitate ac gravitate materia oppidò delectatus, in Latinam convertit. Ita post Petrum Canisium lib. 1. de B. Virg. sentit. P. Christophorus à Castro in Roseto Mariano, qui & hoc addit, nihil in eo legi vel à ratione alienum, vel quod sanctissimorum & gravissimorum Patrum illustri nequeat auctoritate firmari. Hactenus P.

Lyræus.

S 5

Q V Æ.

QVÆSTIO XI.

*Quibus testibus fulciatur historia SS. Ioa-
chim & Anna?*

UT verbo dicamus, veritatem istius historię quam maximè unicus confirmat Ecclesię consensus, qui quidem enatus fuit ex traditionibus & historiis antiquissimis, insuper & SS. Patribus, aliisque omnium ætatum ac nationum Scriptoribus, de quibus singulatim aliquantò fufius agendum erit consequenter.

2. TRADITIONES per manus majorum ad Scriptores derivatę sunt, quas reverenter citant Origines hom. 26. in Matth. Basilius hom. 25. ex variis tom. 1. Epiphanius hæresi 79. S. Joannes Damascenus serm. 2. in assumpt. Simeon Metaphrastes cap. 44. de vitâ & dormitione B. Marię. Baronius in Apparatu Annal. n. 38. cujus hæc sunt verba: *Ceterum non adeò obscura remansit de Marię parentibus historia, quam tum in scriptis, tum etiam traditionibus consignatam fuisse auctor est Epiphanius. Porro integra ipsa historia excidisse videtur, ex eaque tantummodo hinc inde sparsa remansisse fragmenta: quę etsi deessent, satis esse deberet piis hominibus ipsa traditio, cujus item meminit Epiphanius. Quod enim, inquit Augustinus, universa tenet Ecclesia, nec conciliis institutum sed semper retentum est, non nisi Apostolicâ auctoritate traditum rectissimè creditur &c.* Ita & de traditionibus talibus magna pronunciarunt
Geor-

Georgius Wicelius serm. de nativ. B. Virg. in suâ Ecclesiasticâ Demegoriâ anno 1571. Coloniae Germanicè procusâ. Laurentius Cuperus & Valentinus Leuchtius c. 3. vitæ S. Annæ primum anno 1595. Freiburgii in Uchtlandiâ, dein anno 1610. Moguntia Germanicè prælo commissæ, Salmeron tomi 2. tract. 12. pag. 111. Suarez tom. 3. in 3. partem D. Thomæ q. 27. disp. 2. sect. 1.

3. HISTORIA Primæva pubescentis Ecclesiæ ex traditionibus coaluit, quam præter Baronium præallegatum, evanidam planxerunt viri illustres, Canisius, Cuperus, Leuchtius, Baronius & Junius: ejusdem meminit Epiphanius hæresi 79 Gregor. Nyssenus in orat. de Nat. Domini, Simeon Metaphrastes pag. 278. apud Jodocum Coccium & pag. 231. apud Aloysium Lippomanum: Suarez loco paulò ante citato, & alii multi, de Historiâ autem 12. tribuum, & Cyrilli epistolâ diximus princ. quæstionis secundæ supra, quibus adstipulantur S. Hieronymi epistola: *Petitis à me*, Honorius Presbyter Augustodunensis serm. de nat. B. Virg. & S. Antoninus 4. part. summæ tit. 15. c. 4. & 6. SS. Patres adducit Biverus dissert. 3. pag. 602. De variis Themefwar Stellarii lib. 1. p. 6. a. 3. c. 1.

CONSENSUS & Consuetudinis testes.

4. Primatum dabimus S. Romanæ Ecclesiæ omnium aliarum matri: siquidem in festo S. Annæ veritatem astruit ejusdem Ecclesiæ Breviarium, anno 1491. promotore Andrea Thoresano

fano de Afulâ Venetiis dein anno 1520. & 1532. Parisiis per diversos impressum: in super Breviaria concurrunt antiqua Metropolitanum Coloniense anno 1508. per Joannem Philippi Alemani typis descriptum; Moguntina annis 1507. Lugduni, per Franciscum Frondin, anno 1509, & 1517. Moguntia per Joannem Schöfer prælo data, Breviarium Wormatiense jussu Theodorici Episcopi recognitum & anno 1576. Moguntia apud Casparum Behem impressum: Breviarium Parisiense circa finem in festo S. Joachim, Diurnale Ordinis Carmelitarum anno 1503. Parisiensibus typis exaratum. Breviarium Ordinis Prædicatorum anno 1516. Parisiis apud Joannem Petit impressum. Officium vetus de S. Annâ, votivum, Regularium Sanctimonialium S. Augustini prope Andernacum: Testatur in super Joannes Eckius homil. de S. Annâ observationem ejusdem historiae in Hierosolymitanâ vigere Ecclesiâ. Patres quoque hanc veritatem secutos aliquoties dictum est in præambulis. Itaque omissis omnibus hætenus adductis percurramus reliquos.

5. PRÆSULES. S. Vincentius Bellovacensis Episcopus, natione Burgundus, ex Ordine Prædicatorum, speculi lib. 7. cap. 64. vixit anno Domini 1240. Jacobus de Vitriaco Episcopus Cardinalis Tusculanus, Orientalis historiae cap. 59. & 62. obiit anno 1244. S. Bonaventura ex Ordine Minorum Cardinalis Episcopus Albanensis vitæ Christi

Christi c. 4. in fine, anno 1273. decessit. Jacobus à Voragine ex Ordine Prædicatorum, Januensis Archiepiscopus historiæ Lombard. n. 126. & serm. in nat. B. Virg. floruit anno 1280. Bertrandus de Turre ex Cabolico Aquitanus, ex Ordine Minorum Archiepiscopus Salernitanus, Presbyter Cardinalis serm. 2. in natali Domini. Scripsit circa annum 1300. S. Antoninus Florentinus Patriæ suæ, ex Ordine Prædicatorum Archiepiscopus, speculi historialis tit. 4. c. 6. §. 10. obiit anno 1459. Robertus Caracciolus à Licio ex Ordine Minorum, Episcopus juxta Gonzagam Liciensis, aliis Episcopus Aquinas (seu Aquilæ Marforum) serm. 25. cap. 3. floruit anno 1470. Petrus de Natalibus Episcopus Equilinus Catalogi Sanctorum lib. 8. cap. 51. eadem ætate floruit. Seculo decimo sexto Jacobus Feuchtius Doctor, Episcopus Naturensis, Suffraganeus Bambergensis, serm. 1. in festo Concept. Seculo præsentis Joannes Lopez Hispanus Episcopus Monopolitanus, Ord. Prædicatorum, atque Henricus Fabricius Episcopus Daualiensis, Suffrag. Spirensis in vitis Sanctorum Germanicis de S. Annâ.

6. DOCTORES & Scriptores varii. Michael Glycas anal. par. 3. Joannes Belethus insignis Theologus circa annum 1200. juxta Jodocum Coccium Academiæ Parisiensis olim Rector, citatur ab Equilino lib. 3. cap. 226. Passionale Sanctorum, veteris Saxonæ idiotismo mox post typum

pum exortum impressum, de festo S. Annæ, conceptione itidem & Annunciatione B. Virg. Anonymus Batavus, parte 1. §. 31. plenius declaratus, qui anno 1486. scripsit: Ludolphus sive Rudolphus Suchensis Parochus in Francofurtensi editione anni 1584. pag. 449. de templo, fuit in Palæstinâ ab anno 1336. ad plures annos. Martyrologium, Viola Sanctorum dictum, annis 1487. 1499. & 1508. typis descriptum. Michael Lochmayer SS. Theol. & Juris Pontificii Doctor in festo Præsentationis. Speculum redemptionis humanæ pag. 12. Rudolphus Agricola Friso, vir Latinè, Græcè & Hebraicè doctissimus, in poemate de S. Annâ sæpissimè recuso: obiit anno 1485. Hermannus Nitzsche witz Brandenburgicus, Juris Consultus clarissimus, Sacellanus Frederici Tertii Imperatoris, in principe Abbatia Cisterciensi Trena impresso. Nicolaus Simonis in studio Erphurtensi Magister, ex Belgico anno 1495. translator vitæ S. Annæ Germanus. Porro seculo decimo sexto Paratus in festo Concept. & Præsentationis. Gabriel Biel in Nat. B. V. Meffret serm. 1. de Concept. Judocus Badius Ascensius, in epitome vitæ S. Annæ. Jacobus Wimpfelingus principio Fastorum Mantuani. Georgius Wicelius in festo nativ. B. Virg. & in Hagiologio, Judocus Clichtovæus Doctor Galus serm. de Nat. & Præsentat. B. Virg. atque in commentario super Joannis Damasceni lib. 4. de Orthodoxâ fide cap. 15. Joannes Eckius Suevus

us Doctor, in homiliis de S. Annâ. Conradus Wimpenna de trinubio S. Annæ c. 16. edit. 1531. Coloniens. Petrus Wilderath, Adrichomicus Delphus in descriptione Jerusalem edit. 1585. Coloniensis pag. 142. Historia vitæ Salvatoris Gallica eodem anno per Joannem Philimotte Lugduni procusa. *Demum currente seculo.* Valentinus Leuchtius SS. Theol. Doctor, Comes Palatinus, & ad S. Bartholomæum Francofurti Canonicus, libris binis de vitâ S. Annæ, atque Viridarii Regii lib. 3. cap. 32. Rubertus Turnerus orat. de nat. B. Virg. Franciscus Haræus in festo S. Annæ. Samuel Loyaerts Doctor Lovaniensis Conc. de Nativ. B. Virg. Laurentius Beyerlinck parte 3. prompt. moralis in festo Præsentat. & in theatro Mundi in verbo: Angelus. Joannes Hefselbach serm. 10. de Concept. Lommeshcim serm. 3. de Concept.

7. REGULARES Viri Ordinum, quos juxta antiquitatem, qui primò ex aliquo Ordine scribere cæperunt, locamus; omissis iis qui inter Præsules vel paulò citiùs quæst. immediatè præcedenti ad fidem hujus historiæ adductæ sunt. Vincentius Ferrarius de Valentiâ, SS. Theolog. Doctor sermonibus de Concept. & Nat. B. Virg. & de S. Annâ. Petrus Hieremiæ Siculus Panormitanus, sermonibus duobus de S. Annâ. Joannes Herold serm. 5. de Sanctis. Joannes Niderus Suevus SS. Theol. Doctor in Nat. B. Virg. Guilielmus Pepinus & Thomas de Trugillo in Nat. B. Virg.

B. Virg.

B. Virg. & in festo S. Annæ, *omnes Ordinis Predicatorum*. Præterea Otto Passauicus SS. Theol. Lector Throni aurei anno 1386. Basileæ conscripti sect. 12. Oliverius Maillardus Armoricus Britannus, Doctor Parisiensis, ac post annum 1486. familiæ Cismontanæ tertium Vicarius Generalis in festo S. Annæ. Pelbardus à Themesyvar Provincialis Hungariæ SS. Theol. Lector stellarii lib 5. p. 1. a. 1. c. 11. Petrus Galatin lib. 7. cap. 8. Amandus Zirxiensis Zelandus triennalis Provinciae Coloniae Minister & SS. Theol. Lector. Legendæ de S. Annâ pag. 14. & in Chronico edita 1534. Antwerpensis fol. 46. Joannes Royardus Flander è veteribus Nervii in nativ. B. Virg. Andreas à Soto Hispanus, Nationum Germaniæ, Belgii &c. Commissarius Generalis c. 7. vitæ S. Annæ Hispanicè evulgatæ. Joannes de Carthagea itidem Hispanus SS. Theol. Romæ Lector Generalis lib. 3. de arcanis Deiparæ homiliis 1. 4. 5. & 6. & Simeon Manhardus Germanus, olim SS. Theol. Lector serm. 2. de Concept. B. Virg. *omnes Ordinis Minorum*. Deinde Ludolphus Saxo vitæ Christi par. 1. c. 2. Petrus Sutor Theol. Paris. Prior Trecentis de trinubio S. Annæ. Richelius in Præsentat. & serm. 2. de Concept. Bornius & Dorlandus in histor. S. Annæ. Liber MS. Carthusiæ Coloniensis. Surius 21. Novemb. Lansbergius serm. 2. in festo S. Annæ, edit. 1545. Colon. fol. 216. & Zacharias Lippeloo, *omnes Carthusiani*. Cæterum Joannes Baptista Mantuanus

tuanus SS. Theol. Doctor *Ordinis Carmelit.* tom. 2. principio libri 2. Parthenices. Trithemius de miraculis S. Annæ, & Joachimus Perionius Cameriacenus in vitâ Christi & B. Virg. *Ord. S. Benedicti.* Joannes Mamburnus *Ord. Canonorum Regul. S. Aug.* Roseti tit. 24. alph. 56. membro 1. 5. 7. 8. & 9. alphabeti 60. memb 4. Christianus Massæus *Hieronimianus* princ. lib. 8. Chron. mundi. Porro Canis. *Marial.* lib. 1. c. 4. Maldonatus comment. in c. 1. Matth. col. 26. Salmeron tom. 4. par. 2. tract. 11 pag. 327. Franciscus Costerus in meditat. de vitâ Deiparæ. Joannes Osorius in festo S. Annæ. Petrus Anton Spinellus amoris Deiparæ c. 4. edit. 1620. Colon. pag. 310. Jacobus Alvarus de Patz lib. 3. par. 2. c. 5. med. 3. Jacobus Canisius medit. par. 3. §. 4. Petrus Biverus in privilegiis B. Mariæ pag. 253. 263. & 275. Matthias Faber in Auctario in festo S. Annæ thémate 1. *omnes Societatis Jesu.* Bruta quædam animantia progrediuntur quidem, minùs tamen considerant, quorsum vadant, sic oves ovem, grues gruem sequuntur. Absit ut cogitemus viros istos sanctissimos ita viam historiæ Ecclesiasticæ calcasse, quasi ad lumen veritatis omnium caligassent oculi. Tot seculorum, nationum, & linguarum testes isti Orthodoxi claruerunt inconcussi, de re Christianâ optimè meriti, quibuscum decet agamus circumspectiùs, quam quod jam tandem eos imprudentiæ errorumque in simulemus, dum historiâ SS. Joachim & Annæ allegant, aut ejus contenta usurpant.

T

QVÆ-

QVÆSTIO XII.

De Sacerdote qui S. Ioachim ab
altari repulit.

NE cunctemur longius, expediamus instantiam, quod Isachar summus Pontifex apud Flavium Iosephum Hebræum non reperiatur, cui asserto facilem & claram pro auctore tractatus *de Ortu Virginis*, olim responsionem Cuperus & Leuchtius Theologi cap. 8. vitæ S. Annæ dederunt verbis totidem: *Cæsar Baronius Saranus in Apparatu Annalium hunc Scriptorem mendacii arguit, quod narret Isacharem illis temporibus summum fuisse Pontificem, sed ille scriptor non addit dictionem: summum; quapropter Isachar intelligi potest, ut debet, Pontifex, id est Sacerdos: nam Germanus Constantinopolitanus pro Isachar pontificali Zachariam, quem postmodum in Presentatione allocuta sit Anna. Verba huiusmodi confirmando, hæc addenda videntur, quod Beda super i. c. Matthæi actualem sacerdotii functionem nomine Pontificii inscribat: deinde quod Isachar in tractatu *de Ortu Virginis*, ob functionem muneris, primum Pontifex dictus, paulo post ibidem Sacerdos indigitetur.*

2. Tradunt insuper Hugo Cardinalis in c. 1. Lucæ, & Scholasticæ historiæ Magister principio Evangelicæ historiæ, & alii, quod David ampliare volens cultum Domini, 24. instituit summos Sacerdotes, quorum unus tamen major, dicebatur

Prin-

Princeps Sacerdotum. Cardinalis Cajetanus in
in c. 1. Lucæ istos 24. vocat Principes Sanctuarii,
additque, quemlibet istorum in ordine vicis suæ
potuisse fungi officio summi Sacerdotis. Præ-
terea constat, dum huiusmodi summi Sacerdo-
tes vitâ fungerentur, quod primogeniti succes-
serint, donec accesserunt Dominatores Roma-
ni, & quidem quod novissimè Herodes, qui fuit
tempore Pompei, & postea à Romanis in Regem
Judææ electus, ut tutius ei esset pro libitu guber-
nare, secutus exemplum Antiochi, ex plebejo-
rum fece summos Sacerdotes creavit, & passim
pro arbitrio deposuerit, alios denuò substitue-
rit, & ex assiduâ hac & frequenti magnorum Sa-
cerdotum mutatione, ortum sit, ut qui tam diu
Pontificatum gerere debebant, secundum legis
præceptum, quamdiu vita duraret, paucis annis
& multi etiam paucis diebus eo fungerentur of-
ficio, quousque tandem propter avaritiam Ro-
manorum, & Judæorum frequentes dissensio-
nes, & annui fierent Pontificatus, & pecuniis
venderentur, ut latius tradit Josephus lib. 22. An-
tiquitatum & Hugo citatus, qui etiam probat
opinionem dicentium, quod super 24. summos
istos Sacerdotes, nullus fuerit Princeps Sacer-
dotum, sed ille cujus hebdomada incidebat deci-
mâ die Septembris, per totum illum annum fue-
rit Princeps Sacerdotum. P. Lyræus Trifagii
lib. 1. sono 34. censet Isacharem Pontificem
non summum suæ gentis Antistidem, sed è Sa-

cerdotum fortasse Principibus aliquem fuisse.

3. Est enim considerandum, quod ex assidua & frequenti Sacerdotum mutatione, consuetudo inducta fuit, ut qui semel per annum vel tempus aliquod Pontificatum gessissent, quamvis dignitatem relinquerent, Pontificis tamen nomen non amitterent, sicut qui apud nos Episcopatum renunciat, Episcopi nomen non amittit: quod ita fuisse constat ex Josepho lib. 2. de bello Judaico, ubi bis aut ter diversis capitibus, Pontifices appellat eos, qui Pontificatu functi fuerant, quamvis tum non essent Pontifices. Ad stipulantur Lorinus Actuum c. 4. v. 6. & Carol. Sigonius de republ. Hebræorum lib. 5. c. 2. in fine. Abulens. in c. 2. Matth. q. 26.

4. Baronius Apparatus Annalium n. 36. tradit, 24. fuisse Sacerdotum vices, quarum singulae habuerint hominum plus quam quinque millia, qui stans diebus in templo ministrarent, & quidem ad septuaginta Sacerdotes ministrare in templo quotidie solitos fuisse, cædendo victimas. Denique legimus Sacerdotum muneris fuisse, quotidie cum Sacerdote magno incensum offerre supra altare holocaustorum, similiter quotidiana secundum vicem suam offerre sacrificia: insuper, si quando pro populo vel privatis personis præter consuetum ordinem offerendum esset, sacrificium offerre, demum sacrificia facere, quæ pro singulis festis præscripta erant. Ex præmissis ad propositum nostrum quilibet facile

facile eliciet solutionem nodi Herculei ab adversariis obtrusi.

5. Eum qui S. Virum Joachim ab altari rejecit, SACERDOTE M (non Pontificem) inscripserunt Jacobus de Voragine, Petrus de Natalibus, S. Vincentius, Themefwar, Ludolphus, Richelius, Petrus Hieremiæ, Passionale Mantuanus, Agricola, Themefwar, Galatinus, Trithemius, Nitzsche witz, Canisius, Oforius, Lippe loo, Fabricius, Leuchtius, Feuchtius, Laurentius Beyerlinck in theatro verbo: Angelus. Lommeshheim, Haræus, Hesselbach, atque ipsemet Erasmus q. 12. producendus, ex causâ utique ne putaretur summus Pontifex; ita & in officio per Sixtum V. edito, Isachar non Pontifex sed Sacerdos indigitatur.

6. Nomen non expresserunt, Richelius, Petrus Hieremiæ, Passionale, Nitzsche witz, Mantuanus, Themefwar, Agricola, Trithemius, Feuchtius, Clichtovæus, Royardus, Oforius, Adrichomius, Lommeshheim & Manhardus, eâ fortasse providentiâ, ne aliquando in Syllographum inciderent.

7. Juxta Josephum lib. 13. antiq. c. 22. atque Joannem Nauclerum Præpositum Tubingensem vol. 1. Gen. 63. anno ab urbe conditâ 710. Octavianus Augustus imperare cœpit: Anno V. C. 718. Antigonus, Hircani Pontificis auriculas truncavit &c. ab eo igitur anno Sacerdotium Judæorum usque in præsens tempus defecit, sic

Sacerdotes, qui idem quod Christi, id est, uncti, ex Danielis Prophetiâ finem acceperunt. Ita & Haymo sacræ historiæ principio tradit, in Hircanum, Judæorum ultimum Pontificatum devenisse, quid ergo postea de vero summo Pontificatu disceptamus?

8. Sane Auctor Exegetici, ante ejus editionem, scrutatus fuerat Josephum, aliosque qui ex eo suas impleverunt lacunas, id lucis quod in Josepho reperit, censuit creperum ambiguumque nimis, unde vespertilioes imitari voluit, qui solem lucis fontem die fugiunt, faculas noctu atcupantur. Siquidem Flavius Josephus in Christianorum rebus referendis non satis æquus fuit, sicut notarunt Benedictus Pererius in c. 29. Genes. disp. 1. Possevinus bibliothecæ selectæ tom. 2. lib. 16. c. 14. Toletus annot. 3. in c. 5. Joannis.

9. Antigono ultimo Judæorum Rege, à Romanis perempto, Herodes alienigena, Judæorum suscepit Principatum & Sacertotium, quod tunc destructum est, & vicissitudinibus confusum, fuitque in templo abominatio desolationum, ait Freculphus Episcopus Leycoviensis Chronicorum tom. 1. lib. 7. c. 13. Judæa itidem in varias à divina lege alienas sectas, discissa erat, uti ex Josepho, Epiphano & Hieronymo, Constantius Peregrinus refert historiæ moral. collat. 51. Ex his patet non tam deplorata facies temporum, quam Sacertotii, ut ex talibus consequenter certum nihil possit inferri, nec concludi con-

tra historiam nostram, quæ si non sapiant, placeat pro Isachare Zachariam substituere ex fundamentis à Cupero in Genealogia & vita S. Annæ c. 8. pag. 94. descriptis.

QVÆSTIO XIII.

De tempore Ioachimi in templo rejecti.

Repulsam hanc in festo Encœniorum factam, perhibent historia 12. tribuum, & S. Hieronymus *de Ortu Mariæ*, quos antiquissima Breviaria & Scriptores omnes secuti sunt; à quibus tamen recesserunt duo, quorum alter festum paschatis, alter festum tabernaculorum expriment, plures nullum certum diem specificant: videndum itaque obiter quantum huiusmodi festa discrepent. Institutionem festi Encœniorum discimus ex verbis 2. Machabæorum c. 10 sequentibus: *Qua die autem templum ab alienigenis pollutum fuerat, contigit eadem die purificationem fieri vicesimâ quintâ mensis, qui fuit Casleu, & cum letitiâ diebus octo egerunt in modum tabernaculorum, recordantes quod ante modicum temporis, diem solemnem tabernaculorum, in montibus & speluncis more bestiarum egerant.* Consonat Franciscus Ribera de templo lib. 5. c. 18. & alii.

2. Ad propositum, & pateat quid inter huiusmodi festa intersit, divina nos eloquia Exodi 28. & Deut. 16. instruunt, quod mares in festis Paschatis, Pentecostes & Tabernaculorum, tenebantur apparere in templo Domini; veruntamen

men supra c. 16. Deut. Liranus annotat: *Illis qui erant longè à Ierusalem, parcebatur de duobus festis scilicet Pentecostes & Tabernaculorum.* Ergo solus Joachim & non Anna, in Paschate ascendere obligabatur. Encæniorum autem festum sive ultimæ dedicationis templi, non legale sed accidentale, neque immediate à Deo, sed ab hominibus institutum, (à Christo tamen honoratum,) non cadebat sub præceptum illud frequentandi, sed in sanctis conjugibus spontaneæ pietatis proprius motus fuit; unde etiam non satis liquet an ipso die festo, an vero infra Octavam se templo cum muneribus præsentarint, quando Isachar Sacerdos S. Patriarcham Joachim cum muneribus ab altari rejecit.

3. Maturemus, ut jam tandem pro historiâ facti Clypeum defensionis objiciamus tractatur Germanico, qui aperto Marte, avitam istam traditionem, allectis Scripturis atque exemplis tam sacris, quam prophanis, invasit, interpositis paraphrasibus & moralisationibus copiosis. Tametsi nostrarum virium non sit par parireferre, curabimus tamen ut objectioni consentiat responsio, conformando nos doctrinæ Originis, qui in c. 13. Matth par. 2. ait: *Quisquis non profert de thesauro suo nova & vetera, non est scriba doctus in regno cælorum.* Omnibus igitur modis conandum est, ut congregemus in corde nostro, attendentes lectioni, exhortationi & doctrinæ, & in lege Dei meditando die & nocte, non solum nova Evangeliorum
ora-

oracula & Apostolorum, & horum explanationes, verum etiam vetera legis, umbram habentis futurorum bonorum ac prophetarum, qui his consentaneae prae dixerunt. Hac autem colligentur quum & legerimus & intellexerimus, & memores horum, spiritualia spiritualibus tempestivè comparantes, sed comparabilia quandam sermonis similitudinem idem declarantis habentia, tum in sensibus, tum in dogmatibus, ut in ore duorum triumve aut plurium testium, è Scriptura citatorum, fundemus, & confirmemus omne verbum Dei. Ac per hoc silentium imponendum est his, qui quod in ipsis est, Deitatem dividunt, & à veteribus nova dissecant, quippe qui procul absint à similitudine Patrisfamilias, proferentis de thesauris suis nova & vetera.

QVÆSTIO XIV.

*De ratione intrinsecâ tentationis
S. Ioachim.*

COelestis Sponsus animæ electæ per gratiam & charitatem sibi arctius desponsatæ, loquitur: *Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento*, Cant. i. cap. Tentationes revera aureæ sunt, attamen sapienti Dei dispositione pro conservandâ humilitate viatorum, ut in patriâ comprehensores, evacuato quod ex parte est, puro putoque auro refulgere possint, in præsentî, argento vermiculantur, involvuntur, & teguntur; ne pretium humano pateat obtutui ac iudicio primâ fronte, ideoque vilescant,

T §

nec

nec magni æstimentur, juxta illud: *Animalis homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei.* Historiam ipsam protulit Exegeticon de S. Annâ historicum. Juxta condictum hîc subdimus fragmentum Rhythmi Jambici Erasmi, qui S. Annam sic alloquitur: *Ar te, pio cum conjugè, amore prolis annua templis ferentem munera, pro cax Sacerdos reppulit. Heus, inquit, hinc mihi ocius prophana vota tollite. Ipsi simul procul, procularis sacris absistite: vestrane Deo donaria futura grata creditis?*

2. Secundùm apparentiam humani captus primam, ut talem tentationem S. Joachimi incongruam, ideoque incredibilem opinemur, audiamus tractatum Germanicum sic opponentem: quod etsi misericordis Dei bonitas pro suo arbitrio, divinâque providentiâ, sæpè permittat fideles, etiam justos & sanctos, in præsentî vitâ opprobriis, adversitatibus, & amaroribus ad tempus exponi, nunquam tamen concedat suos tentari supra id quod possunt, sed faciat cum tentatione proventum, ut sustinere valeant, & non confundantur, & hoc quidem conformiter divinis promissis, quod in Domino sperantes non confundantur, quod revera Joachimo & Annæ primariis Dei sanctis evenisset, si publicitùs, coram facie universi cætus, per Sacerdotem ab altari fuissent rejecti, & à Deo, in quo spem posuerant, consolationem non reportassent; (cum pater cœlestis non permittat suos electos confundi,)

di) quinimò cum mulier in adiutorium viri creata sit, non videtur quod absque mutuo scitu & placito ab invicem sequestrati, in quintum mensem ita perseverassent, & postea ad monitionem ab Angelo utrisque factam, Hierosolymam ad locum publicæ confusionis tam citò revertissent, quorum similia exempla in sacris literis non extarent: Melius itaque & honestius fore loqui, & conclusionem statuere divinæ misericordiæ convenientiorem, quod Joachimus ab Altari rejectus non fuerit, nec se à conjugē separarit, hæc ille &c. Annon apparenter ista sunt argentea involucra & tegumenta deforis, ut aurum interiorius absconditum non appareat? ac ita fit, ut ignota nulla sit cupido, nec homo aliter iudicet, quam secundum ea quæ parent: attamen *decor filia Sion ab intus est.*

3. Equidem ut aurum tentationis Joachimi ad justum lapidem Lydium revocemus. suisque ponderibus libremus singula, necesse est, rem à fundamentis auspicando, primum inspicere originem, naturam & qualitatem humanorum actuum. Ad quæstionem itaque cur Deus hominem tentari permittat: S. Augustinus II. super cap. I. Genesis respondet: *Non videtur mihi magna laudis, si propterea possit homo benè vivere, quia nemo malè vivere suadebat: & aliam causam assignat ibidem cap. 8. dicens: Quæ palma & victoria gloriosior est, tentationi non consensisse, quam tentari non potuisse? Secundam vero causam idem*
 assi-

assignat in Enchir. 7. cap. dicens: *Oportebat fieri primum hominem, ut bene velle & male posset, non gratis si bene, nec impune si male.* Quod Richardus latius declarat dicens: *Deus hominem permittere debuit tentari: quia Princeps statuens legem justam, permittere debet eam observari, nisi ex gratia velit cum aliquo dispensare.* Lex autem communis & iusta instituta est à Deo, homines uti posse libero arbitrio sui, sive ad bonum Deo adjuvante, sive ad malum Deo permittente & non cooperante: sed in tentatione datur occasio usus hujus. Porro lex ista scripta est digito Dei à sapiente denunciata, *Eccl. 15.* ubi dicitur: *Deus ab initio constituit hominem, & reliquit eum in manu consilii sui, & adjecit mandata & precepta sua, si volueris conservare mandata conservabunt te, (& sequitur) apposuit tibi aquam refrigerii & ignem scilicet supplicii, ad quod volueris appone manum tuam.* Tertia causa resultat, quod de malo provenit bonum, ipsis malum facientibus, unde super illud *Rom. 8.* *Scimus quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum,* dicit glossa: *etiam peccatum.* Quia ex hoc fortiores, cautiores, & magis humiles resurgunt, & frequenter magis grati sunt, & magis diligunt, sicut protestatur Dominus dicens: *Cui autem minus dimittitur minus diligit.* Quartam causam addit Magister sententiarum lib. 1. allegans S. Augustinum Enchir. c. 27. dicentem, quod Deus non fineret mala fieri, nisi de malo elicere bonum posset: imo dicit Magister

ster sententiarum in primo dis. 48. allegans S. August. Quod Deus quasdam voluntates suas bonas utique, implet per malorum voluntates malas, sic per malevolos Judæos, bonâ voluntate patris, Christus pro nobis occisus est.

4. Verum ne ista, doctis pervia, velut gratis dicta putentur, videamus quantum illa Scopo nostro inserviant. Isachar Sacerdos inordinate & malè repulit ab altari virum S. Joachim: hic instantiâ humili & affectuosâ Isacharem deprecatus fuit, sed minimè exauditus, unde patienter exivit de templo, humanæ confusionis satur, deserta loca petens, & cum esset vir nobilis secundum hominem non motus, vindices aut minas rependit, sed exercitio liberi arbitrii, atque per imperium rectæ rationis, actus heroicis patientiæ elicuit, fiduciâ ad Deum firmâ, apud eundem suspiriis misericordiæ illicibus ex imo pectore ductis, jugiter interpellans: sicut S. Vincentius Ferrarius prophetico clarus spiritu, explicatius & specialius pro concione omnia ista ad populum docuit.

5. Claret itaque evidentissimè quod Isacharis excessus justo Joachimo amplioris virtutis exercitium creavit, eidem ad meritum, & Ecclesiæ Dei, in exemplum perpetuum; ad quod respiciens Petrus Hieremiæ in Nat. B. Mariæ virg. occasione repulsi Joachim sic loquitur: *Propter confusionem quam recepit Joachim à Sacerdote, instruntur viri ad habendam patientiam in injuriis factis,*
sicut

sicut *Joachim*. Clichtovæus Doctor, eodem loco, eadem occasione sic scribit: *Si rebus adversis quatiatur & duris angamur casibus, ea æquo animo feramus, mente nobiscum volentes, quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei: & quod omnes qui piè volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem patiantur, atque interim in patientiâ nobis possidenda sit anima nostra.* Hoc fundamento posito, ad alia objectionis particularia membratim enucleatius satisfiet responsis immediatè subnexis.

QVÆSTIO XV.

An credi possit S. Joachim à Deo desertum fuisse?

UNiversaliter primo respondetur: Deus non deserit hominem nisi prius ab ipso desertus sit. Quando verò Scriptura dicit, publicanos & peccatores appropinquasse Christo, eos prius ab ipso recessisse atque elongatos fuisse insinuat. Recedimus autem à Deo, ipsumque accedimus, non gressibus corporis, sed affectu cordis: tunc enim appropinquamus eumque accedimus, quando firmâ spe, charitate, sapientiâ, patientiâ, & similibus Dei donis, ei similes efficimur. Recedimus à Deo, quando amissis donis spiritualibus, pravis affectibus utpote diffidentiâ, odio, zelo vindictæ, ignorantîâ, superbiâ, impatientiâ & similibus imbuimur, quibus Deo efficimur contrarii.

2. Scien-

2. Sciendum itaque, dum quispiam peccat, primum Deum illi subtrahere charitatem, gratiamque justificantem, dum influere & infundere cessat, dum hominem peccatorem in idoneum & indignum videt, cui dona hujusmodi infundat; nihilominus alia illi relinquit auxilia, & interna & externa, quibus juvari queat, ut resurgat & gratiam perditam recuperet, quæ auxilia si peccator negligat & peccata peccatis accumulat, difficilior fiet ejus conversio, & ægrius resurget, tum ex parte ipsius, quia pluribus peccatorum vinculis sese constringit, tum ex parte Dei, qui in pœnam tot peccatorum multa gratiarum dona, quibus ille juvari prius poterat, ei subtrahit & in tantum posset ille peccando procedere, ut penitus desereretur à Deo. Fidelibus autem, facientibus quod in se est, gratia Dei nunquam deest, atque ita patet, quod Deus intentator malorum est, nec patiatur suos tentari supra id quod possunt. Obduratio itaque in peccatis usque in finem, & conditio sine quâ non finalis derelictionis, ut insigniter Damascenus libri 2. fidei Orthodoxæ cap. 29.

3. Patres antiqui in angustiis suis ad Deum clamaverunt, & ipse liberavit eos, in Deum speraverunt & non sunt confusi: cum non haberent ultra quod agerent hoc solum restabat, ut oculos suos ad Deum dirigerent &c. Ista S. Joachimum præstitisse produnt omnes historiæ. Noverat enim scriptum esse Eccli. 32 & 33. *Qui niment*

ment Dominum inveniunt iudicium iustum, & iustitias quasi lumen accendent. Qui credit Deo attendit mandatis, & qui confidit in illo non minorabitur. Timenti Dominum non occurrent mala, sed in tentatione Deus illum conservabit à malis. Deus post tempestatem tranquillum facit, Tobia 3, atque similia in Psalterio, aliisque libris veteris testamenti abundant. S. Germanus in Encomio Deiparæ de SS. Conjugibus testatus: Cum nullum sterilitatis inveniretur medicamentum, ad eum confugerunt, qui solus potens ea reddit facilia, ex quibus non datur exitus.

4. Justis in tentatione, & tribulatione positus, præsidium divinum nunquam defuit, & quamquam in hominum oculis iusti aliquando derelicti esse videantur, verè derelicti non sunt. Vident cruces nostras (ait S. Bernardus) sed non consolationes nostras, vident crucem corporis exterius, sed non præsidium cordis interius. Ita revera cum S. Abrahamo se gessit Deus, nam cum ille maximos in peregrinatione labores pateretur, ilico eum Dominus solabatur, si peregrinatione defatigabatur, terram uberrimam promissionis, quam semini suo daturus erat, ostendebat. Sive rò timor aliquis invadebat eum: Ego ero protector tuus, & merces tua magna nimis, dicebat illi: Similiter cum reges barbari uxorem ejus tollerant, Deus increpabat illos, quousque liberam & intactam redderent uxorem viro. Denique ne inter exterarum regiones inopiam pateretur, divitiis

tiis accumulavit illum. Ita consuluit rebus iustorum Deus, sic illis vitæ necessaria præstat, sic protegit, & in laboribus periculisque defendit, ut in eum sperare discant, timere desinant, ut quamvis Crux plumbea foret, (suppositâ divinâ ope) arbitrentur plumeam.

5. Hinc S. David Protectoris nomen Domino tribuit dicens: *Salus autem iustorum à Domino, & protector eorum in tempore tribulationis.* Et subdit: *Iustus cum ceciderit, non collidetur, quia Dominus supponit manum suam.* Ubi S. Augustinus: *Cum ceciderit, scilicet in aliquam tribulationem, exhonorationem, contumeliam, afflictionem, damna, & cætera, quæ abundant in vitâ istâ generi humano: in his non collidetur, quia Dominus supponit manum suam.* Ita Augustinus. Videtur quidem sæpè iustus periclitari, & jamjam omnino perire, sed quando omnia jam desperata putantur, nec remedium superesse humanum, tunc Deus mirè succurrit. Si contingat quendam sursum vitrum aliquod projicere, ut peritè cum cadit manu colligat, alius qui vitrum cadens intuetur, & peritiam projicientis ignorat, existimabit quidem vitrum in mille frustra fractum iri, at qui projicit, cum propè terram vitrum accedere videt, brachium admovet & supponit manum, & vitrum incolume capit: Sic Deus opt. max. iustum sæpè à se projicere videtur, & qui iustum inter adversa positum intuetur, existimabit forsan in frustra frangendum esse: at Dominus

V

sup-

supponit manum suam, ut cum ceciderit non collidatur. Sic Abrahamo evenit, cum à Domino tentatus fuit, in filii sui sacrificio. Sic Davidi, cum in modum coronæ à Saule cingebatur. Sic Susannæ, cum sententiâ mortis damnata ad supplicium duceretur. Sic Danieli, cum in lacum leonum projiceretur. Sic tribus pueris cum in fornacem missi fuerunt. David in tribulationibus suis dicebat: *Deus refugium nostrum & virtus, adiutor in tribulationibus quæ invenerunt nos nimis, propterea non timebimus dum turbabitur terra & transferentur montes in cor maris*, ac si dicat: poterit universus terrarum orbis everti, poterunt montes, qui in medio terræ sunt, mariaque turbari, ego verò non turbabor, nec timebo, quoniam tu refugium & virtus nostra es, tu supponis manum tuam ut non collidamur. *Impulsus enim, eversus sum ut caderem, & Dominus suscepit me.* Sic etiam B. Paulus qui de se ita ad Corinthios scripsit: *Nolumus vos ignorare fratres de tribulatione nostra, quæ facta est in Asiâ, quoniam supra modum gravati sumus, supra virtutem, ita ut caderet nos vivere, sed ipsi in nobis responsum mortis habuimus.* Hic primò, adverte, in quantam calamitatem devenerit Paulus, qui cum esset laborum patientissimus, & sublimi quâdam animi constantiâ & fortitudine præditus, ita ut in tribulationibus gloriaretur, in tantas angustias redactus est, ut putarit se supra modum pravatum & supra virtutem, & ut illum vivere tæduerit: Sed
nun-

nunquid oblitus Deus est Pauli, vel Paulus oblitus est in Domino sperare? nihil minus. *Deus*, inquit, ibidem, *de tantis periculis nos eripuit & eruit, in quem speramus quoniam & adhuc eripiet.* Ecce manum Domini suppositam, ne collideretur iustus, qui in tales calamitates inciderat: Ecce spem iusti in medio tædio vitæ, quo vehementer tentabatur. Rursum Psal. 90. David ait: *Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur. Dicet Domino, Susceptor meus es tu, Deus meus, sperabo in eum &c.* Id quod primò dicit: *Qui habitat in adiutorio altissimi*, periphrasis iusti est. Nam si interroges, quis iustus sit? Responderi potest: qui habitat in adiutorio altissimi; ibi habitat in arce quasi munitissimâ, à spiritus pusillanimitate & tempestate munitus. Nam Prov. 18. dicitur *turris fortissima nomen Domini*, ad eam currit iustus & exaltabitur. Quis enim poterit nocere habitanti in adiutorio altissimi: O iuste altissimum posuisti refugium tuum, non accedet ad te malum. Non enim est protectio divina instar protectionis humanæ, quamvis Principum & Regum sit: hi enim sæpissimè deficiunt, vel quia non possunt illud integrè præstare, vel quia nolunt. Dominus vult & valet iusto opem plenissimè ferre, unde meritò dicit ille: *In protectione Dei cæli commorabitur*, id est, securus & salvus erit; & ita Deo dicere poterit: *Susceptor meus es tu.* Ita & S. Joachim à Deo suo susceptus & electus est, in quo posuerat spem suam, ad

quem puras manus die noctuque levarat. Erasmus in Rithmo Jambico: *Largis uterque fletibus, votisque pertinacibus orare non cessat Deum, ut probè probrum tolleret: Cælum penetrarunt preces; adest ab astris angelus, qui prole promissa graves luctus juberet ponere. Surgunt alacres invicem, narrare visagestiunt; Portâ maritus aureâ se queritantem conjugem offendit: hic latus stupor dulces utrique lachrimas excussit, hinc modicos lachres junctis revisunt gressibus. Hand vana vox oraculi lusit piâ senum fidem, bis luna nata quinquies anum videt puerperam &c.* Unde meridiano jubare clarius elucescit, quod concludi nequeat S. Joachimum fuisse à Deo derelictum.

QVÆSTIO XVI.

An reatus seu culpa possit factò S. Joachim imputari?

QUÆRITUR primò utrum aliquis apud se nullum peccatum sciens, ad Deum orare possit: *Dimitte nobis debita nostra*, cum enim nullum videatur habere debitum, orare non potest verè pro dimissione debiti. Ad hoc respondet S. August. lib. de naturâ & gratiâ: *Audeo dicere, si omnes sancti essent congregati, possent veraciter dicere: Dimitte nobis debita nostra: Sancti enim sine peccato non vivunt, sed sine peccato moriuntur: quia peccata eorum morte solvuntur. Quare si interrogarentur an essent sine peccato, responderent cum Joanne in canonicâ suâ: si dixerimus quoniam*

niam peccatum non habemus, nosmetipsos seducimus & veritas in nobis non est. Veruntamen secundum S. Augustinum excipienda est semper B. Virg. Maria ab hac sententiâ, de quâ dum de peccatis agitur nullam vult fieri mentionem.

2. Ut in rem præsentem veniamus, ponderemus verba Abrahæ ad Saram: *Dic, obsecro te, ut soror mea sis*, super quibus verbis S. Chrysostr. hom. 32. in Gen. *Propterea in adulteriam uxoris consentit justus, & quasi servit adulterio in mulieris contumeliam, ut mortem effugiat. Vidisti vinculum charitatis viri & mulieris? vidisti virum qualia mulieri suggerere sit ausus? & quale consilium acceperit mulier, & non renuit neque gravatim fert, ita ut fabula & fictio illa lateat? & paulo post: Quis non obstupescat hanc parendi facilitatem? quis hanc satis laudaverit, quod post tantam continentiam, & in tali etate, ad hoc ut justum servet, quantum in sua voluntate pendebat, etiam adulterio se exposuit, & barbarorum tulit congressum?* Hucusque Chrysostr. qui homil. 45. in Gen. edisserens verba illa, quibus Deus excusat Regem Abimelech, qui Saram Abrahæ marito suo abstulerat, loquitur in hunc modum: *Dixit autem Deus ad Abimelech, scio quod ipsi hanc fabularum commenti sint, & quod deceptus eorum dictis hoc feceris; & post pauca addit: ille etiam veritus ne occideretur à te, hanc comœdiam instruxit, & quasi cooperatus est in contumeliam Saræ. & lib. 2. de providentiâ Dei ait; Abraham in tantam tunc*

necessitatem devenit, ut etiam hypocrisi submitteretur. Quo quid dici miserabilius potest? & in epistolâ ad Olympiam: Nonne, inquit, propter mortis timorem, Abraham uxorem propriam maluit voluptatibus donare barbaricis, & Aegyptiæ tyrannidi? nam fabulam ipse componebat injuria, & rogabat uxorem, ut cum eo tam horrendam tragœdiam simularet. Nonne erubescit hujusmodi scena causam proferens? Erit enim, inquit, ut cum viderint te facie pulchram, occident me & te reservabunt: Dic ergo, quod soror mea sis, ut bene mihi sit propter te. Vides timorem, vides tremorem, exagitantem excelsam & philosophicam illam animam? mentitum genus, & aliam pro aliâ personâ ingererat. Similiter S. Hieronymus in traditionibus Hebraicis in Gen. & Origenes hom. 6. in Gen. culpant Abrahamum, quem excusant & defendunt S. August. lib. 22. c. 33. adversus Faustum & lib. 16. de civit. Dei c. 19. Benedictus Pererius disp. 5. in c. 12. Gen.

3. Noe electus Domini post diluvium bibens vinum inebriatus est, unde multa mala consecuta sunt Gen. 9. Arguitur peccati, sed eum excusant Chrysoſt Theodoretus & Cyrillus.

4. Loth biduo inebriatus duplicem facit incastum, Gen. 19. unde culpatur apud S. Hieronymum. S. August. 22. contra Faustum c. 43. Orig. Strabum & Leonardum Marium, sed eum ab omni crimine vindicant B. Irinæus lib. 4. adversus hæreses cap. 51. Theodoret. q. 69. in Gen. Chry-

Chrysoft. hom. 44. in Gen. S. Thomas secunda
secundæ q. 159. art. 4. & Cajet. in Comment.

5. Jacob Patri suo Isaac dicebat: *Ego sum Esau
filius tuus primogenitus*, Gen. 27. in quo facto ve-
nialiter Jacobum peccasse censent Lira, Stepha-
nus Menochius, & Leonardus Marius, sed cum à
mendacio excusant S. Augustinus lib. 16. de civit.
Dei cap. 37. & lib. de mendacio c. 10. Theodoret.
Isidorus, Beda, Rupertus, & S. Thomas.

6. Judas ingressus ad Thamar nurum suam,
congnovit eam Gen. 38. quo facto Judam pec-
casse enunciant S. August. lib. 22. contra Faustum
c. 26. Perierius & Menochius: quod tamen Ju-
das criminibus non fuerit obnoxius scribit S.
Chrysoft. hom. 62. in Gen. etsi alibi sentiat aliter.

7. Ista ex Genesi sufficient ad demonstnan-
dum primo quam incerta res sit Sanctorum facta
dijudicare, quod ratio producta in contrarium
præ se ferre videbatur; secundo ad examinan-
dum, an in facto Joachimi sit evidentia aut appa-
rentia & comparatio cum præinsertis? Tertio
posito si instar præmissorum Joachim cespitas-
set, an propterea dici posset à Deo fuisse dereli-
ctus? Vita SS. Annæ & Joachim celebratur sim-
plex & recta apud Dominum. *Job. 8. cap. legitur:
Deus non projiciet simplicem*; super quibus ver-
bis noster Pater Titelmannus sic commentatur:
*Qui ex animo & sinceritate cordis Deum colunt,
in spiritu & veritate, merito simplices nominari
debent, & hujusmodi Deus nunquam penitus à se*

projiciet, neque prorsus se elongabit ab eis in finem: sed etiamsi ad tempus propter peccatorum demerita, vel probationis gratiâ, videatur illos dimittere, dum adversis illos finit ad tempus exerceri, nunquam tamen in finem eos derelinquet, aut penitus suo auxilio destituet, sed invocatus humiliter, oportunè aderit, auxilium suppetiasque ferens. At hæsitanti, cur Deus electos istos tentari permiserit, Damascenus loco ad quæstionem præcedentem relato, abundè satisfacit dicens, quod aliqua sit dispensatoria & eruditiva derelictio, ad correctionem, salutem & gloriam patientis facta, aut ad aliorum zelum & imitationem, aut ad Dei gloriam. Et S. Gregorius plenius lib. 13. & 21. moralium.

8. Insuper quod viri perfecti, boni & simplices, multa simpliciter & perfectè faciant, quæ parum perfecti, imperfecta aut sensualia existimant, proponit R. P. Hadrianus Hadrianus c. 53. tractatus de inspirationibus; atque fundans se in SS. Patrum Augustini & Bernardi doctrinis, prosequitur: *Mirum est, quid David vir perfectus secundum cor Dei, quid etiamnum optimus & simplicissimus quisque faciat, perfectissimâ & purissimâ in Deum voluntate, quæ tamen viri hujus seculi pro suâ sapientiâ, nullo judicio facta arbitrantur. Quod movere nos nihil debet, nam & aviunmodulatio est pro rostri qualitate &c.* S. Augustinus eadem tradit c. 9. lib. 4. Confession.

9. Sed fortè auctor contrariæ sententiæ oculum intendit ad alios electos, quos mortaliter lapsos

lapfos fatemur, quales sunt Protoplastus Adam in esu pomi vetiti, Patriarchæ filii, capita trium Israel, qui fratrem suum Joseph vendiderunt in Ægyptum, David peccando cum Bethsabee, & occidendo Uriam Hetæum. Exempla abundant. Spero equidem quod eorum classi S. Joachimum nostrum aggregare nemo velit: quod autem isti ex libertate sui arbitrii, & ex propria culpâ ad tantam infelicitatem prolapsi fuerint, quæst. 14. dictum est supra, adeo ut nefas sit asserere, simpliciter illos peccasse, quia Deus dereliquerat eos. Sanctis enim supra suimet sollicitam custodiam stare necessum est: siquidem mors intrat per fenestras sensuum, unde David Domino supplicavit: *Averte oculos meos ne videant vanitatem*. Eccli. 28. mandatur: *Sepi aurem tuam spinis, ne audias linguam nequam*. De meretriciis odoribus scribitur Prov. 7. *Asperse cubile meum myrrha, aloë & cinamomo*. Noc & Loth dulcedine vini capti, inebriati sunt. Demum 1. Cor. 7. enunciatur: *Bonum est hominibus mulierem non tangere*.

10. Quod autem morti huiusmodi fenestras non referarint SS. Coniuges, Patroni nostri, liquet ex sermone Angeli ad S. Brigittam habito c. 10. ubi sic loquitur: *Quemadmodum aquila, quæ in sublimi aëre volitans, perlustratis pluribus nemoribus, unam arborem tam firmiter radicatam eminus respiceret, quæ ex ventorum impulsibus evelli non posset, stipitem quoque eius ita procerum,*

V s

quod

quod per eum nemo valeret ascendere, quæ etiam in tali loco staret, quod impossibile videretur, quod aliquid supra eam à parte superiori caderet, & hanc arborem aquila diligentius intuens, nidum in quo quiescere vellet, in eâ construeret: Ita Deus qui huic aquila comparatur, cuius conspectui omnia futura sicut & presentia clara sunt & aperta, dum universa iusta & honesta conjugia, quæ à primi hominis creatione usque ad diem novissimum fieri debent, prospiceret, nullum simile Joachim & Anna conjugio, in omni divinâ charitate & honestate prævidit, & idcirco ei placuit, de hoc S. conjugio, honestissime sue matris corpus, quod per nidum intelligitur, generari, in quo ipse cum omni consolatione dignaretur quiescere. Hæc ibi. Stante itaque tam honorabili, sancto & electo conjugio, satis credibile est, quod Gubernator universi, suam bonitatem non continuerit, quin omnem gratiam suam abundare fecerit in ipsis, ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes, abundarent in omne opus bonum, ut si ambularent in medio umbræ mortis non timerent mala.

II. D. Bonaventura in meditationibus vitæ Christi c. 3. refert, Beatam Virginem S. Elizabethæ viduæ, vitæ suæ rationem & ordinem explicuisse, inter alia verò studia, quæ ibidem commemorat, hoc etiam addidisse, se excepta eâ gratiæ plenitudine, quam in utero matris posita recepit, omnem aliam gratiam & dona cœlestia, non sine magno labore, continuâ oratione, ardenti desi-

desiderio, & profundâ devotione, multisque lacrimis percepisse, additque: *Illud igitur persuasum tibi esse debet, nullam virtutem, nullaque cœlestia dona, (nisi præter communem ordinem Deus aliquid moliatur) sine orationis studio & corporis afflictione comparari.* Hactenus verba virginis, ex quibus intelligere licet, quantopere gratiæ cooperandum sit. Lud. Granat. serm. 2. in Nat. B. V. Osorius in festo Præsentat.

12. S. Joachim gratiæ Dei sollicitè cooperatus fuit, nulla lege cogente, sed solo pietatis intuitu, cum conjugē spontaneam peregrinationem ad encænia Hierosolymitana instituit, in templo ab Isachar Sacerdote, inopino opprobrio obrutus, mansuetè, longanimiter, & patienter ad desertaloca declinavit. Causam primam vetus Breviarium Romanum Parisiis anno 1526. olim impressum, & Diurnale Carmelitarum anno 1503. ibidem editum, sufficienter declarant, in antiphonis ad Laudes: *Hic ad Casam inde suam repedari noluit, nam dedecus magis & plus augmentari timuit: Ex hoc autem opprobrio Joachim pulsus nimio, una cum suis bestiis secessit in pascuis.* Alia causa assignatur Lect. 6. quod accepto sterilitatis opprobrio, dolens & tristis, clam ad interiora deserti decesserit, Dominum pro habendâ sobole precaturus. Tertio S. Germanus contestatur, S. Joachimum quadragesimale servasse jejunium. Itaque juxta præmissa Joachim majorem desolationem & tentationem decli-

clinavit, atque ut expeditius ad Deum oraret, consolatorium uxoris contubernium, lautio-remque convictum ac ampliores distractiones à se elongavit, instinctu Spiritus boni sanctissimo.

12. Ad propositum resumo Hadrianum Hadrianum, qui caput 15. de divinis inspirationibus sic orditur: *Postremum meminisse debemus, esse qui vitâ & moribus videantur imperfecti, qui tamen quod germinent de radice charitatis, qua in intrinseco est, apud Deum peritissimum iudicem, absolute perfectionis rationem habent. Quod idem iudicium prudentissimorum hominum est, qui pro equitate animi sui, optime omnia didicerunt interpretari. Scilicet imperfectus erat Paulus, quod infirmus infirmis, quod & omnibus omnia fieret, ut omnes lucrifaceret Christo. 1. Cor. 9 c.*

13. Nec obstat uxorem creatam in viri adiutorium. Respondemus enim ex S. Augusti l. 9. c. 3. super Genes. ad literam, adiutorium illud fuisse causam pariendi. Illa autem ex evidentia sterilitatis in SS. Conjugibus cessabat. Insuper huiusmodi mulieri Deus etiam dixit: *Sub potestate viri eris*, Gen. 3. multa etiam viris licita fuisse probat Abulens, in Matth. tom. 5. pag. 148. ulterius respondetur, quod lex vetus, sub Judæorum Sinagogâ, sterilis & aspera fuerit: de quâ Hebr. 7. c. Apostolus testatur, quod ad perfectionem non adduxerit, sicut Christus tempore gratiæ, repudiî libellum etiam reprobavit Marci 10. c. atque
statum

statum conjugalem per se & Apostolum Paulum perfectius ordinavit:

14. Neque alicui longior absentia displicere debuit. Pro morâ quinque mensium militant causæ præallegatæ: neque Deus semper exaudit statim, sicut Lanuza Episcopus hom. 9. deduxit, & Leuchtius viridarii regii lib. 3. c. 32. ad Joachim applicavit. Et quis novit consilium Altissimi? qui plures alios utique instinctus fidelissimo servo suo Joachim indidit. Accedit quod S. Patriarcha Joseph Ægypti dominator effectus, de septem annis fertilitatis, & de suâ incolumitate & prosperitate, cum facili negotio potuisset, nunquam informârit patrem suum amantissimum, nisi post longum tempus.

15. Nec est quod quis urgeat, absque scitu & consensu Annæ conjugis suæ, tanti temporis absentiam fuisse illicitam, hoc enim quod dicitur, minimè probatur. Nam è contrâ pensandum, quod S. Anna fuerit sanctitatis speculum, hostis omnis peccati, ejusque vita cœlum serenum: unde & Matthias Faber in Auctario, themate primo festi S. Annæ, ejus magnanimitatem comparat gemmæ Jaspidi, quod Deum strenuè coluerit & laudarit, *sicut acanthis in spinis cantans, & regulus in hyemali frigore*; Item concurrunt testimonia auctorum, quod S. Anna habuerit gratiam, ut esset altissimæ sanctitatis præ aliis hominibus, & quod ab angelis custodita & frequentata fuerit; quis ergo tam modici intellectus homo,

S. An-

S. Annam mulierem fortem, voluntati divinæ in casu hujusmodi extraordinario, resignatam & unitam fuisse negabit? cum de eâ canat Ecclesia: *Non timebit domui suæ à frigoribus nivis, fortitudo & decor indumentum ejus: Lucerna ejus non extinguetur in nocte, Prov. 31.* Et quisnam asserere audebit, quod virago tantâ gratiâ pollens, & angelico fulcita præsidio, prætulerit sensualem suam consolationem ex præsentia mariti, malueritque illum sibi præ filiis hominum dilectissimum, præsertim publicitus erubescere, confundi & humanitus affligi, quam se tantillâ sensuali consolatiunculâ privari? cum utrisque non desissent consolationes cælitus missæ, quò & superabundarent gaudio in omni tribulatione suâ. Non igitur Deus permisit sanctissimos istos conjuges tentari supra id quod potuerunt, ut sustinere nequiverint: licet enim publicitus ab Altari rejecti revera confusi fuerint, non tamen ideo à Deo in quo spem posuerant omni consolatione fraudati. Huc facit quod R. P. Petrus Ribadineira lib. 2. de tribulationibus cap. 3. secreta Dei judicium ab hominibus non fore dijudicanda solidè demonstrat. Et Hadrianus Hadrianus c. 6. lib. de divinis inspirationibus docet, *multa pro temporum ratione, aut bona aut mala censerent, quorum observatio difficillima sit hominibus.*

16. De quinque mensium absentia superius descriptâ, testimonium tulerunt varii part. 1. §. 12. relati. Verum posito quod unica hæc circum-

cum-

cumstantia quam S. Hieronymus tractatu de *Ortu B. Virg.* non habet, velut superflua rejiceretur, attamen substantia Historiæ, uti apud eundem sanctum & alios reperitur, salva subsisteret, quæ ut dictum est nil de tali circumstantiâ canit, etiam hoc tanquam probabile solummodo asseritur.

17. Alia Ratio, quæ pro contrariâ sententiâ profertur est, quod similia exempla de repulsâ sterilium in sacrâ Scripturâ non reperiantur, cui responderi potest, quod multa in facto præcesserint, quæ literis firmata non sunt. Deinde quod dicta & facta superius complura adducta sint, quæ exempla præambula non habent. Denique an non magistrante experienciâ exploratum habemus, in utrâque Oeconomîâ, tam Ecclesiasticâ quam Seculari, Rectores hominum crebrius raros ausus, novaque facta designare, quorum præambula exempla præcesserunt nulla. S. Gregorius Magnus lib. 9. epist. c. 9. Serenum Episcopum Massiliensem corripit in terminis: *Dic, Frater, à quo factum Sacerdote aliquando auditum est, quod fecisti?* Ita & Isachar Sacrificus in suo facto exorbitavit. S. Gregorius rursum lib. 26. moral. cap. 2. ait: *Recti viri cum injustè ab hominibus imperantur, ad supremum iudicium recurrunt, ut videlicet in eo videant, quâ cum sapientiâ, ordine & providentiâ incus disponat, quod extra confusum esse videtur.*

QVÆ-

QVÆSTIO XVII.

An conveniens fuerit S. Ioachim talia pati?

Rudolphus Agricola quondam Heidelber-
gensis studii lumen, in votivo de S. Annâ
poëmate, repulsam S. Joachim sic adumbrat:

*Procinus horrendum verbis & voce Sacerdos
Intonat, & sacris iussit abire locis.*

*Ocius heus, inquit, procul hinc, procul ito prophano,
Nec te grata Deo munera ferre putes.*

*Nec mihi credideris, Deus est, cui credere debes,
Ille tuas clausâ rejiciet aure preces.*

*Ni faceret: pridem conjux tua fata fidelem
Augeres populum, munera lata Dei.*

*Nunc neque prole juvas gentem, benedictio nec te
Sacra Dei tangit, tu quoque cede sacris.*

Cede sacris, aras donis nec pollue spretis:

Quæ neque grata Deo, nec mihi grata dabis.

2. In Rithmo ad S. Annam Jambico, Erasmus
quidem contractiùs, sed multò acerbius istam
repulsam refert, & mox subjungit: *Quò se loco-
rum verterent vultus pudentum conjugum, repulsa
quos tam fœda, tam insignis examinaverat, Joa-
chim pudorem non ferens, gregum ad suorum pa-
scua se proripit. Propheta lamentatur: Iustus
quidem tu es Domine, si disputem tecum: verum-
tamen justa loquar ad te; Quare via impiorum
prosperatur? benè est omnibus qui pravaricantur,
& inique agunt? Jerem. 12. cap. Sed tu Domine
qui omnia suaviter disponis, ut sapiens ait, an*
servus

Sævus es, qui tuorum electorum pœnâ delecte-
 ris? an verò circa cardines cœli perambulas, ut
 nostra non consideres? Absit, meminisse oportet,
 quod Angelus ad Tobiam dixit: *Quia accep-
 tus eras Deo, necesse erat ut tentatio te probaret.*
 Insuper cum oportuerit Christum pati, & ita in
 gloriam suam intrare, cum esset filius Dei natu-
 ralis, an recta ratio patietur, ut filius adoptivus
 expeditum iter & viam planam requirat, quò in
 gloriam ingrediatur alienam? quò fit, ut crux il-
 la quam Dominus in humeros electorum impo-
 nit, maximum sempiternæ prædestinationis ar-
 gumentum sit. Nam quemadmodum Christus
 Dominus in crucem raptus, eidem innixus gra-
 dum sibi fecit in cœlum, sic qui illius vestigiis in-
 sistunt, ad supernas illas sedes penetrabunt, in
 quibus inter primores collocati sempiterno ævo
 perfruentur. Hæc illa est vis quam patitur re-
 gnum cœlorum, quod violenti duntaxat rapiunt;
 liberavit Deus filios Israel à durissimâ Pharaonis
 servitute, eosque in jucundissimam libertatem
 asseruit, sed non illos per fontes, per prata, per
 frondosa nemora, sed per desertam solitudinem
 & montes incultos, in tefram promissionis du-
 xit. Potuisset illos Deus breviori viâ cibus refertâ
 ducere, noluit tamen, sed desertâ, longiori, diffi-
 ciliori, in quâ jam siti laborabant, jam fame cru-
 ciabantur, nunc illis erat cum his hostibus dimi-
 candum, nunc cum illis, & quadraginta annorum
 spatio, quibus hic se laboribus dederunt, perve-
 nerunt

nerunt ad terram sibi promissam: hæc via est, quæ
 justos Deus ducit ad cælum. Poterat illos duce-
 re viâ amœnâ & planâ, noluit tamen quia valde
 periculosa est. Sed ecquis justorum fuit, qui per-
 secutionem non habuit in mundo? Abel a fratre
 Cain mactatur, Noe subfannatur & deluditur,
 dum diluvium prædicaret futurum, Abraham in
 igne tribulationum ponitur, Isaac ab Abimelech
 expellitur, Loth omnia perdit, Jacob ab Esau &
 Laban fatigatur, Joseph à fratribus venditur,
 Moyfes ad mortem quæritur, Jephthe, Sampson,
 & Gedeon, persecutionibus agitantur, David in-
 fidiis undique circumvenitur, Tobias excæca-
 tur, Job flagellatur, Ezechias à Sennacherib con-
 cluditur, Josias occiditur, Isaias secatur, Jeremias
 obruitur, Daniel in lacum mittitur, & sic de aliis
 Prophetis & justis, qui variis sunt lacesiti inju-
 riis, & patientiæ virtute probati. Hanc viam in-
 gressi Apostoli, Martyres, Confessores, virgines,
 craticulas, ungues, sagittas lapides, cruces, atro-
 cissima tormenta superarunt; jejunia, speluncas,
 vigilias, dæmonis incursiones, ac rerum omnium
 indigentiam perpeffi sunt, secti sunt, tentati sunt,
 in occisione gladii mortui sunt, circuierunt in
 melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati,
 afflicti, quibus dignus non erat mundus in soli-
 tudinibus errantes, in montibus & speluncis, &
 in cavernis terræ. Joseph patiens post multa pe-
 ricula exaltatur. Latè S. Chrysoftomus hom. 63.
 in c. 41. Gen. Hanc itaque tribulationem & pa-
 tien-

tientia viam omnes Dei Sancti tenuere, qui nunc
 æternâ fælicitate perfruuntur. Vidit Joannes
 multitudinem innumerabilem, quam dinume-
 rare nemo poterat, & omnes amicti erant stolis
 albis, & palmæ in manibus eorum. Palma enim
 insigne victoriæ est, ut ubi victoria ibi prælium,
 & ubi prælium & certamen, ibi vulnera & vitæ
 discrimina. Unde Senior ille qui Joannem allo-
 quebatur subdit: *Hi sunt qui venerunt de tribu-
 latione magnâ, & laverunt stolas suas, & dealbave-
 runt eas in sanguine agni, ideo stant ante thronum
 Dei.* Animadvertite quam causam reddat tantæ
 fælicitatis. Quia venerunt, inquit, de tribulatio-
 ne magnâ, ideo sunt ante thronum Dei, non unus
 aut alter, sed omnes hi: quasi dicat multitudo hæc
 innumerabilis justorum, magnas tribulationes
 superavit, ut secunda perveniret ad palmam glo-
 riæ; ne unus quidem ex eis sine crucis beneficio
 evolavit in cælum. Atque tales sunt amici Dei
 charissimi. Ita Christus dum Apostolos ad parvi-
 faciendas hominum persecutiones exhortari
 vellet, primum amicorum nomine eos insignivit.
*Dico vobis amicis meis, ne timeamini ab his qui
 occidunt corpus, & post hæc non habent amplius
 quid faciant.* Luc. 12. & paulo antè quàm è vitâ
 migraret, eos confortes regni declaravit inqui-
 ens: *Vos estis qui permansistis mecum in tentatio-
 nibus meis: & ego dispono vobis regnum sicut dispo-
 suit mihi pater.*

3. In præsentem quidem peregrinatione, sicut

X 2

aurum

aurum probatur in fornace, an sit verum & purum, an mixtum & adulterinum, ita teste Sapiente probatur homo in camino tribulationis, utrum patiens sit, an animo fortis, an fractus, an infirmus. Quod si fortis sit, inde fortior & vegetior exhibit: Neque enim sufficit esse fortem, oportet hanc virtutem sicut & cæteras paulatim perducere ad suam plenitudinem, quod fit per tribulationem quia teste S. Paulo: *Virtus in infirmitate perficitur, cum infirmior tum potens sum*: quò enim exterior homo plura patiebatur & duriora, eò interior fortior evaderebat, quia tribulatio patientiam operatur: sin autem impatiens quis fuerit & infirmus, etiam infirmitas hæc, quæ prius latebat ut nec esse putaretur, se prodet, non quod adversitas hominem infirmum efficiat, sed quod qualis erat manifestum reddat.

4. P. Lyræus Trisagii libri primi sono 34 ad repulsam Joachimi exclamat: *Magna sane atque recondita consilia Dei! affligi sinit innocentem, immeritum despici, virum sanctum confundi, cui jure maximo contraria omnia deberi videbantur. Sic solet mundissima aquila, qua per crystallinos radios ex aureis Siphonibus in aërem mox exsultura est, in terræ viscera deprimi descendereque profundius, sed ut tanto altius ascendat, ipsis invidiam nubibus mox factura. Erat Ioachim post paululum, virginis*
maxima

maximæ excellentissimæque futurus pater, quæ
 Messiam ipsum felicissimo partu editura erat in
 mundum; inter omnes Patriarchas unus ipse
 beatissimus, inter omnes Patres quotquot orbis
 terrarum extulerat, suâ prole nobilissimus, ne-
 pote maximus futurus: & ecce quam profun-
 dum tantæ moli, tantæque gloriæ jacitur fun-
 damentum! Liceat hîc mihi bonâ candidi Le-
 ctoris veniâ, cum avo communicare quod de
 nepote Apostolus ejus ad Ephes. 4. proclamavit:
 Quod autem ascendit, quid est, nisi quia & de-
 scendit. Id nobis videndum jam restat. Pudore
 itaque magno ex priore calumniâ suffusus Ioa-
 chim, sacrisque locis exulare jussus, quia sterilis
 vir esset, quid egisse, quo divertisse putandus?
 nec enim domum suam repetere ausus, ubi à
 contribulibus non parvum sibi molestiæ tor-
 mentum paratum esse sciebat: ad prædium igi-
 tur campestre tacitus declinavit, ubi inter pa-
 stores suos, atque agricolas liber, animi sui mœ-
 stitudinem concoquere, ac divinæ voluntatis
 pensitatione lenire posset: cui non absimilia, in-
 ter domesticos parietes Anna conjux, tristi nun-
 cio accepto, meditabatur. Videbat autem hæc
 omnia, observabatque è cælis Deus, cui thea-
 trum amplissimum, utriusque virtus splendide
 faciebat, in quo non minus plausum, quam fa-

vorem quendum maximum erat relatura: P. Lyræus latius, Complacuit itaque Deo, quod conjuges nobiles non restiterint Pontifici in faciem, sed armaverint se scuto patientiæ, unde eorum perfectionem patere evidenter asserit Pepinus, statuitque istum sextum & ultimum modum, fœcunditatis à Deo impetrata.

5. S. Joachim post illatam ab Isaciare injuriam, quam patienter se gesserit patet ex hæcenus deductis: quocirca S. Antoninus 4. part. summæ tit. 15. c. 6. §. 1. S. Vincentius Bellouacensis, & Petrus Jeremiæ serm. de Nat. B. Virg. asserunt: *Plus placuit Deo patientia Joachim, quam Eleemosina, orationes, jejunia, & promissiones, quia propter patientiam obrinnit prolem.* Erasmus in rithmo Jambico: *Hic hic maritum annis gravem, effeta anus facit patrem. Est virgo feta filia, Nepos Dei verbum ac Deus. Ergo, Anna Mater optima, cumulatus multo tuas lachrimas Deus consolatus est, quam vel Rebecca, vel Sara, vel Ilius, qua te refert & rebus & vocabulo & c.* Juxta præmissa S. Anna non potuit plus exaltari, quam quod esset Avia Christi, uti rectè annotavit Didacus de la Vega princ. serm. de S. Anna.

6. Deiparam virginem ne pertranseamus: Vita ejus tota permixta fuit amarore & doloribus, sub cruce filio compassa majus martyrium sustinuit, quam omnes mundi martyres. Anselm. de excellentiâ B. Virg. c. 5. Albertus super *Missus est*. Antoninus 4. p. tit. 1. c. 15. & 24. Bernardin.

tom.

tom. 3. ferm. 2. c. 4. Brigitta Revel. lib. 10. c. 25. Manhard. in Nat. B. Virg. ferm. 2. Post ascensionem Dominicam virgo Mater diu in hoc exilio relicta fuit: est enim probabilis sententia, quod anno ætatis 72. primùm obierit, sicut post Andream Cretensem & Epiphanium tenent Suarez tom. in 3. part. D. Thomæ q. 37. a. 4. sect. 2. Henricus Sedulius in comment. ad vitam S. Claræ c. 2. Grotser defens Bellar. tom. 1. lib. 4. c. 7. & Christophorus Castrius. Jam nunc si quæritur, cur piissimus Jesus dulcissimam Matrem diutius in hoc mundo exilem, tantis sinebat angustiis agitari, cum præceptum fuerit omnibus; *honorare Patrem & matrem*, qui scilicet honor maximè reluctet in actuali necessitatis subventionè, & miseriarum sublevatione, quantum fieri potest; Ad quod non abs re respondendum, quod dulcissimus filius Matrem adeò dilectam, prout decuit, præ cæteris creaturis universis tam angelicis quam humanis, ineffabiliter exaltari voluit, ut sicut ipse resurrecturus & ascensurus in cœlum sederet ad dexteram Patris, id est, in potioribus bonis paternæ gloriæ, sic Matrem collocaret ad dextram suam, id est, potioribus bonis gloriæ filialis sublimaret; quod tamen donum, tam ineffabile quàm singulare, præstare noluit meritis alienis, ut eandem viam quam præcessit ipse, sequeretur & ipsa.

7. Itaque B. Virgo, ait Samuel Loyaerts conc. in nat. B. Virg. *cum plena esset gratiâ ex meritis bonorum*

norum operum, (neque enim in eâ Dei gratia fuit
 vacua) dura & adversa tolerare debuit, quò etiam
 meritis passionum & tribulationum glorificari pos-
 set, quò sic plenam & perfectam iustitia coronam
 percipere mereretur: plus enim Job meruit ex suis
 doloribus fortiter toleratis, quam ex suis Eleemofy-
 nis largiter erogatis. (& post pauca) Cum autem
 Dominus Matrem suam ad eximum & superemi-
 nentissimum gradum evehere decrevisset, atque
 praclarum & insigne fortitudinis donum ei dedis-
 set, noluit ut hoc talentum absconditum & donum
 otiosum maneret, sed ut augetur, & ad iustum sui
 complementum perveniret; ut enim vis natura non
 cessat, sed assidue operatur, donec ipsam ad iustam
 sui mensuram perduxerit, ut videre licet in arbori-
 bus, pecoribus, & humanis corporibus, qua con-
 tinuò crescunt, donec ad sui complementum perve-
 nerint, Ita in operibus gratiae fieri credimus, qua au-
 crescere debent, & meliora ac perfectiora fieri, do-
 nec praescriptum sibi finem attigerint, & ad iustum
 gradum tam gratiae quam gloria pervenerint.

8. Quoad personam S. Joachim, cum iam
 tempus miserendi advenisset, ut secundum di-
 spensationem Altissimi, ex eo Deipara procrea-
 retur, & consequenter ipse ad eminentem in
 aeternitate gradum sublimandus foret, ex pari-
 tate rationis exerceri debuit. Ad hoc concurrat
 etymon sive mysterium nominis: Joachim nam-
 que idem est, quod Domini mei firmitas, prepara-
 ratio, seu exaltatio. Anna vero gratiam significat,

seu

sen donum gratiæ. Inter omnia autem dona Dei, maximum in præsentem est gratia, & exaltatio gloriæ in patriâ: unde S. Thomas 1. 2. q. 113 a. 9. ad secundum: *Bonum gratiæ unius, majus est, quam bonum nature totius universi, quia, bonum gratiæ terminatur ad bonum æternum divina participationis.*

9. Ecquis igitur ausit concludere, melius & honestius fore loqui, divinæ misericordiæ convenientius esse, hujusmodi tentationes, & opinionem hominum desolationes, Joachimo nunquam obvenisse, adeò ut vetusta historia ista censenda veniat incredibilis, indecens & absurda? Abbas Trithemius c. 7. de laudibus S. Annæ nervosè infert: *Si ea que nescimus quo animo fiant, in partem meliorem interpretari precipimur, quanto magis occulta Dei opera, quorum rationes ignoramus ad pietatem debemus accipere.* Doctor Germanus ait: *Tuum non est judicare, an Isachar Sacerdos Joachimum cum mulieribus ab arâ repulerit, an sanctus vir ille ob hujusmodi irrogatam infamiam ab hominibus sequestratus, in campestribus obambularit, donec ipse & uxor Anna ab angelo consolati sint, & tu sive ista credas, sive perneges flocci facimus, cum nobis sufficiat. ista Dea & sacra Scriptura non repugnare, nec incredibilia esse, aut devia ab honore Christi. Ista ab antiquis ante millos annos conscripta sunt, & utique traditio per manus majorum ad ipsos derivata fuit.* Ita Wicelius in suâ Ecclesiasticâ Demegoriâ in natali B. Virginis.

QVÆSTIO XVIII.

De locoprecum SS. Conjugum, & applausu avium in horto.

PReces SS. Conjugum Joachim & Annæ, in campestribus, in monte, in horto, domique factas, nemo mirari debet, cum Christus Dei filius in deserto, in horto Oliveti, imo in fatido Calvariæ monte orare non destiterit. Auctor Exegetici c. 4. pag. 20. adduxerat testimonium S. Cypriani descriptum à Carthagenalib. 2. de arcanis Deiparæ hom. 2. n. 4. Præterea demonstravit S. Germanum Episcopum Constantinopolitanum, qui recitat verba S. Annæ sequentia: *Hæc ego cum essem sub dio, in meo horto, oculos in cælum tollens, pectus autem meum manibus verberans, clamavi ad Deum qui est in cælis; meus autem Coniunx cum esset solus in monte, & jejunaret 40. dies, eadem à Deo supplex orabat.* Ista in virginis encomio, auctore S. Germano, minimè latent. Siquidem rescripta sunt apud Aloysium Lipomanum edit. 1571. Lovan. pag. 224. apud Surium 21. Novemb. apud Canisium c. 4. lib. 1. Marialis & in bibliothecâ magnâ Patrum tomo 8. pag. 66. S. Eustachius scribit: *Circa horam diei nonam, sub arbore in viridario suo, Anna sedens his verbis Deum obsecravit: Deus Patrum nostrorum benedic mihi & exaudi orationem meam, sicut benedixisti Sara, & dedisti illi filium Isaac: hæc cum diceret, in propinquam arborem aspectum referendo;*

conspexit passerem pullis suis incubantem: hinc amare repetito suspirio, ejulansque dixit: Heu Domine quomodo nec his fecundis volucris assimulor? P. Lyræus plenius libri 1. son. 34.

2. Concurrunt Joannes Bonifacius historiae virginalis c. 3. pag. 16. Pinellus in historia nat. B. Virg. Matthias Faber in Auctario in festo S. Annæ them. 1. n. 3. Atque deficientibus omnibus istis, sufficeret oraculum S. Rom. Ecclesiæ quæ lect. 4. de S. Joachimo ex S. Epiphanio concinit: *Joachim precabatur in monte, & Anna in horto suo.* Eadem habet Officium Patrum S. Crucis, Canisius Marialis lib. 1. c. 4. Galatin. lib. 7. c. 8 & Baronius n. 45. sui Apparatus Annalium. Legantur etiam Biverus pag. 585. & 597. Bzovius in panegyrico 3. de nat. B. Virg. Mariæ. Antiochus hom. 107.

3. Alterum Auctor Exegetici non urfit, sed pro reverentiâ Sanctorum & doctorum virorum, incidenter retulit, videlicet de applausu avium in horto S. Annæ inspecto, de quo paulò ante præcessit contestatio S. Eustathii. Insuper id ipsum non tantum S. Vincentius, sed & Petrus Hieremiæ in festo S. Annæ pro concione ad populum declamarunt, atque Abbas Tritheimius consignavit speciali tractatu de miraculis S. Annæ. Wilderad Vinetic. 4. Batavus anonymus fol. 19. Xirixiensis pag. 14. Dorlandus lib. 1. c. 6. Neque res majoribus nostris indigna apparuit, quæ in divinis recitaretur, quod clare elucescit

cescit ex lect. 5. Officii de S. Annâ votivi, Canonicarum Regularium ad S. Thomam Cantuariensem propè Antonacum, atque ex lect. 4. Metropolitanî Breviarii Moguntini annis 1507. 1509. & 1517. procusi, propter quas auctoritates tanquam probabile hoc allegare nihil obstabat.

QVÆSTIO XIX.

De Apparitionibus Angeli.

QUod non alteri conjugum, sed utrique Angelus Domini apparuerit; Joachimo, non ad Caulas Ovium, sed in deserto, Annæ vero Nazarethi, perhibuerunt testimonium quotquot præactam scripserunt & rescripserunt historiam. S. Hieronymus *de Ortu Mariæ*. S. Germanus in Encomio Deiparæ, introducit magnam Matrem Annam loquentem, quod instantiâ precum, & quadragesimali jejunio, flexus misericors Dominus, conjugibus, disparatis locis existentibus, miserit angelum prænunciantem filiæ conceptionem. Damascenus anno 1577. à Billio Parisiis editus orat. 1. de Nat. B. Virg. *Hinc Dei genitrix*, ait, *ex pollicitatione prodit: Angelus quippe conceptionem parentibus nunciat*. Epiphanius serm. de laudibus Mariæ, & Panthaleon Diaconus orat. de S. Michaelè apud Metaphrasten, Angelum Gabrielem nominant. Et Fulbertus Episcopus 2. serm. de nat. B. Virg. Missus est Angelus Domini prius ad Joachim, demum ad Annam. Plures Patres adducit Lyræus lib. 1. sermo 34.

2. Eadem

2. Eadem confirmant referuntque, Breviarium Romanum annis 1520. & 1533. Parisiis impressum. Breviarium Ord. Prædicatorum anno 1516. editum in festo S. Annæ. Bertrand. Cardinalis serm. 2. de nat Domini. Jacobus de Voragine in nat. B. Virg. Nitzsche witz Psalterii pag. 3. Themefwar serm. 5. de SS. Galatin. lib. 7. c. 8. Adrichomius pag. 259. theatri terræ sanctæ. Canisius Marialis lib. 1. c. 4. Beyerlinck in Theatro, verbo: Angelus. Wilderad vineti S. Annæ c. 4. Offic. B. Virg. edit. 1548. Paris. fol. 52. Leuchtius Viridarii Regii l. 3. c. 32. Abrahamus Bzovius Pannegyrice 3. in Nat. Virg. & alii §. 13. p. 1. citati.

3. Tempus apparitionis si perquiritur, extra dubium manet, Annam concepisse non diu post Angelicam apparitionem, quod pars adversa concedit & quæst. 21. plenius demonstrabitur.

QVÆSTIO XX.

*An SS. Conjuges ad locum confusionis
tam citò redierint?*

Mense Hebræorum Casleu, occurrens festum Encœniorum ferè incidit in nostrum mensem Decembris, ut docet Hieronymus Natalis & alii. Frequentationem ejusdem festi nulli obligatoriam fuisse probavimus 13. quæstione supra Cum itaque sævâ hyeme, motu spontaneo, solo pietatis intuitu, SS. Conjuges Nazaretho Hierosolymam perrexerint, adhuc incertum manet, primo an Joachim ipso festo, an verò in-

fra

fra octavam munera inferre attentarit? Secundo an exteri homines & de longinquo advenæ, omnibus incolis urbis noti fuerint? Tertio an verisimile videatur, quod seclusis Hebræis, difficili tempore de longinquo etiam advenis & convenis, soli Hierosolymitani cives. Ita circumstiparint Altare, ut omnia quæ inibi gererentur exactissimè notare potuerint? istis à quâ lance pensatis, facilis ad dubium motum confurget responsio.

2. Deinde cum tractatus Germanicus, qui talem scrupulum movet, concedat Angelicam apparitionem, stante hac hypothese, mirandum venit, quod divinum oraculum non æstimet sufficiens, ut ei parendum fuerit. Insuper cum non sint cogitationes Dei, ut cogitationes hominum, nec sint viæ Dei, ut viæ hominum, an non censendum, quod SS. Conjuges simul ex visitatione angelicâ fuerint induti virtute ex alto, ut pro nihilo duxerint ab humano iudicari die? An non dicente Philosopho, *quod parum distat nihil distare videtur?* in quem scopum consonat insigniter Epiphanius hæresi 79. ubi verba Angeli ad Joachimum: *Uxor tua concepit*, insigniter adducit ad verum sensum: concipiet, secundum modum loquendi Prophetarum, quibus præsentia videntur, quæ brevi implenda sunt.

QVÆ-

QVÆSTIO XXI.

De loco Conceptionis Deiparæ.

ADrichomius loco Jerusalem 37. sic canit.
ADOMUS S. ANNÆ avia Christi, in quâ una
 cum conjugē suo, cum festā Hierosolymis ageret, ho-
 spitabatur: ubi & uterque obiit. HIC B. VIRGO
 CONCEPTA EST, atque ibidem passionis tem-
 pore mansit, ubi postea pulchrum in honorem S. An-
 næ adificatum est templum; quo nunc Turcæ tur-
 piter abutuntur. De domo S. Annæ & loco Con-
 ceptionis consona perhibuerunt testimonia,
 Breidenbachius, Wilderad, Gonzaga, Salmeron,
 Carthagenæ & Waddingus, tam in Exegetico,
 quam ejusdem translatione Germanicâ speci-
 ficè relati; quorum dictis adstipulantur Jacobus
 de Vitriaco Orientalis historiæ c. 58. hocæpori-
 con Philippi de Merode Baronis in Frenzt anno
 1609. Francofurti proculsum & alia antiquiora,
 Joannes de Mandeville descriptionis regionum
 c. 16. Cuperus & Leuchtius vitæ S. Annæ c. 13.

2. In confirmationem loci conceptionis Au-
 ctor Exegetici produxit verba S. P. Damasceni
 sequentia: *Fausta tibi sint omnia, ô Probatice, Re-
 gina domicilium, fausta tibi sint omnia, ô Probatice,
 SEMINUM JOACHIMI* *vetus fanum, nunc
 autem ovilis ratione præditi, Ecclesia cælum imi-
 tans, atque olim semel quotannis Angelum Dei ex-
 cipiens, aquam turbantem & unum valetudini re-
 stituentem.* Quæ verba S. Damasceni, verbis Adri-
 cho-

cho-

chomii immediatè antè descriptis insigniter consentiunt: qui etiam in theatro atque Schemate urbis Jerusalem, domum S. Annæ piscinæ probaticæ, quotannis Hierosolymis ab angelo Joan. 5. c. commoveri solitæ, facit contiguam. Porro et evidentiâ oculari illustres viri & clari admodum, in suis hoc æporicis id ipsum contestati sunt, atque sic intellexit Carthagena l. 2. de arcanis Mariæ hom. 2. n. 9. & alii alibi.

3. Adrichomius loco 73. tribus Zabulon ait: *Nazareth Galilææ civitas, edificata supra montem, quem corona instar ambit, trium dierum itinere distat ab Jerusalem.* Ita & Abulens. c. 2. in Matth. q. 87. Sed SS. viri Hieronymus & Beda, Deiparæ incunabilis viciniore, asserunt, Nazareth viculum fuisse in aditu Galilææ; cujus rei consideratio rationabiliter perurget, ne quis humili habitaculo Joachim & Annæ, in montano viculo jungat caulas, vivaria, & stagna aquarum, instar piscinæ Hierosolymarum probaticæ. Hierosolymis itaque SS. Conjuges exportâ aureâ progressi, oblatâ Domino in templo ferventissimâ gratiarum actione de consolatione eis factâ, ut ait S. Antoninus summæ 4. parte cap. 6. §. 1. in fine, *ex promissione talis filia, cum timore Domini usi sunt matrimonio.* Rationabiliter autem ex templo prius declinaverunt, in vicinam domum suam propè piscinam probaticam, et sancta Anna post triduanum iter, requiem aliquam daret fesso corporis alabastro, atque post

ac-

acceptum divinum oraculum, jam tum sterilitatis obstaculo remoto, in præsentis fœcunditatis aptitudine constituta, viâ ordinariâ fœcundaretur citius, sicut in calce præcedentis quæstionis, ex Epiphanio ad huiusmodi intellectum, adduximus verba Angeli dicentis: *Uxor tua concepit, hoc est, in proximo sine morâ concipiet.*

4. P. Lucas Pinellus in specialibus de Deiparâ meditationibus ex SS. Patribus depromptis, edit. 1601. Colonienſis pag. 33. Historiam nativitatis ejusdem sic auspiciatur: *Epiphanius & Germanus Patriarcha scribunt, cum Parentes B. Maria secessissent: Ioachim in montem desertum, ubi 40. diebus jejunavit: & Anna in hortum suum, oraturâ Deum, ut illos ab ignominia sterilitatis vindicaret, Angelum Ioachimo revelasse, prolem se consecuturum, quam Anna jam in utero conceptam haberet.* Dictum huiusmodi confirmando, quis est qui nesciat, id meum esse non tamquod re ipsâ possideo, quam quod ex spe irrefragabili habeo. Deus equidem verax, cum sterilem Annæ uterum referasset, certitudo muneris cœlitus promissi, meliori formulâ exprimi non potuit. Ad quod propositum concurrunt verba S. Joannis Damasceni dicentis: *Quoniam futurum erat, ut Deigenitrix ac virgo ex Annâ oriretur, natura gratiam antevertere ausa non fuit, sed tantisper expectavit, dum gratia fructum suum produxisset.* Conformiter loquitur S. Germanus serm. de præsentat. Virg. *Statim ergo natura à Deo iussa semen suscipit, non ante divinam gratiam ipsa ausa fuit exci-*

r

pere,

pere, sed cum illa accessit, matrix qua prius erat clausa suas aperuit portas, & à Deo acceptum depositum apud se detinuit, donec Dei voluntate, quod in eâ fuerat seminatum, in lucem editum est. Hinc ergo vota mea reddam Domino meo.

5. Sermo Angeli ad S. Brigittam: Verè sine omni ambiguitate credendum est, quod materiam illam, statim quando in Anna utero concepta & collecta fuit, de quâ Maria formari debebat, ipse Deus plus diligebat, quam omnia humana corpora à viro & muliere generata, & generanda per universum mundum. Benedicti Periorii cap. 3. vitæ B. Virg. verba sunt: Non more nostro quem tradunt Physici, concepta est, sed in corpus sanctissimum sanctissimus animus eo die infusus est, quo conceptum illius divino afflatu Ecclesia celebrat. Joannes Gerson Cancellarius Parisiensis part. 3. serm. de Nat. B. Virg. Invenimus Maria corpus miraculosè compositum, quoniam in utero sterili formatum est ab illo, cuius perfecta sunt opera; qui ideo materiam perfectè disposuit, ex quâ Maria corpus formatum, organizatumque est. Beata Mechtildis virgo à P. Canisio, Wion & Lyræo multis laudibus celebrata, sicut legitur revelationum ejus libri l. c. 52. instante gloriosissimæ Virginis Nativitatis festo, ab ipsâ Reginâ gloriæ audivit: Admone me gaudii, quod habeo ex eo, quod Dominus me super omnem creaturam suam dilexit, ut amore mei multipliciter pepercerit mundo, etiam antequam nata essem. Ipse etiam ex amore nimio anticipavit aliquantulum natiuitatem meam, & præuenit me gratiâ suâ in utero Matris meæ. 6. Lu-

6. Ludovicus de Ponte super Cant. lib. 10. exhort. II. §. 5. *Vera ratio docet credendum esse, Deum novum & mirabile creasse super terram, ut fœmina circumdaret perfectam & in usu rationis fœminam, nempe Anna Mariam.* Et alibi lib. 5. exhort. 14. §. 3. *Deus creavit beatissimam Virginem Mariam, quæ in ipso Conceptionis suæ instanti, accepit simul cum gratiâ sanctificationis fidem, & actualem revelationem Christi venturi in redemptionem mundi.* Concurrunt in idipsum doctissimi discursus nostri Joannis Marii, in festo Conceptionis super thema: *Diligit Dominus Portas Sion super omnia tabernacula Jacob.*

7. Itaque cum Deus generis misertus humani, ut tandem hominibus appareret gratia Dei Salvatoris nostri ex Annâ, quæ donum gratiæ signat, novam gratiæ & misericordiæ Matrem producere inciperet, simul nobilissima sua opera in corpore & animâ virginis designavit, ex quo considerandum consequenter, siquidem Dei perfecta sint opera, atque tarda molimina nesciat Spiritus S. gratia, quod in illo consolationis tempore, Anna non solum Hierosolymis conceperit, sed & probabiliter organizato citius corpusculo, venter simul intumescens contuentibus prodiderit, quid subesset rei, ut sic simul aboleretur confusio, quam pars adversa imaginatur. Divinæ autem voluntati citius parendo, SS. Conjuges pro conceptu fœtus se coaptare debuerunt, sicut Alexander de Ales Marialis lib. 3. c. ultimo ad hujusmodi actionem, *inpirationem*

Spiritus sancti & speciale præceptum præsupposuit, Lansbergius similiter serm. 2. de S. Anna & Alvarez de Paz c. 5. Exegetici relatus. Gabriel Biel serm. 1. de Concept. eos ad generationem tanta prolis divinitus incitatos affirmat; ita etiam S. Brigitta tradit; cum iisdem ab Angelo nunciatum esset, quod virginem parerent, unde salus mundi procederet, potius voluissent mori quam carnali amore convenire: quocirca ex charitate divinâ, & ex verbo Angeli nunciantis convenerunt carne, non ex alicujus voluptatis concupiscentiâ, sed contra voluntatem suam, ex divinâ dilectione, & sic ex semine eorum, per divinam charitatem compaginata fuit caro virginis Deiparæ. Ita legitur c. 9. lib. 1. Revelationum S. Brigittæ. Conclusionem ex præmissis & iis quæ part. 1 § 14. & 15. præcesserunt, sagax Lector satis hauserit.

8. Inde etiam videre licet, quod Rutilius Benzonius Episcopus Lauretanus lib. 6. de jubilæo, & ante ipsum Blondus lib. 5. decad. 3. Baron. tom. 1. annal. Stephanus Winandus Pighius in Hercule Prodicio, Joannes Baptista Mantuanus, Eckius homil. 1. de Annunt. Marcus Antonius Muretus, Horatius Torsellinus in historiâ Lauretanâ, & Carhagenæ de arcanis Mariæ & Joseph lib. 5. hom. 3. Beyerlinck in Theatro verbo: Maria, pag. 273. atque alii, omnem nervum intenderint, ut quæcunque decora & gloriosa attributa, Nazarethani conclavis, adornarent, & cordibus instillarent fidelium; non tamen virginis inibi conceptæ meminerunt; & consequenter neque
 fon-

for
ten
tia
sta
mit
tri
fol
po
sum
nec
præ
sum
dep
ex
jud

P
rita
plic
S. E
ptu
ind
at
aca
pu
Poe
sibi
est

fontes, neque rapidi torrentes apparent, qui potentias nostras inclinent, ut credamus sententiam de conceptâ Nazarethi Mariâ (inaniter jactatam) communem esse; quin potius juxta præmissa & immediatè sequentia, probabilior doctrina erit, altissimi numinis providentiâ Hierosolymam urbem sacerdotalem & regiam, in quâ potissima salutis nostræ mysteria Christus consummavit, etiam ab eodem honoratam fuisse benedictæ Matris suæ conceptione, nativitate, præsentatione, desponsatione, tribulationum summâ perpeffione, extremo incolatu, corporali depositione, ac gloriosâ in cœlos assumptione ex valle Josaphat, quò & filius ejus revertetur, judicaturus vivos & mortuos.

QVÆSTIO XXII.

De loco partus sanctæ Annæ.

P Lyræus Trisagii Mariani lib. 2. modo 3. sic canit: *Virginis Deiparæ natale solum inquiritur, ut Nominalis locus inveniatur: neutrum explicant Scriptura, Nec mirum, ut enim monuit S. Hieron. lib. 1. in Epist. ad Gal. c. 3. certus mos Scripturarum est patrium solum consignare, ut eo quâ indicio communia vitia aut virtutes intimentur: at Maria quæ mores & ingenium non à patriâ sed à cœlo traxerat, nullo erat natalis soli loco per Scripturam sacram dignoscenda. Interim si Homero Poetarum Principi, quod plures habeat urbes, quæ sibi illum in civem venissent, non minima gloria est atque fortuna, quomodo non summâ quadam ac*

sempiterna laus virgini imputabitur, si varia ac dissimiles urbes de eâ in civem adsciscendâ contenderint à cuius natalibus illustrentur? unde factum existimo, quatuor non ignobiles in ejusmodi honoris ac dignitatis certamen descendisse, Bethlehem, Nazareth, Sepphorum sive Diocæsaream, & Hierosolyman, quarum singula patronos suos & luculentos quidem invenerunt. Lyræus transcursis tribus primis locis & eorum argumentis conclusionem statuit sequentem: Hierosolyma denique tanto fortius instat, quanto majoribus instructam monumentis atque patronis, se magnificè circumspicit. Hac Joannem Damascenum, quantum virum, secum in iudicium adducit, cuius verba paulo post dabimus, decem summos Pontifices Romanos citat, antiquos ac probæ notæ auctores plurimos, quorum Henricus Canisius tom. 5. & 6. antiquarum lectionum, opuscula profert, Hugonem Victorinum serm. 65. aliosque non paucos. His ergo actoribus suam cuique causam defendendam relinquere posse videbar, ac juxta singularum partium mentem probabiliter de re meâ quidpiam pronunciare. Contra tamen facere visum fuit, & quid mihi hic potissimum è ratione magis firmâ ac certâ esse videatur, simpliciter aperire, quod dum ago, nullius opinionem statuo rejicere, aut improbare, scio enim ejusmodi diversitatem sententiarum de natali solo Deipare, magnâ eam gloriâ cumulare. Dico igitur expensis omnibus, quæ in hanc controversiam à variis allata sunt, eum mihi sensum, opinionemque verosimiliorem videri, quæ virginem Hierosolyman

lymia

lymia felici partu editam existimavit. Clarissimè huic sensui adhaesit S. Joannes Damascenus tam in Orat. priore de nat. B. Virg. quam lib. 4. de fide c. 15. cujus verba mox citanda, ut intelligamus, praemoneo ex Christiano Adrichomio, Bernardo Breidenbachio, Card. à Vitriaco, Guilhelmo Tyrio, aliisque, Hierosolyma Joachimo & Anna juxta domum Anania Pontificis ad forum pecuarium, in quo oves & pecudes pro sacrificiis servari mos erat, ac sacrificando carnes in piscina lavabantur, domicilium fuisse, ubi hospitarentur cum ad festa Hierosolymam ascenderent: unde praefatus Doctor sic loquitur: In lucem editur virgo in domo probaticâ Joachim & c. Latine idem est domus ovilis, quod Graecè domus probatica, à voce *ᾠπόλα* *ἔν*, quae ovem significat, unde alibi, orat. scilicet de ejusdem nativ. probaticans piscinam, quae nascentem virginem vidit, sic per Apostrophem affatur: *Fausta tibi sint omnia, o matris Dei probatica, patrium reginae domicilium: Fausta tibi sint omnia, o probatica seminum Joachimi vetus fanum, nunc autem ovilis ratione praediti Ecclesia caelum imitans.* Quae postrema verba locum istum in sacrarium ad rei tantae memoriam ac dignitatem fuisse conversum, innuunt, de quo Auctor epitomes bellorum sacrorum, sic clarius scripsit: *Hierosolymis domus est S. Annae matris B. Virg. juxta probaticam piscinam propè portam S. Stephani sita, ubi nata B. Virgo esse perhibetur. Hic Abbatia est cum monialibus nigris sub B. Benedicti regulâ servientibus Deo.* De eadem nuper rimè Franciscus Quaresmius Laudensis, in eluci-

datione terra sancta lib. 4. c. 12. Ecclesia est, inquit,
 sub titulo S. Anne matris sanctissima Deipara dica-
 ta, pulchra & spatiosa: subtus eam sacellum, ubi cu-
 biculum fuisse dicitur, in quo in lucem edita credi-
 tur B. Virg. Maria, quare magnâ cum pietate &
 devorione à fidelibus in visitur. Superior pars in
 Mesquitam conversa est: ad inferiorem, ubi sacer
 locus est, descenditur per angustum ostiolum, ibique
 sacrificium offertur. Hæc ille, Guilielmus quoque
 Tyrius lib. 11. c. 1. agnoscit in hæc Ecclesiâ natam
 B. Virg. Mariam. Cotonius l. 2. Itinerarii alii quoque
 Bonifacius l. 2. de perenni cultu terra sancta idem
 docet. Item in summâ hanc sequuntur sententiam
 Orientales, & est communis in terrâ sanctâ tradi-
 tio, quæ constructione eximii & magnifici templi ac
 monasterii, in loco natiuitatis virginæ ad honorem
 parientis Anne stabilita est, quod decem Romani
 Pontifices plurimis indulgentiis iisque plenariis
 locupletarunt: inter quos numeratur S. Sylvester
 Papa uti videre est in Itinerario Leonis de Rosmi-
 tal, ubi post consignatas B. Anne ades Hierosolymis
 propè probaticam piscinam, refertur dictus Pon-
 tifex plenariam criminum remissionem D. Hele-
 næ rogatu, isti loco indulgisse; de quo cum nobis ser-
 mo incidere, minimè prætereundum, quid Hiero-
 solymitani circa hanc domum auctore Quaresmio
 locis supra citatis observare dicantur: nimirum in
 eâ non posse habitare Turcarum uxores, cum enim
 à viris hujus domus inquilinis quæsitum esset, qua-
 re secum uxores aut ancillas suas non retinerent re-
 spondiss. ferunt: experimento se didicisse quod ibi
 vivere

vivere nequeant, sed continuo è vivis discedant; illarum ergo salutem consulentes, easdem se alibi habitare iussisse. Quid hoc aliud clamat, quam ideo à Deo permitti, ne domus purissimâ olim habitatione Anna, ac mundissimâ filiae natiuitate insignis, nunc communium & impurarum foeminarum conversatione fœderetur, unde sicut olim Dominus passus non fuit Idolum Dagon consistere in loco, ubi posita fuerat Arca Domini, sed illud in terram deiecit atque confregit, ita modo non patitur vivere in sacrâ ista aede communes & impuras mulieres, ubi non mystica Arca, sed Spiritus sancti sacrarium, Maria nata fuit; cuiusmodi cum nulla neque Bethlehemi, neque Diocasarea, nec etiam Nazarethi signa aut vestigia reperiantur, quis non videat, planè que sentiat, hac omnia pro unâ Hierosolymâ clarissimè stare? Sed non est propositi mei contra sentientes prouere, ne gloriam virginis nostrae videar obruisse. Unum restat quod fors non nemo requirat, quâ nempe occasione Anna Nazaretho, aut Diocasareâ relicta, sub partus sui tempus Hierosolymam fuerit profecta? Multa ac varia rerum monumenta expendi, plura inspexi, nec ullum pietate unâ gravius aptiusque deprehendi, quâ scilicet impulsâ, Ioachimum Coniugem Anna, quoties is ex legis præscripto in templo comparere debebat, comitari solita erat. Tres autem solemnitates inuenio præcipuas, Azimorum scilicet, Pentecostes, & Scenopegia, & harum quidem postrema in mensem Tisri, qui Septembri nostro ferè respondet incidebat, quando viri omnes

Hierosolymam, ut sacris adessent proficiscebantur, sicut in Exodi 25. & 2. Paral. 8. liquido patet. Fœmina licet eo mandato non comprehenderentur, raro aberant non impedita. Cum igitur Anna in festo Encaniorum cuius solemnitas multò hac inferior erat, teste S. Hieronymo lib. de Ortu Deiparae, cum marito Hierosolymam ascenderit, dubitandum non est, eam ad hanc multo meliorem cum eodem ascendisse. Diebus itaque aliquot ante celebritatem, Nazaretho Hierosolymam profecta est, ut à festo Neomenia Tisri, ac solennitate Kippurim, quæ minoris quidem solennitatis, sed admodum religiose habebantur, octavam Scenopegia cum marito celebraret, quæ religio pro illo mense usitata erat fœminis Hebraorum, idque eò ferventius fecisse credenda est, quò detergenda sterilitatis infamiâ, ad gratias Domino Deo habendas vehementius urgeretur. Nec poterat hæc religionis observantia illi, licet partu imminente, esse molesta, quæ domum Hierosolymis & amicos dudum ante obtinebat. Hoc igitur loci virgo nostra, partu longè felicissimo, in lucem edita fuit, & quod consequens est, nominationem accepit. Ita Lyræus. Otto Passavicus ante ducentos sexaginta tres annos throni aurei sect. 12. profitetur, antiquissimas historias testimonium perhibere, quod B. Virgo in domo probaticâ Hierosolymis in lucem edita sit. Concordant hodie porica terræ sanctæ anno 1584 Francofurti procusa fol. 64. 135. 154. 220. 255. 449. atque in 2. parte anno 1609. ibidem edita. pag. 160. Post S. Damasce-

num

num uti paulo ante audivimus contestantem, in domo probatica Joachim virginem in lucem editam: eodem sensu quæstionem coronat, lectione 4. festi Præsentationis, fides S. Rom. Ecclesiæ, sed præmissis omnibus contraria enuntiat Tractatus Germanicus.

QVÆSTIO XXIII.

De Stirpe & Ortu Maria & Ioseph.

Matth. i. c.

D A V I D

Lucæ 3. c.

SALOMON & c.

NATHAN & c.

JECHONIAS.

NERI.

SALATHIEL.

ZOROBABEL.

ABIUD & c.

RESA.

MATHAN

MATATH

PANTHER.

JACOB

HELLI.

BARPANTHER.

JOSEPH.

JOACHIM.

MARIA.

2. In Schemate huiusmodi contractissimo, exhibentur duo stipites DAVID & ZOROBABEL, singulorum quoque duo filii, ut stirpes. Labet itaque his præmittere quæstionem an Zorobabel thronum regium Davidis possederit? Cyrillus Alexandrinus tom. 3. lib. 8. contra Julianum ait: *Ubi septuagesimus annus præterit, Deus Hebræos à captivitate dimisit per Cyrum, & cum*

redif-

rediissent in patriam, ac iterum lege Mosâicâ erudi-
 diri curabant, tunc apud illos Sceptrum accepit
 Zorobabel, Salathielis filius, qui in regni solio con-
 sedit, illudque transmisit ad posteros. Eadem refert
 Glycas in fine partis 2. Annalium. Siquidem ver-
 ba ista cum Jeremiæ 22. cap. Prophetiâ pugnare
 videantur, audiendus est S. Basilius Amphilochio
 Iconii Episcopo scribens: *Exterminatâ à Nabu-
 chodonozare Jerusalem, regnum quidem dissolutum
 est; nequaquam autem ulterius paterna successio-
 nes regentium, sicut prius erant. Regressi enim ex
 captivitate Salathiel & Zorobabel, populariter præ-
 erant populo, principatu jam in sacerdotium decli-
 nante. Non tamen sedit super thronum David de se-
 mine Jechoniæ. Thronus enim manifestè dicitur
 regalis dignitas omnis. Subjecta erat David omnis
 Judea & Idumæa regio, ad Mesopotamiam, & ab
 alio latere usque ad flumina Egypti. Si ergo nemo
 apparuit postea in tantâ dignitate, quomodo non
 verus est Propheta (Jeremiæ) sermo, quia non ul-
 tra sedebit super thronum David de semine Jecho-
 niæ? In effectu coincidunt Chronicon Alexan-
 drinum ad 61. Olympiadem in bibliothecâ ma-
 gnâ Patrum tomo 15. edit. 1622. Colon. pag. 41.
 Rabanus Maurus in c. 22. Jeremiæ. Cacolus Si-
 gonius de republicâ Hebræorum lib. 7. c. 4. sub
 finem, ubi Judæos post captivitatem Pontifici-
 bus paruisse, & Principatum Assamonæorum in-
 stitutum fuisse, scribit. Christus sanè cum matre
 suâ benedictâ, de semine regio Jechoniæ huma-
 nitatem assumpsit, quod ad instructionem fide-
 lium*

lium, palam docuerunt S. Ambrosius lib. 3. in Lucam: Damascenus orat. de nat. B. Virg. Abulensis in c. 2. Matth. Rabanus loco citato: Joannes de Turre crematâ. Robertus de Licio serm. de Annunciat. & Eckius in nat. B. Virg. homil. 1. n. 5. Georg. Ederus partition. theolog. lib. 3. tab. 15. Veruntamen Christi regnum non fuit de hoc mundo, sed in æternitate, ubi dedit ei Dominus sedem David Patris sui.

3. Quæritur nunc circa librum generationis Jesu Christi, quisnam fuerit Scopus SS. Matthæi & Lucæ Evangelistarum? pro cuius quæstionis resolutione, præmittenda venit declaratio, quod triplices filii reperiantur, 1. naturales. 2. obfusci-
tatum semen, legales. 3. propter adoptionem, legales: de quibus S. Augustinus lib. 2. qq. Evangelicarum q. 5. & lib. 2. de consensu Evangelistarum c. 3. Clarissimè autem lib. 2. Retractationum c. 7. 12. & 16. Glossa: Hugo Cardinalis & Liranus in c. 3. Lucæ. Exinde ad quæstionem propositam exactè respondet S. Ambrosius, de concordia Matthæi & Lucæ edit. 1569. Parisiensis columnâ 4148. Matthæum in genealogia Christi non nisi naturales filios computare voluisse, Lucam verò inter naturales etiam adoptivos adscripsisse. Coincidunt Damascenus orat. 3. de nat. B. Virg. Paschasius Radbertus in c. 1. Lucæ, & Lira ubi supra. QVARE autem Matthæus naturales, Lucas etiam legales patres expresserint, causas reddunt Theophilactus in c. 3. Lucæ in fine: Ambrosius & Lira locis citatis: Perez in expos. Can-
ctict

tici Magnificat. Toletus annot. 56. & 58. in c. 3. Lucæ. Titus Bostrenus.

4. Præterea quæritur, quomodo Zorobabelis genitori Salathieli, in schemate ad n. 1. præ-inferto, patres duo assignentur, videlicet Jechonias Rex ex lineâ Salomonis, atque Neri ex Nathanis lineâ? Quæstioni olim satisfecit Euthymius Zigobenus, teste Baronio accuratissimus Scripturarum expositor, c. 6. in Lucam, affirmans quod Salathielis pater naturalis fuerit Jechonias, sed Nerus legalis: cui asserto firmiter inhaerent Toletus annot. 60. in c. 3. Lucæ & Maldonat. c. 1. Matth. col. 30. Stephanus Menochius in c. 3. Lucæ. Quod verò Jechoniâ defuncto Salathiel Nurus adoptarit, rationem assignant Liranus & Arboreus in c. 3. Lucæ.

5. Zorobabeli fuerunt duo filii Abiud & Resa: horum Matthæus alterum assumpsit, nempe Abiud, ut ex eo produceret Jacobum naturalem patrem Josephi: Lucas vero Resam suæ genealogiæ inseruit, de cujus stirpe prodiit Heli, Josephi pater legalis, juxta communem antiquorum Patrum & Doctorum, partis hujus secundæ, q. 1. relatorum.

6. Ex Resæ stirpe prodiit Mathat, quo defuncto viduam ejusdem Hestam, suo opte motu nullâ lege cogente, duxit Mathan ex Abiud stirpe oriundus. Cum ergo Mathatæ filius Heli, & Mathanis filius Jacob, eandem matrem habuerint, eos fratres uterinos fuisse manifestum evadit. Sed & istius Helis patruus fuit Panther, qui genuit

nuit Barpantherem patrem S. Joachimi, cujus genealogiæ schema expressit Carthagena lib. 18. de arcanis Mariæ & Joseph homil. ult. §. 4. n. 3. atque in tabulâ altaris S. Annæ in Knechtsteden antiquitus effigiata, arbor genealogica in Joachimo, B. Virgine, & Christo similiter clauditur. Cur autem S. Lucas idem non præstiterit, dictum est par. 1. §. 9. supra.

7. Utraque ergo stirps Abiud & Resæ descendit ex Salomone, juxta evidentiam schematis n. 1. descripti: Bust. serm. 12. Marialis: Torniel. anno Mundi 2987. n. 5. & Carthagen. ubi supra n. 2. & 3. Unde etiam consequitur non tam Josephum, quam beatissimam Virginem, ex Davide & Successoribus Regibus, exortam fuisse. Ita scripserunt Ambros. Theodoretus, Bernardus & Thomas plenius relati à Barradio concordiæ Evangelicæ lib. 5. c. 30. Antoninus 4. parte summæ tit. 14. c. 3. §. 3. Regius lib. 1. c. 3. theoriâ 7. Beyerlinck in theatro verbo: Maria. & auctores sub finem n. 2. superius recitati.

8. Multi interpretes transilierunt filiationem Salathielis & Zorobabelis, quotquot autem super eandem commentati sunt, propè omnes semitas singulares elegerunt. Cur autem easdem calcare non adlubescat, causæ in promptu sunt, brevitatis studio pressæ. Unica cura restat, ut pro salutis tramite securius assequendo vestigiis Momentmorencii in fine officii S. Joseph. insistentes, dicamus:

9. Salve.

9. Salve JOSEPH Salvatoris sancte pater nomine, locum tenens nutritii cum MARIA virgine. Virgo custos es uxoris, explens curam generalæ, Sponsus testis es pudoris, Sponsæ tantæ gratiæ. Ad te patrem putativum dolens fundo gemitum, tu me factum abortivum, duc ad tutum exitum. Exerce faber dolabram, radens ex me vitium, ut sim lignum adoptivum ad cœli palatium. Amen.

10. AVE itidem candens lilium virginitatis, mater & virgo, mater admirabilis, mater Creatoris, mater Salvatoris. Ave vallum fidelium, & mundi Salus, ave tranquille portus. Ave refugium peccatorum & hospitium: Ave propitiatorium laborantium. Quis enim post tuum filium curam gerit generis humani sicut tu? Quis ita nos defendit in nostris afflictionibus? Quis in supplicationibus ad eum pugnat pro peccatoribus? Tibi laus, tibi honor, tibi gloria, tibi gratiarum actio. Te in vastissimo hoc mari inter scopulos & procellas, tanquam felicissimam maris stellam contemplor: ad te sunt vota, precesque meæ, ut tuâ interventione, per angustos & sinuosos vortices, ad portum felicitatis æternæ appellam.

Amen.

Scripsit JESU PADERB. 1657.
F I N I S.